

BERÂMTE CHU CHÂWMIN

Zirlai Thupuite

1. Petera Chu (March 25–31)—————	5
2. Rochan Chhe Thei Lo (April 1–7) —————	21
3. Chi Thlan, Lal Puithiamho 9April 8–14)—————	31
4. Vântlâng Huapa Inkûngkaihñate (April 15–21)—————	42
5. Pathian Tâna Nungin (April 22–28)—————	56
6. Krista Tâna Tuarin (April 29–May 5) —————	67
7. Chhiahhlawh Hruaitu (May 6–12) —————	77
8. Petera Lehkathawna Isua Lan Dân (May 13–19) ———	91
9. I Nihna Phur Chhuak Rawh (May 20–26) —————	102
10. Hrilhlâwkna leh Bible Thu (May 27–June 2)—————	114
11. Zirtîrtu Derte (June 3–9)—————	125
12. LALPÂ Nî Chu (June 10–16)—————	137
13. 1 & 2 Peteraa Thupui Lian Deuhte (June 17–23) ———	150

Principal Contributor: Robert McIver

Editor: Clifford R. Goldstein

Translator: Lalţanpuia Khiangte

Editorial Assistant: Sharon Thomas-Crews

Publication Manager: Lea Alexander Greve

Design: Justinen Creative Group

Pacific Press® Coordinator: Wendy Marcum

Art Director and Illustrator: Lars Justinen

Associate Editor: Soraya Homayouni

Editorial Office: 12501 Old Columbia Pike, Silver Spring,
MD 20904

Come visit us at our Web site: <http://www.absg.adventist.org>

BERÂMTE CHU CHÂWMIN

TÛN kuartar-a kan zir tûr hi 1 leh 2 Petera a nih avângin mi pakhat, he leia Isuan rawng a bâwl laia a hun tawn pawimawh zual deuh deuh pawh hmuhpui ve vektu, Petera thu leh hla kan chhiar dâwn a. Petera chu Kristian hmasate zîngah khân an hruaitu langsâr leh pawimawh ber a lo ni a. Hêngte avâng pawh hian a lehkhathawn ziahte hi chhiar manhlâ tak a ni lo thei lo. Nimahsela, hêng lehkhathawn pahnihte tingaihnaawm zualtu chu, buaina tâwk mêk kohhran hote lo chhiar atâna a ziak hi a ni: kohhran pâwn lam aţangin tihduhdahna an hmachhawn a, anmahni zîng aţangin zirtîrtu der chhuak mai thei an awm nual niin a lang.

Petera chuan hêng zirtîrtu derte hian Isua lo kal lehna chu âwih lo tûrin mîte an fuih thîn dâwn niin a sawi a. “ ‘A lo kal lehna thutiam chu khawiah nge? [Khawvêla thil awmte hi] siam an nih tirh aţang khân a awm dân pangngaiin an la awm chhonzawm zêl a, min thlahtute pawh an lo muhil zo ta’ an ti ang” (2 Petera 3:4, NKJV). Hei, kum sâng hnih dâwn a liam leh ta a, an thil sawi hi chu a dik ve viau tho chu a ni lo’ m ni?

Petera hian zirtîrtu derte an lo la chhuah tûr thu a sawi mai bâkah, kohhranhoten tihduhdahna an tawrh thu pawh hi a sawi zing viau baw a. He an hrehawm tawrh hian kan sualte avânga kraws-a thi ta Krista hrehawm tawrhthe kha a hriat chhuahtîr dâwn niin a hrilh a (1 Petera 2:24). Amaherawhchu, Krista thihna chuan sual avânga chatuana thihna tûr lak ata zalênna a thlen a, chu mai pawh chu ni lovin, amah ringtute chu fel takin an lo nung thei ta baw a ni (1 Petera 2:24).

Petera chuan Isua kha kan sualte avânga thî a ni mai lo va, he leiah hian a lo kîr leh ang a, Pathian rorêlna a rawn thlentîr dâwn bawk niin a sawi a (2 Petera 3:10–12). Chu

rorêlna lo thleng mai tûr chuan ringtute nunah hmuh theihin nghawng a nei ngei tûr niin a ngai bawk. Isua chuan sual zawng zawng hi a tiboral vek dâwn a, lei hi mei hmangin a thianfai ang (2 *Petera* 3:7). Tichuan, Kritiante chuan vâna Pathianin an tâna a khêk rochan chhe thei lo chu an chang tawh dâwn a ni (1 *Petera* 1:4).

Petera hian Kristiante nun dân tûr ẵngkai tak tak a sawi nual bawk a. A hmasa ber leh pawimawh berah chuan, Kristiante chu an inhmangaih tawn ẵu theuh tûr an ni phawt a (1 *Petera* 4:8). A ngaihdân chu heti hian a khâikhâwm a: “A tâwp berah chuan in za-in rilru hmun khat pû-in awm ula, inkhawngaih tawn ula, inhmangaih tawn ula, lainatna thinlung pu ẵu ula, rilru inngaitlâwm takin awm bawk ang che u,” tiin (1 *Petera* 3:8, NRSV).

Petera lekhathawn pahnihte hi Bible bu pum puia thuchah laimu ber - chanchin ẵa - puandarhna ẵa tak a ni bawk a. LALPAN khawngaiha min chhandamna thu hi a hre Chiang ber tûr an awm a nih ngai chuan, Petera hi a ni ngei ang. He pa, ualau tak leh mâwl taka a LALPA lo phatsan a (ânhhia a lawh ti tih a nih leh nghâl kha), “Chu mi chu ka hre lo ve” (*Matthaia* 26:74, NKJV), tih thu sawitu ngei mai hi a hnu-a Isuan, “Ka berâmte châwm rawh” (*Johana* 21:17) tia a hrih leha kha a ni a. Hêng a lekhathawn ziah pahnihahte hian LALPÂ berâmte a châwm tâk dân chu kan hmu a ni.

Chutianga berâmte châwm hnaah chuan Kristaa rinna avânga chhandam kan nih thu hi a tel ngei tûr a ni a, he thu ropui tak hi a rawngbawlpui tirhkoh Paula pawhin thiam tak leh ẵahnemngai takin a puang thîn a nih kha. Hei hi Pathian khawngaihna thutak a ni a. Chu chu Petera pawhin a hre Chiang a, thu maia hria emaw, thurina nei emaw ni ngawt lovin, chu khawngaihna takzia leh thil a thiltiheihsia chu amah ngei pawhin a lo chang tawh a ni.

Heti hian Martin Luther-a chuan Petera lehkhathawnte a hrilhfhahna bu-ah chuan a lo ziak a: “Mi thianghlim Petera Lehkhathawn hi Thuthlung Thar lehkhawute zîngah hian a ropui ber pâwl a ni a, Chanchin Ṭha dik tak leh thianghlim êm êm ni bawk si a ni. Paula leh tirhkoh dang zawng zawngte ang bawkin Petera pawh hian rinna thurin dik tak, kan sualte phura min chhandamtu Krista chu kan hnêna pêk a nih dân min hriattîr ve a ni.”—*Commentary on the Epistles of Petera and Jude* (Grand Rapids: Kregel Publications, 1982), pp. 2, 3.

Isua chuan Petera kha a berâmte châwm tûrin a hrilh a. Chûng berâmte zîngah chuan keini pawh hi kan tel ve a. Kal r’u, châwm i ni teh tak ang u.

Tûn kuartar-a kan zirlai bu ziaktu Robert K. McIver-a hi New Zealand rama piang leh sei lian a ni a. A hnathawh hun chhûng tam zâwk hi Avondale Colleg-a Bible leh thil hlui chanchin (archaeology) zirtîr nân a hmang a. Amah hi lehkhawu ziak mi a ni bawk a, a lehkhawu ziah hrang hrang zînga mîte chhiar hlawh zual chu The Four Faces of Jesus tih leh Beyond the Da Vinci Code tihte hi a ni.

Published and edited in Mizo by Malsawma Tochwawng, Director, Sabbath School & Personal Ministries Department, Mizo Conference of Seventh-day Adventists, Box-097, Aizâwl, Mizoram, INDIA- 796001, on behalf of General Conference of Seventh-day Adventists. Printed by Lalnunmawia at KL Offset Press, Tuikhuahtlang, Aizâwl. Copy - 4,270.

PETERA MIMAL NIHNA CHU

CHÂNGVAWN: “Nimahsela thli rawn tleh hum hum chu a hmuhin a hlau a, a pil dâwn ta mai a, ‘LALPA, min chhanhim rawh!’ tiin a au ta chûl a. Isua chuan rang takin a kut a phar chhuak a, a chelh ta a, ‘Aw nang rinna nei tîem pa, eng vângin nge i rinhlelh le?’ tiin a hau va,” (*Matthaia 14:30, 31, NKJV*).

SABBATH CHAWHNU

MARCH 25

Chhiar tûrte: Matthaia 14:22–33; 16:13–17; Luka 5:1–11; 22:31–34, 54–62; Galatia 2:9, 11–14.

PETERA hi ama hming pû lehkhabu pahnihte (1 leh 2 Petera) ziaktu a ni a. Amah hi Isua zuitu hmasa berte zînga mi kha a ni. He leia LALPAN rawng a bâwl lai khân a zui nasa hlê a, Isua an phûmna thlân ruak hmu hmasa bertute zîngah pawh khân a tel ve nghê nghê. Chutiang chu a nih avângin, Petera hian thil tawn thahnem tham tak a nei a, chumi chu hmanng tangkaiin Thlarau Thianghlim uapna hnuaiyah hêng lehkhathawn pawimawh tak tak pahnihte hi a ziak thei a. “Kan LALPA Isua Krista thiltihtheihzia leh a lo kal leh tûr thu chu ka hriattîr lai che u khân, vervêk taka phuah chawp thawnthute kan hmanng lo va, a ropuzia mit ngeia hmutute kan ni zâwk asin,” tiin a sawi (*2 Petera 1:16, NASB*).

Chanchin Th̄a bu-ahte hian Petera hming a lang tam hle a, chûng zînga th̄enkhat chu a chêt th̄at deuhnate nêna inzawm a

ni hlawn a; a chêt chhiatna lam pawh a awm nual bawk. Isua nêna zirtîrten thil an tih ho rêng rêng khân Petera chu a phusa berah a ƣang ƣhîn a. Thlân aƣanga Isua thawhle hnu leh, vâna lâk chhoh a nih hnu pheih kha chuan kohhran ƣiak ƣîrah khân hruaitu ber a rawn ni chho va. A chanchin chu Tirhkohte Thiltih bû-ah leh Galatia mîte hnêna lehkhathawn-ah te hian kan hmu a ni.

A pawimawh ber chu, Petera khân thil tihsual palh awmzia te, ngaihdamna chan manhlazia leh, rinna leh inngaitlâwmna nêna hma lam pan zêl pawimawhzia te a hre ƣlat kha a ni a. Amah ngei hi Pathian khawngaihna lo chang tawhtu a nih avângin chu khawngaihna vêk mamawh êm êmtu keini tân hian pûr châwkna ƣha tak a la ni ta reng mai a ni.

SUNDAY

MARCH 26

Mi kalsan rawh!

Isuan Petera a hmuh hmasak ber ƣum chuan Galili dîlah lên a lo dêng mêk a (*Matthaia 4:18, Marka 1:16, leh Luka 5:1–11*). Zankhuain dêng tawh mah se, sangha pakhat mah a la man lo va. Nimahsela Isua thupêk chu zâwmin amah leh a ƣhiante chu li thûk lamah chuan lên dêng tûr bawk chuan an lêt leh ta a. An lawnga leng lo khawpa tam sangha an han man ta mai mak an tihzia tûr kha han mitthlâ chhin teh. He thilmak an hmuh hian an rilru-ah eng nge lo awma i rin le?

Luka 5:1–9 chhiar la. Isua hnêna Petera thu sawi hian Petera chungchâng eng nge min hrilh sawi rawh. Chumi awmzia chu, thlarau thila a dinhmun dik tak eng nge min hrilh?

Petera hian Isua kha a ngâisâng hle tih a Chiang a. He thilmak a thlen hma, Isuan an lênte dêng leh tûra a hrilh lai pawh khân Petera chuan—Isua thu sawi chu thil âwihawm loh

tak ni tho mah sela— “I sawi a ni bawk a, ka’n dêng leh poh a ni ang chu” a lo ti tawh a nih kha. Heta ƣang hian Petera chuan Isua chanchin hi eng emaw chen chu a lo hre sa tawh niin a lang a, chu a thil hriat chuan a thu pawh a zawm ngamtîr ta rêng ni tûr a ni. He thil a thlen hma pawh hian rei vak lo chhông chu Isua bulah a lo khawsa ve nual tawh niin a lang bawk.

Chutianga Isua a lo hmêl hriat tawh sa ngei nia a lanna pakhat chu Luka 5:3-ah hian a ni a, hei hi mak tak maia sangha tam fê a man hmâa thleng a ni a. “Tichuan lawng pakhat, Simona ta zâwkah chuan [Isua chu] a chuang a, a hnênah chuan vaukama tlêma tawlh luh deuh a dîl a. Tichuan, a thu a, lawng aƣang chuan mipuite chu a zirtîr ta a.” Hemi ƣuma Isua thu sawi hi Petera khân a lo ei hle a ni ngei ang.

Amaherawhchu, khatia Isua thilmak tih a han hmuh hnu khân thil eng emaw hriat chhuah a nei ta a, Isua thianghlimzia leh ani sual si-zia kha a hmu ta a ni. Ama sualzia a inhriat a, chu a sualna chu mi dangte hriat tûra a puan ngamna khân LALPA hmâa a inhawnzia a tilang a. Chuvâng tak chuan Isua pawhin a ko ta rêng a nih kha. A thil tihsualte chu eng pawh niin, a tam tawh hle pawh a ni mai thei e, chuti chung chuan Petera kha thlarau mi, eng anga châna nasa pawh ni dâwn se, LALPA zui tûra inpeih reng a ni.

Luka 5:11 chhiar la. Hetah hian thil pawimawh tak eng nge awm? He châng hian Isuan a phût inpêkna chungchâng eng nge min hrilh sawi la. Hêng sangha mantuten an thil neih zawng zawng kalsan vek huam khawpa Isua zui an duh ta mai hian eng thu nge min hrilh?

**THAWHTANNÎ
Isua nihna puangin**

MARCH 27

Isua chanchina thil thleng ropui leh pawimawh ber pakhat chu Petera nêna an inbiak ƣuma thleng a ni a. Isua chu Pathian

Fapa a ni tih tichiangtu atâna chhinchhiahna a pêk phût lehkhaziaktute leh Farisai thenkhatte nêan an inhniai hrep mai a (*Matthaia 16:1–4* en la). Chumi hnu chuan a zirtîrte nêan chauh an awm a, tichuan a hmâa sangha pahnih leh chhangpêr panga chauha mi sângnga lai a hrai thu leh, a hnu-ah pawh chhangpêr pasariha mi sânglî a hrai leh thu kha a hrilh ta a. Hêng zawng zawng hi Farisaite leh Saddukaite dâwidim laka fîmkhur tûra a zirtîrte a hrilhna hmanrua vek a ni (*Matthaia 16:11*).

Matthaia 16:13–17 chhiar la. Hemi tum hian eng thil nge thleng? Isua hnêna Petera thu sawi hi eng nge a pawimawhna awm?

Petera hian Isua a rin thu huai takin a sawi chhuak a. Matthaia 16:20 kan chhiar hian Krista chu Messia a nih thu hi zirtîr dangte pawhin an tawmpui ve a ni tih a Chiang a. Hei hian Isua rawngbawl zêlna tûrah kawngro thui tak a su dâwn a ni; chutih rual chuan, zirtîrte hian, Petera pawh telin, zir belh tûr an la ngah hle tho a.

“Zirtîrte chuan Krista chu he leiah hian lal anga ro rawn rêl tûrin an la beisei ta cheu a. A ruahmanna chu la thup rih tho mah se, rethei tak leh tu khaw kha hriat lova a awm hun chhûng chu a tâwp dâwn hnai tawhin an ring a; a lalram chu a rawn din têt tawh niin an ngai a ni. Puithiamte leh zirtîrtuten Krista an huatna chu a tâwp ngai dâwn lo va, ama mîte ngeiin an hnâwl ang a, bumtu-ah puhin thiam loh an chantîr ang a, an chhiatna tûr zawngtu-ah ngaiin an la khêngbet dâwn a ni tih te chu zirtîrte hian a ngaihtuah pawh an ngaihtuah chhin duh lo rêng rêng a ni.”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 400.

Zirtîrten Messia a ni tih an hriat tâkah chuan hrehawm a tuar ang a, a tâwpah phei chuan a thih hial tûr thu chu Isuan a sawi tan ta a (*Matthaia 16:21–23* en la). He thu hi Peteran a hriatin pawm harsa a ti hle mai a, amah Isua pawh a “zilh”

rêng a nih kha. Mahse Isuan a hnênah ti hian a sawi ve ta a: “Setan, ka hnungah kal rawh” tiin (*Matthaia 16:23*). Hei hi Isuan rawng a bâwl chhông zawnga mi a hauh nat ber ÷um a ni hial mai thei; mahse hetiang a tih chhan hi Petera tâna ÷ha tûr a nih vâng a ni tho va. Petera hian ama duhthusâm a sawi a, mahni hmasial takin a duh ang a sawi chhuak a. Chuvângin Isua khân a kal thui hmân a khap nghâl vat a ÷ûl rêng a ni (Isua hian Setana a hrilh ni âwmin a lang a; mahse Petera hi chuan amah a tih chhan a ni tih a inhrethiam tho ang). Petera hian LALPA rawngbâwl tûr chuan hrehawm tawrh a ngai a ni tih a hriat a ÷ûl a. Chu zir lai pawimawh tak mai chu a zir chhuak ngei a ni tih a hnu-a a thuziakah hian chiang takin a lang (*1 Petera 4:12* en la).

Nangma duhthusâm leh Pathianin ti tûra a duh che nia i hriat chu a inkalh ve fo em? Chutiang hunah chuan engtin nge thu tûkna i siam ÷hin?

THAWHLEHNÏ
Tui chung a kalin

MARCH 28

Isua bula hun an hman chhông khân zirtîrte hian thil chhinchhiah tâk tak tak an hmu hnem hle mai a, chông zînga a langsâr zualte chu *Matthaia 14:13–33*, *Marka 6:30–52*, leh *Johana 6:1–21*-te hi a ni âwm e. Isua chuan chhangpêr te tak tê panga leh sangha pahnih lek hmangin mipui 5,000 lai a hrâi puar a. Khatiang thil mak lutuk an han hmuh khân an rilru-ah eng nge lo awmin i rin?

Matthaia 14:22–33 chhiar la. He thawnthu a ÷ang hian LALPA nêna kan lên dunna kawnga min ÷anpui thei tûr thuchah pawimawh tak eng nge lâk chhuah theih kan neih?

Mipui 5000 lai a hrâi puar lai an hmuh tawh avângin hêng mîte hian Isua thiltihtheihzia chu an hre Chiang tawh hlê a. Leilung dân kan tih zawng zawngte pawh hi a thuhnuaia awm vek a ni. Chumi chu a hriat chian êm avâng pawh a ni maithei e, Petera pawh hian huangtau takin, “LALPA, nangmah i nih chuan, tui chung a i hnêna lo kal thu min pe rawh” a ti ve mai a ni (*Matthaia 14:28*). A rinzia a puang chhuak Chiang hlê mai!

Petera rinna chu Isuan a lo hriatsak a, a hnêna kal tûrin a hrilh a, a hrilh ang chuan a kal ta ngei bawk a, chu pawh chu Peteran Isua a rin zawhzia tilangtu leh bawk a ni. Tui chung a kal chu, tui fâwn loh lai pawh ni se, a ngamawm loh tehreng nê, Petera hi chu thlipui tleh hum hum kârah a nia a kal!

He thawnthu aţanga zirlai kan zir chhuah theih, kan hriat tlânglâwn sa vek ni bawk chu, Isua lam en reng a pawimawhzia hi a ni a. Mahse chu lo pawh chu zir chhuah tûr dang a la awm tlat. Petera hian Isua a ring hle a ni tih a Chiang a, chuti ni lo se, Isua hnênah tui chung a kal dîlin, Isua thu ang chuan a kal nghâl mai hauh lo tawp ang. Amaherawhchu, Isua thu ang chuan a kal ta chêng a, a laklawhah a hlau leh si a, a hlauh avâng chuan a pil dâwn ta mai a nih kha.

Eng vângin nge a pil dâwn tâk mai? Petera hian hlau eng ang mah se, Isua hi chuan tui chung a lântîr thei tho lo vem ni? Isua hian Petera kha amahin engmah tih theih a neih lohzia inhriaa, “LALPA, mi chhandam rawh” (*Matthaia 14:30*) tia autîr a duh avângin a ngaihvên nghâl mai lo a ni. Chutia a au veleh chuan, Isuan a bân a phar chhuak a, Peteran a ngen ang chiah chuan a ti ta a ni. Isua hian duh ni se, Petera kut va man kher lo pawh khân tui chung a lântîr thei tho a; mahse Isua chuan rang takin a kut a phar chhuak a, a kut a va chelh ta a (*Matthaia 14:31*). Hei hian Isua chung a innghah zir a mamawhzia a hriattîr Chiang hlein a rinawm.

Rinna chak tak nê bul ţanin, kan LALPA thiltihtheihna pawh kan ring ngam hle a ni thei; mahse hlauhawm kan tâwk

a, kan zâm chhe leh mai si ðîn. Chutiang hunah chuan Petera hnêna Isua thu sawi: “Aw nang rinna nei tlêmpa, eng vângin nge i rinhleleh le?” (*Matthaia 14:31*, NKJV) tih hi kan hriat chhuah ðin a ðul a ni.

NILAINÎ

MARCH 29

A LALPA phatsanin

Luka 22:31–34, 54–62 chhiar la. Petera hlawhchhamnate aţang hian eng zirlai nge zir chhuah theih kan neih sawi rawh.

Petera thiltumte hi chu a ða thlâwt a. Dik tak phei chuan zirtîr dang zawngte âiin a huaisen zâwk daih nghe nghe. Isua chungah eng thil nge thleng dâwn tih hriat tumin a zui ngam tlat a nih kha. Mahse a nihna dik tak erawh thup tlat a tum thung a. Chutianga thil a chawchawrâwi a, kawng dik leh ða a pên bosan avâng chuan ðum thum ngawt mai a LALPA a phat phah a, amah Isuan a lo sawi lâwk ang chu a thlen diktîr ta chiah mai a ni.

Hemi ðuma Petera thil tih hian mahni nihna dik tak nun chhuahpui ngam lohinh rah duhawm lo a chhuah theihzia min hrilh Chiang hle.

Kohhran chanchin kal tawhte kan chhui kîr chuan, Kristianten thutak pawimawh bîkte an hlamchhiah apiangin an chungah thil râphtlâk tak a lo thleng ðîn tih kan hria a. Mihring nunah hian han inhnuh hniam ve deuh a ðul châng hi chu a awm ðîn ngei mai a, pe chhuaktu-a ðan châng leh, a dawngtu zâwka ðan châng pawh a awm ngei tûr a ni bawk; mahse thutakah erawh chuan kan ding nghet tlat tûr a ni thung. Chutianga eng ti kawng maha kan inhnuh hniam ngai rêng rêng lohna tûr thilte chu eng nge tih hriat pawh kan tum tûr a ni. (Entîr nân, *Thupuan 14:12* hi en la).

Ellen G. White-i sawi dân chuan Peteran Isua a phatsanna kha Gethsemani huanah khân a inñan daih tawh a. Khami hmunah khân ãawngtai lovin a lo muthlu pek a, chuvâng chuan thil lo thleng mêk chu thlarau taka lo hmachhawn tûrin a inpeih hman tlat lo. Rinawm takin lo ãawngtai ãhîn chu ni se, “a LALPA kha a phat hauh lo vang.”—*Chatuan Nghahfâk*, p. 714.

Ni e, Petera kha a hlawhchham Chiang hle mai. Chutih rual chuan, hlawhchham Chiang hle mah se, Pathian khawngaihna chu a la ropui zâwk tho tho a. “Sual a tamna hmunah chuan khawngaihna pawh a tam sauh zâwk ãhîn” rêng a ni (*Rome 5:20*, NKJV). Isua ngaihdamna chuan Petera pawh hi Kristian hmasate zîngah khân hruaitu pawimawh ber pakhatah a siam a. Hei hi kan zavai atân Pathian khawngaihna takzia min zirtîrtu ãha tak a va’n ni êm! Kan hlawhchham tawhnate chu eng pawh lo ni se, rinnaa hma lam pan zêl kan tum ãheuh tûr a ni.

Petera khân ngaihdam nih lawmawmzia a hre Chiang hlein a rinawm. Chanchin ãha nihna dik tak chu, tu hnên añang maha hre chhâng ni lovin, amah ngeiin a hmu a, a chhan pawh mihring a nihna anga سوالنا chauh ni lovin, Pathian hmangaihna ropuizia leh ãhûkzia bâkah, mi sualte chung a khawngaihna a lan chhuahtîr dân hre Chiangtu a nih vâng a ni.

Isuan amah tibeidawngtu Petera a ngaidam ang hian, Engtin nge min lo tibeidawng tawh êm êmtute hi ngaihdam dân kan zir ve theih ang?

NINGANĪ

MARCH 30

Kohhran hruaitu Petera

He leia Isuan rawng a bâwl lai khân Petera hi zirtîr 12-te zînga hruaitu chan chang deuh ber a ni a. Thu leh hla vaitu berah a ãang ãhîn bawk. Matthaian zirtîrte hming a ziah chhuaahnaah chuan Peter hi a hmasa berah a awm a (*Matthaia*

10:2). Kohhran òiak tîrah khân dinhmun pawimawh tak a luah a. Isua phantsantu Juda Iskariota thlâktu tûr an ngaihtuah òum pawh khân Petera hi a phusa berah a òang a ni (*Tirhkohte 1:15–25*). Pentikos nî-a mipui lo pung khâwmte hnênah khân Petera hian Pathianin a mîte hnêna a leihbuak Thlarau thilpêk an hmu mêk a ni tih a hrilh bawk a nih kha (*Tirhkohte 2:14–36*).

Zirtîrten Isua thawhleth thu an hril avâng a man an nih khân Petera hian puithiam lal leh Juda sakhaw hruaitute hmâah zâm miah lovin Isua chanchin a puang a (*Tirhkohte 4:1–12*). Jentailte zînga Isua zuitu ni tûra pawm hmasa ber Kornelia hnêna an hruai kha Petera hi a ni (*Tirhkohte 10:1–48*). Paulan a pianthar hnua Jerusalem a rawn tlawh leh hmasak ber òum khân Peter hnênah ni 15 zet a châm a (*Galatia 1:18*). Isua zuitute zîngah rau rau pawh Isua hnaih zual deuh bîk nia Paulan a sawi, “kohhran ban pawimawh” ti hiala a kohte chu Petera, Jakoba (Isua unaupa), leh Johana (Isuan a ngainat êm êm) te kha an ni (*Galatia 2:9*).

Galatia 1:18, 19; 2:9, 11–14 chhiar la. Kohhran òiak tîrah khân mi pawimawh ber ni mah se, tlin lohna eng eng emaw a nei ve tho a ni tih engtin nge hêng chângte hian an sawi?

Petera kha kohhran hruaitu pawh niin, amah LALPA ngeiin Chiang taka a koh pawh niin (Isua khân Petera hi “Ka berâmte châwm rawh” tiin a hrilh a nih kha [*Johana 21:17*]), “mi tu mah hi thiàng lo leh bawlhhlawh tih rêng rêng tûr a ni lo” (*Tirhkohte 10:28*) tih chungchâng inlârna meuh hmutu pawh ni mah se, òan leh zêlna tûr kawng òhenkhat a la nei ve tho mai.

Kristian hmasate zînga a tam zâwk daih kha Juda mi an ni a, tam tak phei kha chu “dân thu la urhsûn tak takte” an ni hlawm nghe nghe (*Tirhkohte 21:20*, NKJV). Chutiàng mîte ngaihdânah chuan Jentail-te chu mi bawlhhlawh an ni a, anni nêna chaw kîl ho pawh thil tih thiàng lo bur a ni. Jerusalem-a

awm Jakoba hnên ațanga Juda Kristian ținkhat Antiokei-a an lo kal khân, Petera hian an mitmei a vên avângin Jetail-te hnêna chêu a ei țin chu a chhonzawm ngam ta lo va.

A thil tih dân hi Puala ngaihah chuan chanchin țin tihbawrhbânna ang hial a ni a. Petera khawsa zia hi vertherna dik tak nia ngaiin, hmaichhanah ngei a khak hial a nih kha. Hei hi remchângah la-in Kristian thurin laimu, rinna avâng chauha thiam chantîr kan nih thu sawi chhuahna atân a hmang ta nghe nghe a ni (*Galatia 2:14-16*).

Petera hian, Pathianin a rawngbâwl tûra a koh ni mah se, insiam țin ngaihna lai eng eng emaw a nei ve tho a. Mi tuten emaw kan thil tih dik lo an sawi hian engtin nge kan lo dawnawsawn țin?

ZIRTÂWPNI

MARCH 31

Ngaihtuah zui tûr: Ellen G. White-i lehkhabu, *Chatuan Nghahfâk*-a, “Dil Kama Kohna,” pp. 222-228; “Dilâh Zan Khat,” pp. 357-363 chhiar ni se.

Petera khân ama sualna leh tlin lohna a pawm thuai a, Isua chu “Krista, Pathian nung Fapa” a ni tih huaisen takin a puang a (*Matthaia 16:16*), a LALPA chu phatin kohhran a hruaina kawngah pawh tihsual eng eng emaw nei ve țin tho mah se, Kristian hmasate zingah khân mi pawimawh tak a nihzia hi chu phat rual a ni lo. Chumi avâng tak chuan Thlarau Thianghlim uapna hnuaiâh a lehkhathawnte hi a lo ziak thei a, hêng a thil ziahte hi thu-a a hriat mai ni lovin, amah ngeiin a lo tawn tawhte a ni hlawm nghe nghe. Krista khawngaihna chuan mi a chhandam thei a ni mai lo va, mi a siam thar thei bawk a ni tih hi a hre chiang hlê a:

“Nasa taka a tlûk hmâ kha chuan ama thu a duhin thil a ti pawp pawp zêl a, a rilru thawh ang angin thu a sawi mai țin bawk. Mi dangte thil tih dik lohthe chu sawi chhuah zêl mai a tum țin a, ama nihna inhre miah lo leh a sawi tûr pawh

ngaihtuah hmasa miah si lovin a rilrua thil awm chu a sawi chhuak mai thîn a ni. Nimahsela a piang thar ta hlauh a, a pian thar hnu chuan a fîmkhurin mi thuhnudâwn tak a lo ni ta. Mi phûr leh thatho tak chu la ni reng tho mah se, a thahnemngaihna chu Krista khawngaihna chuan a thunun tawh a. Thil ti phut phut mai thîn mi, mahni inring tâwk tak leh inchâwi sâng tak ang kha ni tawh lovin, mi rilru fîm leh chî-âi lo, rilru nghet leh, zirtîr theih tak a lo ni ta zâwk a. Chuvâng chuan Krista berâmte chu a châwm thei ta a ni.”—Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol. 5, pp. 334, 335.

Petera ang deuh hi kan ni theuh hlawm lo maw aw? A châng hi chuan huaisen takin kan rinna kan din chhuahpui ngam ve mai a; a châng lêmin, kan hlawhchham Chiang leh hle baw k thîn si a ni lo’ m ni?

Sawi ho tûrte:

- ❶ Zahpuiawm taka Isua a phat hnu-ah pawh Petera ngei khân kohhran hmasa-ah chauh pawh ni lovin, Kristiante rinna hrim hrimah pawh hian thil pawimawh leh chhinchhiah tlâk tak a rawn ti leh thei tlat mai hian Pathian khawngaihna thûkzia eng nge min hrih le? (Thuthlung Thar lehkhabu 27 zîngah hian ama ziah pahni a tel ve tlat mai). Hetiang dinhmun a rawn luah leh theih dân aţang hian LALPA lo tibeidawng tawhtute kan dawn sawn dân tûrah eng thilte nge zir chhuah theih kan neih?
- ❷ In pâwlah kohhran tâna khawvêl inremsiampui a hlauhawmnate sawi ho ula. Eng thilte hi nge kan lâk anga kan pêk baw k tih leh, engti kawng maha inremsiamna kan neihpui rêng rêng lohna tûr thilte chu eng nge tih te chu engtin nge kan hriat theih ang? Kohhran chanchin kal tawhah khân khawvêl nêna an inremsiam avânga chhiatna an tawh tâk dânte kha kan lo hmu em? Chûng thil thlengte aţang chuan eng thilte nge zir chhuah theih kan neih?

③ Petera khân harsat takin zirlai eng eng emaw a zir chhuak a. A thil tihsual kan hmuhte aţang hian kan mamawh zirlaite chu Petera âia awlsam deuh zâwk hian engtin nge kan zir chhuah theih ang?

INSIDE STORY

MI THI VUI ʒHULH LEH—Then 1

HI KHAT ka tâi sikul bâng chuan ka farnûin a ʒhian pakhat hnêna thil a hrilh thâwm ka lo hria a. Ani chuan, “Mahse a ni tak tak. Khâ pâ kha a thî a, mahse tûnah a lo nung leh tawh,” a ti a. ‘*Engtin nge mi thi tawh hnû a lo nun leh theih ni ang le âw?*’ tiin mak ka ti hlê a. Kei chuan ring tak hian, “Chutiang a theih loh!” tiin ka âu va.

Ka farnu chuan, “Tak tak, Khâ pâ kha a thî a, tûnah a lo nung leh tawh,” a ti a.

Bible hun laite kha chuan Pathianin mi thî a kâitho tih chu ka hre tawh a. Mahse chutiang taka thil mak chu a thleng ngai ta sî lo. Ngê, a lo thleng reng zâwk? Thoma ang khân ringhlel deuh chung a ʒhingthîin, “LALPA, hei hi a dik a nih chuan, ka mit ngêiin min hmuhtîr la, tichuan ka ring ang,” (*Johana 20:25, NIV*) ka ti a.

Kâr lohah hê mi thi thawh leh thû hi ka theihngihl zui deuh mai a.

High sikul ka zawh hnû college ka luh leh hmâin Global Mission Sûlsutua ʒang tûrin thawh ka dîl a.

Global Mission-a thawktu chu mimir, thawk tûra kohhranin a thlan, a hming leka hlauh nei vê, vântlâng zînga khawsâ a, chatuan chanchin ʒha zirtîr a, Kristian khawsak dân kawhmuhtu an ni ber mai. Hmun thar, la luh lohna hmuna kohhran dintû tûra sûlsutu an ni.

Nigeria ram kil khâwr tak, pâwn lam mîte pawhin an tlawh zen zen loh biala thawk tûra tîrh ka ni a. Adventist tih chu a rim a râ pawh an la hre lo. Thingtlâng khaw chengker taka awmin, ʒhianta ka’n siam vê a. Chûng lai

vêla mîte chuan milim hi an be deuh vek a, mahse mi tlêm têtê chuan an hnêna chanchin ƣa hrilh nih chu an inphal a. Tleirâwl pakhat, a hming One-Ojo-i chuan Pathian thû chu a tuipei viau mai a. Bible zirna ka neihpei ta a ni.

Tichuan chawhnu tlâi khat chu mipa naupang hi ka chênna lam pana lo tlânin, ring takin One-Ojo-i thih thû a âupui lâwng lâwng a. “Nizân khân a thi a. An chhûngte chuan an vui liam hmâa lo kan ngêi tûrin an duh che a ni,” tiin a sawi a.

Mak ti tak chung a pheikhawk bunin, One-Ojo-ite in lam pan chuan kan tlân nghâl a. Ka va thlen chuan a ruâng zâmpher chung a an zalh chu ka hmû a, phûm mai tûrin a kut leh kête chu an lo ƣâwn diam tawh a. A hmâ tlâi maia Bible châng kan lo zir dun tawhte kha ka ngaihtuah chhuak a. *‘Engtin nge a thih mai theih?’* a ngaihna ka hre lo hlê mai. A bân ka dek a, a khawngin a vawt vek tawh a.

Phûm tûra an chhuahpei hmâin a chhûngte chu ƣawngƣaina hlan ka dîl a. In chhûnga awm mî 20 vêlten min lo thlîr ƣap lai chuan ruâng bulah chuan ka ƣingƣhî a. Pathian hnênah ƣawngƣaiin, hêng mîte hnêna Pathian thiltihtheihzia zirtîrtu ni tûra kâitho tûrin ka dîl ta a ni.

Dârkâr khat emaw vêl dîlna ka hlan hnû chuan, One-Ojo-i lû chu a lo thlan ƣiâm ƣiâm tih ka hmû a. A bânthe chu ka’n chûl a, a lo lum ƣan a. Beisei nei thar takin, ka ƣawngƣai zui zêl a. Chutah One-Ojo-i chu a hahchhiâu ta ƣhawt mai a ni.

ƣhen 2

Chuta lo awm vê zawng zawng chuan One-Ojo-i hahchhiâu chu an hria a, hlâu delêngin an tlân chhuak a. Kei chu ka ƣawngƣai zui zêl a, One-Ojo-i chuan a mit a rawn meng ta a ni. A kut leh kê an phuarna aƣanga tâl chhuah tumin a bei a. A nû chu amah an phuârna hrui phelh tûrin ka ko va.

A nuƣapa chuan One-Ojo-in tâl chhuah tuma a bei chu a hmuhin, hlâu vin a khûr a. Kei chuan a farnû chu phelh tûrin

ka lo tur vê thung a. Phelh a nih tâkah chuan, chair-ah kan thuttîr a. Hlâuva tlânchhe hote kha an lo pungkâwm tuâu tuâu a, hmeichhe naupang thî lo tholeh chu hmuh châkin kawngkâ leh tukverh thlengin an khat ta vek a.

One-Ojo-i chuan châw a lam a, an rawn lâksak thuai a. Kâr lohah chakna a lo nei thar leh ta a, Pathian kan fak tlâng ta nghâl a. A chhûngte hnênah chuan, ÷awngtâina chhângin Pathianin an fanû chu A tihdamsak a ni tih ka hrilh a. Hê Pathian hi chuan A ropuina chu dâwthiamna nêna chawhpawlh A phal vê lo tihte ka hrilh zui a. An hnam tih thîn dân anga One-Ojo-i chungâ dâwi theh lo tûrin ka hrilh nghâl bawk a. Hetianga tih hi ramhuai biakna kawng khat a ni a, Pathian lâwmzâwng a ni lo. A nû leh a nuṭapa chuan an remtî tih lantîr nân an lûte an bu nghat nghat a.

Ina ka hâwn leh chuan khuâ a thim tawh a. Ka châu vin ka kê a khûr a, ka zawi hnawk mai. Ṭhingṭhîa ÷awngtâiin, “LALPA, vawiin chu Thoma anga ringhlel chungâ ka dîlna chu chhânin a awm ta. Ka ring ta e, i duh ang zêlin min hmang zui ang che. I tâ ka ni e,” ka ti a. Tichuan khumah ka mû a, tui takin ka muhîl ta a ni.

Zîng 1:00 vêlah ring taka kawngka kik rî chuan min tiharh a. Hmeichhe âw hian, “Pastor Larie, lo kal teh!” a ti a. Kawngkâ ka hawng a, One-Ojo-i nû chu a lo ding reng a. Ani chuan, “One-Ojo-i kha a thi leh tawh, lo kal leh rawh,” tiin min sâwm a.

Kei chuan, “Engtin nge chutiang a nih theih? Pathian chakna chu eng mahin a dâl zo ngai lo,” ka ti a. Hmanhmawh takin One-Ojo-i ruâng an zalhna khum lam chu ka pan nghâl a. A marte kan dek a, a thâwk leh thâwk lohte ka’n en nghâl zung zung a. A thî tih chu a Chiang hlê mai sî! A ruâng bulah chuan ka ṭhingṭhî a, rim ka hriat chu a ruâng chungâ ramhuai biakna puithiamin an dâwi an thehna hlo rim chu a ni.

Kei chuan, “Tûin nge a ruâng chungah hêng hlo hi theh?” tiin ka zâwt a. One-Ojo-i nû chuan a pasalin a tih a ni ngêi ang, amah chauh kha chuta awm a ni si a tiin min chhâng a.

“Pathianin thihna aţangin A kâitho tawh a, ani kaihtawh a nihna avâng hian Pathian chuan châwimâwi a phû a ni. Mahse mî tûin emaw hlo thehin Pathian a tihmingchhia a, chuwâng chuan ani hi a thi leh ta a nih hi!” tiin ka hrih a.

Ruâng lam hawiin ka ţawngtai a, anni chhûng chuan ngâwi rengin an lo nghâk ţap a. Minute tam vak lo hnûah chuan One-Ojo-i chuan a mit arawn meng a, a lo ţu chhuak ta a ni. Minute rei vak lo ka ţhutpui hnûin, in lama ka hâwnsan dâwn chuan, an chhûngkaw hnênah thû ka chah a. “Hetiang ramhuai biakna dâwi hlo hmanga amah an tawh rêng rêng hi lo phal tawh suh ang che u,” ka ti a. A nû leh a nuţapa chu an bu nghat nghat a. Ina hâwngin, ka mu leh ta a, ka châu zêk mai.

Then 3

Zîng khawvâr thlengin ka mû a, chutah kawngka kikin, “Pastor, lo kal leh rawh, One-Ojo-i a thi leh tlat mai!” tiin One-Ojo-i nû chuan ţap chungin minrawn sâwm leh a. Ring lo tak chungin kawngka ka hawng a, enge ni thil awmzia ka’n zâwt a.

Ani chuan, “Kan mut hlânin a pâ a lo hâwng a. Ani khân dâwi hlo chu a phul a ni maithei,” tiin min chhâng a. Tû emawte chuan One-Ojo-i hi thi sê an duh tihna a ni. Chû chu a pâ hi em ni dâwn le? A nu pawh chu a ni tel maithei baw. Va kalin, ka ţawngţaisak leh dâwn em ni? Chutiang chuan Pathian chu châwimâwiin a awm a ngem? One-Ojo-i nû chuan ka hmâa thingţhîn, kala ţawngţaisak leh hrâm tûrin min ngên a. Ka kal leh ta ngê ngê a ni.

Ka’n ţawngţaisak leh a, a lo tholeh mai rêng a. Chumi chinah chuan One-Ojo-i nû hnênah a fanû chu khaw danga kal bopui tûrin ka hrih a. Ani pawhin rem a ti a; tichuan One-Ojo-i nuţapa chuan khaw danga an chhûngte hnênah One-Ojo-i chu a zinpui ta daih a.

Thla tam tak hnûah One-Ojo-i chu a lo hâwng leh a, a chakin a hrisêl ða ta hlê a ni. Bible zirna chu chhonzawm leh nghâlin, ring thar midang pakuâte nê baptisma an chang tâng a. Baptisma a chan nî chuan One-Ojo-i chuan a nun thar neih lantîr nân ‘Malsâwmi’ tih hming a invuah ta a. Chû khuah chuan thihna aţanga chhanchhuaktu Pathian thiltihtheihna târlanna nungah a ţang zui ta zêl a. Tûnah chuan Central Nigeria lama One-Ojo-ite in kianga biak in mâwlmang takah chuan ringtu 70 laiin inkhâwmna an hmang ho ta ðîn a ni.

One-Ojo-i chanchin chu Central Nigeria bial vêlah chuan a thang chhuak hneh hlê mai a, hemi zârah hian ðhenawm vêla chêngte pawhin Pathian hmangaihna puân darh nân zâu takin kawng a hawng a. One-Ojo-i chungah Pathian thiltihtheihna lo lang zârah, mi tam takin Isua chu an mimal ðhian leh Chhandamtuah an pawm phah ta a ni.

Kâr tina mission thawhlawm in thawh ðhinna zârah, khawvêl pumah Global Mission Pioneer-te tirh chhuah an ni ðîn a. Thirteenth Sabbath Thawhlawm hmang hian kuartar tinin kan division bawh bial chhûnga special project pawh hlen chhuah zêl a ni. Tûn kuartar-ah hian West-Central Africa Division (WAD) kan bawh dâwn a, ðhahnemngai taka kan thawhlawm thawh hmang hian Nigeria rama Babcock University-a youth multipurpose center ðin a ni ang a, chûbâkah Gabon rama Central Africa Union Mission Academy-ah sikul thar sak a ni bawk ang. Pawk taka thawhlawm in thawh ðhinna chungah lâwmthû kan sawi a, Thirteenth Sabbath-ah pawh chutianga in tih leh dâwn avângin lâwmthu kan sawi lâwk a ni e!

Olanrewaju Ogungbile hi Nigeria rama Oyo khuah mî a ni. Global Mission Pioneer-a a ðan hnûin tûnah hian Nigeria rama Babcock University-ah theology a zir mêk a ni.

ROCHAN CHHE THEI LO

CHÂNGVAWN: “Tûnah chuan thutak zâwma inhmangaih tawn tak tak tûra nangmahni in intihthianghlim tawh avângin thinlung takin inhmangaih tawn ðeuh rawh u,” (*1 Petera 1:22*, NIV).

SABBATH CHAWNÛ

APRIL 1

Chhiar tûrte: Leviticus 11:44, 45; Ezekielia 33:11; Johana 3:16; 1 Petera 1:1, 2; 1:3-21; 1:22-25.

BIBLE hi a bu malin emaw, bu mal pakhat chhûnga khawi lai bîk emaw kan zir a nih chuan, a chhâna hmuh ngei kan duh zawnha tlêm azâwng tal kan nei ngei ðhînin a rinawm.

A hmasa berin, chu lehkhabu/lekhathawn chu tute chhiar atâna ziak nge a nih tih hriat phawt a ðha a. A dawt lelah chuan (a pawimawh zâwk pawh a ni hial mai thei), chu lehkhabu/lekhathawn chu eng vânga ziak nge a nih tih hriat hmasak a pawimawh leh bawk. A ziaaktu thu khel ber chu eng chungchâng nge ni? (Entîr nân, Paula chuan Galatia khuua kohhranhote hnênah khân chhandamna leh dân inkungkaih tawn dân chungchâng ngaihdân dik tâwk lo awm chu chin fel tumin a ziak a). Kan hriat angin, Thuthlung Thar lama lehkhabu tam zâwk hi chu lehkhathawn a ni hlawm a, tin, lehkhathawn-ah chuan a lo chhiartu tûrte tâna pawimawh tûr thuchah ziah a ni ðhîn tlângpui bawk.

Ṭawngkam danga sawi chuan, Petera lekhathawnte hi kan chhiar dâwn a nih chuan, kan chhiar hmain hêng lekhathawnte hi tute tâna ziake nge a nih tih leh, eng vânga ziake nge a nih tih hriat hmasak phawt a ṭha a. Eng thu nge a sawi a, eng vânga sawi nge a nih? A pawimawh ber chu: hêng a lekhathawnte aṭang hian eng thuchah nge chhar chhuah theih kan neih tih hi a ni. Chûng a lekhathawnte chu kan han chhiar ang a, a châng hmasa tlêm azâwng-ah tê mai pawh hian Petera hian keini tûnlai huna mîte tâna pawimawh thutak tam tak puan chhuah tûr a nei a ni tih kan hmu dâwn a ni.

SUNDAY

APRIL 2

Tlân darh hote hnênah

Lehkha, “Ka Pu” ti-a inṭan ziahna thu i chhiar a nih chuan, chu i lehkha dawn chu eng dang ni lovin, lekhathawn a ni tih i hre mai ang. Chu lekhathawn chu mi tu emaw, nangmah la nêl vak lotu hnên aṭanga i dawn a ni maithei bawk. Tûnlaia mîten lehkha kan inthawn a, ziah ṭan dân bîk kan nei ang bawk hian hmânlai mîte pawh khân ziah ṭan dân phung nghet zawm tlân deuh an nei ve a. Petera pawh hian hmânlaia an tih dân pângngai ang chu zâwmin ama hming a ziah zet hnu-ah a lekhathawn lo chhiartu tûrte a ziake lang bawk a ni.

1 Petera 1:1 chhiar la. He Bible châng pakhat tê aṭang hian he lekhathawn ziake leh a lo chhiartu tûrte chu tute nge ni tih kan hre mai thei em?

Hetah hian a ziake chu amah Petera ngei a ni tih chiang takin a sawi a. A hming chu thumal lo lang hmasa ber a ni nghe nghe. Mahse, a hnu lawkah hian “Isua Krista tirhkoḥ” tiin a insawi zui leh nghâl tho a ni.

Tichuan, Paula pawhin a tih fo dân angin (*Galatia 1:1; Rome 1:1; Efesi 1:1*-te hi en la), Petera hian Krista

rawngbâwlto, Krista tirhkoh a nihna chu a tîr phat aţangin a târlang nghâl a, chu chuan Pathian kohna dawng ngei a nihzia a tilang bawk. “Apostol” a ni a, chumi awmzia chu “tirhkoh” tihna ni, a tîrtu pawh tu dang ni lovin LALPA Isua Krista ngei a ni bawk.

A lekhatawn thlenna tîr ramte pawh a sawi lang bawk a, chûngte chu Ponto te, Galatia te, Kappadokia te, Asia te leh, Bithunia te a ni. Hêng ramte hi Asia Minor-a ram bung then hrang hrangte an ni a, tûnlai Turkey ram chhûnga Bosphorus an tih ták chhak lam vêl khu niin an ngai.

Petera hian Juda Kristiante lo chhiar atân a ziak nge ni a, Jentail-te zînga ringtute tân a ziak zâwk tih thu-ah inhnialna a awm then a. 1 Petera 1:1-a Petera ţawngkam hman, khualzin/saltâng tih leh tlân darhho tihte hi kum zabi pakhatna lai vêl kha chuan Ram Thianghlim (Israel) ni lo ram danga Juda chêngte sâwi nân hman a ni ber then a. Chutih laiin, 1 Petera 1:2-a “thlan” tih leh “tihthianghlim”/”tihhran” tih thumalte hi chu Juda-te leh Kristiante nên pawh a inrem thlap ve ve thung. Anmahni zînga mi ni lo pawns lam mîte chu “Jentail-te” (1 Petera 2:12, 4:3) tia a sawi avâng hian a lekhathawn ziah lo chhiartu tûrte hi chu Juda mi an nih ngei chu a rinawm hle a ni.

Bible hrilhfiahtu thenkhat chuan 1 Petera 1:18 leh 4:3-a Peteran a sawite hi Juda sakhua vuantute hnênah âi mahin, Kristiana rawn inlet tawh Jentail-te hnêna sawi a inhmeh zâwk niin an ngai a. A thu hrimah, “in thlahtute aţanga in chhawm nun dân sawngsawhlawt lo” (NRSV) tih ţawngkamte hi chu Juda-te lo chhiar atân a ziak duh ang em? Chutiang bawkin, “Tûn hma zawng khân Jentail-te duhzâwng thil, hêng – hurnaah te, tisa châkna hman duhnaah te, zu ruihnaah te, zu hmun hlimnaah te, zu in ho dur durnaah te leh, milem biakna tenawm takah te kan lo inhmang nasa tawh a, tûnah chuan i duh tâwk tawh ang u,” (1 Petera 4:3, NKJV) tih thute pawh hi Juda-te hnêna a sawi a rinawm chiah lo bawk.

Kan tâna pawimawh zâwk tak chu hêng lehkhathawn pahnihte hi tute lo chhiar atâna ziak nge a nih tih ni lovin, eng thuchah nge a ken tih zâwk hi a ni.

THAWHTANNÎ
Thlante

APRIL 3

1 Petera 1:2 chhiar la. He lai thu hian a lehkhathawn lo chhiar tûra a duh dangte pawh a târlang a. Chûng mîte chu engtin nge a koh?

Juda-te emaw, Jentail Kristian-te emaw tâna a ziah a nih leh nih loh chu thu hran ni se, thil Chiang tak pakhat awm chu: he lehkhathawn lo chhiartu tûrte hi “Pa Pathianin a lo hriat lâwk ang taka a thlante a ni” (*1 Petera 1:2*) tih hi a ni

Mahse hetah hian thil hriat fiah tûr pawimawh tak pakhat a awm. He lai thu hi Pathianin mi ðenkhat chu chhandama awm tûrin leh mi ðenkhat chu tihborala awm tûrin a ruat lâwk sa vek tawh tihna a ni lo tih kan hre tûr a ni a. Chutiang a nih chuan Peteran lehkha a thawnte hi chhandam ni tûra Pathianin a thlan tawhte an ni a, chutih laiin mi dang zawngte chu boral tûrin a a ti sa tawh reng tihna a ni dâwn a. Mahse chutiang chu Bible-in min zirtîr dân a ni si lo.

1 Timothea 2:4; 2 Petera 3:9; Johana 3:16 leh Ezekiel 33:11 te hi chhiar la. Engtiangin nge hêng Bible chângte hian Peteran “thlante” tia a lehkhathawn lo chhiartu tûrte a kohna chhan hi hrethiam tûrin min ðanpui?

Bible hian mi zawng zawng chhandama an awm vek theih hi Pathian ruahmanna chu a ni tih Chiang takin a sawi a, chu ruahmanna chu leilung pian hma daih tawh khân anmahni mihringte tân siam a lo ni tawh bawk: “Leilung pian hma khân ani chuan min lo thlang daih tawh a” tih ang khân (*Efesi 1:4*, NKJV). A tûra Pathianin a ruahman dânah chuan mi zawng

zawng hi a bo a bâng awm lova chhandam vek a ni a, kan “zavai” hian Pathian chuan min “thlang” vek a ni. Mihring zawng zawng hi chatuan nunna chang tûrin a ruat lâwk sa vek bawk. Chumi awmzia chu, tlanna ruahman hi chhandamna chan theihna tûrin mi zawng zawng tân a tha/tling tâwk tihna a ni a. Mahse, chu tlannain pêk a tum chu mi zawng zawngin an lo pawm vek dâwn tihna erawh chu a ni lo.

Pathian hriat lâwkna anga thlan tih awmzia chu chhandamna chungchânga duhthlanna an siam tûr chu a hman a lo hre lâwk vek tawh tihna a ni ber mai a. Mahse chutianga a lo hriat lâwkna chu engti kawng mahin duhthlanna an siamna tûrah a rawn inrawlh si lo. Nu pakhat chuan a fapa-in behlâwi rah ni lovin, chocolate zâwk a thlang ngei dâwn a ni tih a hre sa vek a, mahse chutianga a hriat sa-na chuan a duh lohpuï zâwk chu a thlan luihtîr chuang lo ang chiah hi a ni.

Pathian chuan chhandamna chang tûrin a lo thlang tawh che a ni tih thu thlamuanthlâk tak i hriatna aţang hian eng ang hriat chianna nge i lo neih ve theih?

THAWHLEHNÎ
Thupui pawimawhte

APRIL 4

1 Petera 1:3–12 chhiar la. Hêng châng pariata Petera thuchah puï ber chu eng nge ni?

A lehkhathawn lo chhiartute chibai a bûknaah (*1 Petera 1:1, 2*) hian Pa leh Fapa leh Thlarau Thianghlim hming a sawi lang vek tawh a. Hêng Pathiana minung pathumte hian 1 Petera 1:3-12-a Petera thil sawi beiseina nung hi an siam a. 1 Petera 3-9 hian Pa leh Fapa chungchâng a sawi a, tin, 1 Petera 1:10-ah hian Thlarau Thianghlim a langsâr ber ve thung.

Pa leh Fapa chungchâng leh, Thlarau Thianghlim hnathawh dân chanchin a ziah pah hian nakina a khel zui tûr thupui dang tam tak pawh a sawi lang nghâl bawk a. Kristiante chu piang

thar, Pathianin a hrin tharte an ni a (*1 Petera 1:3; Johana 3:7*). Krista thawhleha leh vâna anmahni lo nghâk rengtu rochan chhe thei lo chuan an nun a siam thar tawh a ni (*1 Petera 1:3, 4*). Hetah hian, Thluthlung Thar lehkhabu dang tam takahte pawh kan hmuh angin, Isua thawhleha chu Kristiante beisei inngahna a nihzia chiang takin a lang.

Chu beiseina chuan Petera lekhathawn pakhatna chhiartu, hrehawm tuar mêk Kristiante chu hlimna tûr chhan ða tak a pe a. Mei sa takin rangkachak a tithianghlim ang deuh hian, chu an hrehawm tawrh mêkte chuan an rinna fiahin a tithianghlim bawh. Petera lekhathawn lo chhiartute hi chuan Isua kha a hring a hrânin hmu ve hman lo mah se, amah chu an ringin an hmangaih êm êm tho a. Amah an rinna rahchhuah chu chhandamna leh “rochan chhe thei lo, bawhlawh kai lo leh, chuai thei lo, an tâna vâna khêka awm chu a ni bawh” (*1 Petera 1:4, NKJV*).

Petera hian a lekhathawn lo chhiartute chu an chungga khawngaihna a lo la thlen tûr thu hmasâng zâwlneite khân an lo hril lâwk tih a hriattîr bawh a (*1 Petera 1:10*). Thuthlung Hlui hunlaia zâwlneite khân hêng mîten Isuaa chhandamna an chan mêk chanchin hi “chhui chhuah” tumin an lo “zawng” ðhîn a (*1 Petera 1:10*). Chutianga an rinna avânga hrehawm an tawrh mêk lai chuan Petera hian rawn thlamuanin, sual leh ða indonaa tel ve an ni thu a hrilh a. A tum ber zâwk chu fiahna leh hrehawm tawrhna kârah pawh thudik chu rinawm taka vuan tlat zêl tûra fuih a ni.

1 Petera 1:4-ah hian vânah khian rochan chhe thei lo kan tân khêka a awm thu kan hmu a. Vânah khian nangma ta bil tûra buatsaih hmun a awm a ni tih hria la. Chuti a nih chuan, engtin nge he thutiam ropui tak mai hi mi mal takin i chhân ang? _____

Chhandam tawh kan nihna anga nungin**1 Petera 1:13–21 chhiar la. He chângin a sawi ang hian Kristiante nungchang kaihruaitu tûr ber chu eng nge ni?**

1 Petera 1:13 ințanna thu, “chuvângin” tih hian a hnua a sawi leh tûr chu a sawi zawh chiah ațanga lo piang chhuak a ni tih a tilang a. Nimin zirlaiah pawh kan hmuh tawh ang khân, Petera hian Pathian khawngaihna leh Isua Kristaa Kristianten beiseina an neih chungchâng a sawi zo chiah a ni (*1 Petera 1:3–12*).

Chu khawngaihna avâng leh beiseina an neih avâng chuan an “rilru puan veng a ngaihven” tûrin a hrilh a (*1 Petera 1:13*). A awmzia chu, Isuaa chhandamna an neih chhân lêtna atân nghet taka ring tûr leh rinawm tlat tûrin an rilru an buatsaih tûr a ni tihna a ni (*1 Petera 1:13*).

1 Petera 1:13 chhiar la. Isuaa khawngaihna puan chhuah chung a beiseina nghah pumhlûm thak tih chu eng nge ni a awmzia?

Thil Chiang tak chu, Petera hian Isuaah chauh an beiseina nghat tûrin a hrilh tih hi a ni. Chutih rual chuan, Kristiante chu chhandam tawh an nih tlat avângin mi dangte âia thianghlim zâwk an nih a pawimawh thu uar takin a sawi ve leh tho bawk a. Kristiante nungchang thianghlim bîkna tûr chhan ropui deuh deuh pathum a sawite chu: amah Pathian chu a thianghlim êm avâng te (*1 Petera 1:15, 16*), mi tin hi an thilhtih ang zêla thlei bîk nei lova an chungthu relsak an la nih dawn avâng te (*1 Petera 1:17*) leh, min tlanna man a sân êm avâng te a ni (*1 Petera 1:17–21*).

Thianghlim taka nung tûra Kristiante fuih phûrtu tûr hmasa ber chu Pathian nungchang a ni a. Chu nungchang chu “Pathian chu a thianghlim a ni” tiin a khâikhâwm theih bawk. Peteran, “Nangni in thianghlim tûr a ni, kei ka thianghlim si a” (*1 Petera*

1:16) tih thu a sawi hi Leviticus 11:44, 45 thu a sawi chhâwn a ni a. Chuvângin, Isua zuitute chu an thianghlim tûr a ni (*1 Petera 1:15–17*).

A pahnihna chu Pathian thianghlim tak chuan duhsak bîk leh thlei bîk nei lovin, mi tin an thiltih ang zêlin an chungthu a la rêlsak dâwn tih an hriat vâng a ni a (*1 Petera 1:17*).

A pathumna chu Kristiante chu tlan tawh a nih tih thutak ropui tak aṅanga lo chhuak a ni ve thung. Chumi awmzia chu, mana lei tawh an ni a, an man pawh a sâng hle nghe nghe: Krista thisen hlu taka tlan an ni (*1 Petera 1:19*). Petera hian Isua thihna kha hun kal tawha thil thleng palh pakhat ve mai ni lovin, leilung pian hmâ daiha lo ruahman lâwk vek tawh a nih thu uar takin a sawi a ni (*1 Petera 1:20*).

Kristian i lo nih ve chhan hi eng nge ni? Eng vânga Kristian lo ni ve nge i nih tiin miin zâwt ta che se la, engtin nge i chhân ang a, eng vângin nge chutiang chuan i chhân ang?

NINGANĪ

APRIL 6

Inhmangaih tawn theuh rawh u

Hêng thilte a sawi hnu hian Kristiante chu nun dân thianghlim leh rinawm tak chu eng hi nge ni tiin a zâwt leh ta a.

1 Petera 1:22–25 chhiar la. He laia Kristian nih chungchânga thil pawimawh tak a sawi chu eng nge ni?

Petera hian Kristiante chu tihthianghlim an nih tawh thu (“... in thlarau in tihthianghlim tawh avângin. . .”) leh thutak zâwma an nun tawh thu (*1 Petera 1:22*) a sawi hmasa tê tê a. “Tihthianghlim” tih thumal (verb) hi “thianghlim” tih leh “thianghlimna” tih te nêp pawh a inzawm hnai hlê a, chutiang chuan châng hmasa lamah pawh a lo hmang tawh rêng a (*1 Petera 1:15*). Isua hnênah an inpumpêk tawh avâng leh

baptisma an chan tawh bawk avângin Kristiante chu Pathian tâna inserh hrangin an intithianghlim tawh a, chu chu thutak zawmnain an entîr ðîn a ni.

Hetianga an nuna danglamna lo thleng hian danglamna dang a thlen ve leh chhâwng zêl a. An rilru ang pu ve tho mi dangte nênzawmna thûk tak an lo nei ta ðîn a. Chu a inzawmna chu a nghêt êm êm a, Petera phei chuan chhôngkua angin a sawi hial rêng a ni. Kristiante chu unau anga inena khawsa tlâng tûr an ni a. 1 Petera 1:22-a “unaute hmangaihna” tih sawi nâna Grik thumal a hman, *philadelphia* tih hi a ngial ngana lehlîn dâwn chuan “unaunu/unaupa hmangaihna” tih tûr a ni ang. Hetiang hmangaihna hi nu leh pa leh unaute inkâr inhmangaih tawna awm ang hi a ni.

Grik ðawng chuan “hmangaihna” tia lehlîn theih tûr thumal eng emaw zât a awm a, chûngte chu: *phila* (ðian leh ðian inkâra inngainatna awm ang hi) te, *eros* (nupa leh nula leh tlangvâl inkâra inhmangaihna awm ang hi) te, *agape* (hmangaihna thianghlim, mi dangte ðatna tûr zawnsakna ang chî hi) te a ni. Peteran “ðahnemngai takin inhmangaih tawn rawh u” (*1 Petera 1:22*) tih thu a ziaha Grik thumal a hman chu *agape* a ni a—chu chuan hmangaihna thianghlim, mi dangte ðatna tûr zawnsak duhna a kâwk tlângpui. Chuvâng chuan “thinlung thianghlim taka” (*1 Petera 1:22, NKJV*) inhmangaih tawn ðeuh tûr pawhin a hrilh a, chu thinlung chu Pathian Thu nung reng leh chhe thei lo laka piang tharten an neih ðin a ni bawk. Hetiang hmangaihna hi chu Pathian laka chhuak a ni a; mahni hmasialna, mahni indah pawimawhna leh thinlunga piang thar lote chuan an lantîr ve thei dâwn lo va, chuvâng tak chuan a nia Petera pawhin tihthianghlim tawh nih hlutzia leh “thutak zawm” a pawimawh thu a sawi uar viau rêng ni. Thutak chu thil eng emaw a dik a ni tih rinna ni ringawt lovin, a nuna nunpui ngei tûr a ni bawk.

Engtin nge mi dangte hmangaih leh zual theih dân tûr kan zir ang? “Thinlung thianghlim tak” ațanga lo chhuak hmangaihna chu kan lantîr theihna tûrin eng duhthlannate nge kan siam ngai ngei awm le?

ZIRTÂWPNI

APRIL 7

Ngaihtuah zui tûr: Petera lehkathawn pakhatna bung hmasa ber thuken hausakzia leh thûkzia bâkah, a hâwl zauzia hi a mak ngawt mai. A bulțan nân Pathiana minung pathum—Pa leh Fapa leh Thlarau Thianghlim nungchang a han sawi hmasa phawt a. Pa chuan a Fapa Isua Krista hmangin chhandamna a rawn thlen a, amahah chuan tihthianghlim ni tûr leh thu zâwm tûrin thlan kan ni tawh a ni. Isua chu hmangaih tûrin kan lo kal a, a thihna leh a thawhleha avângin vânah hian “rochan chhe thei lo” chu kan tân dah a nih avângin amahah chuan nasa takin kan hlim bawk a. Chuvângin fiahna leh hrehawm tawrhna kârah pawh Kristaa chhandamna min pêk avâng chuan nasa takin kan hlim thei ta a ni. “Petera lehkathawnte hi fiahna leh hrehawm tuarte fuiha tihhuaisen nân leh, an rinna tihchaksakna tûra ziah a ni a. Pathian an rinna thlah mai thei dinhmuna ding mêk fiahna tam tak tâwktuten hna ța an lo thawh chhonzawm leh theihna tûra ziah pawh a ni bawk.”—Ellen G. White, *Tirhkohte Thiltih*, p. 517.

Thlarau Thianghlim chuan zâwlneite kaltlangin Petera leh a lehkathawn lo chhiartu tûrte hunlaia thil awm dân tûr a lo sawi lâwk tawh a. Chumi azârah chuan Kristiante chu thianghlim takin an nung ang a, thutak zawm duhna thinlung pû-in, “thinlung thianghlim tak” ațanga lo chhuak hmangaihna chuan an inhmangaih tawn țeuh tûr a ni.

Sawi ho tûrte:

- ❶ Nilaini zirlai tâwpa zawhna: Eng vângin nge Kristian kan lo nih? tih in chhânnate kha en nawn leh ula. In chhânnate chu a inang hlawm em? Engtiangin nge a danglam?

- ② Petera hian a lekhathawn pakhatna bung hmasa berah hian Isua thawhleth thu vawi hnih ngawt a sawi lang a (châng 3 leh 21). Kan rinna kawnga Isua Krista thawhlethna chungchâng a pawimawh êm êmna chhan chu eng nge ni?
- ③ Petera hian “rochan chhe thei lo” chungchâng a sawi a (*Daniela 7:18* pawh en bawk la). He thu hi eng nge ni a awmzia? He khawvêla thil awmte leh mihring nun ngei pawh hi chuai thei leh chhe nghâl mai thei te a ni hlawm a. Hêngte hian rochan chhe thei lo pêk tiam kan ni hi a ropuizia leh vânehthlâkzia engtin nge min hrih?
- ④ Engtin nge kan rinna hi fiahna leh harsatna kârah pawh a thán zêl theih ang? Chumi awmzia chu, hrehawm kan tawrhte ațanga zirlai kan zir chhuah zêl theihna tûr in eng duhthlannate kan kan siam theih awm?

ZIRLAI 3

APRIL 8–14, 2017

CHI THLAN, LAL PUITHIAMHO

CHÂNGVAWN: “Thim ata chhuak a, a êng mak taka lût tûra kotu che u thâtna chu in entîr theih nân, nangni zawng chi thlan, lal puithiamho, hnam thianglim, Pathian mîte ngei in ni sî a,” (*1 Petera 2:9*).

SABBATH CHAWNÛ

APRIL 8

Chhiar tûrte: Exodus 19:3–6; Isaia 28:16; Hebrai 4:12; 1 Petera 2:1–3; 2:4–8; 2:5, 9, 10.

JUDA hnam dân, sakhua, leh chanchin chu rilru-a dah chungin Petera hian a lekhathawn lo chhiartu tûr Kristiante chu

“hnam thianghlim, Pathian mîte” tiin a sawi a. Chuvâng chuan Thuthlung Hlui lehkhabeten hmânlai Israel mîte sawi nâna an hman thuthlung ãawngkam chu Thuthlung Thar kohhranah hian a hmehbel ta a ni. Hei hi thil mak vak pawh a ni hran lo, Jentail mi pawh ni se, Isua ringtute chu Pathian thuthlung fate zîngah chhiar tel a ni tawh a. Thuthlungin a tiamte pawh chang ve tûr an lo ni ta bawk. “Oliv chu a zâr ãhenkhat sah thlâk a ni a, nangniho hi ram palailênga lo chawr chhuak ve ngawt ni hlawm mah ula, zâr dangte zîngah chuan zawm ve niin, oliv zung aãanga chakna lo luang chhuak chu in lo dawng ve ta a. Amaherawhchu, zâr dangte âia chungnung zâwkah chuan inngai chuang suh u. Chutianga in inngai a nih chuan, hei hi ngaihtuah phawt ula: nangni hi a zung châwmtu ni lovin, a zung chuan a châwm zâwk che u a ni tih hi,” (*Rome 11:17, 18, NIV*).

Tûn kêra kan chhiar tûr Bible chângachte hian Petera chuan a lehkhathawn lo chhiartute chu Pathian thuthlung fate (hetah hian Paula ãawngkam hawhin, “olive thing zawmtute” tiin a sawi) an nihna anga an mawhphurhna thianghlim tak an neih leh kohna sâng tak an dawn chu hre tûrin a hrilh a. Chûng an mawhphurhna hrang hrang zînga pakhat chu, hmânlai Israel mîte mawhphurhna ang bawk kha a ni a—LALPAA chhandamna thutak ropui tak awm thu hi hnam hrang hrang hnêna puang darhtu tûr an ni.

SUNDAY

APRIL 9

Kristian ni âwm rênga nungin

1 Petera 2:1 hi “chutichuan” tih thu-in a inãan a, a awmzia chu a sawi leh zêl tûrte hi a lo sawi tawhte aãanga lo awm/ chhuak a ni tihna a ni. Bung khatnaah khân Kristan kan tâna a tih tawhte leh chûng kan tâna a lo tih tawhte chu engtianga chhâng lêl tûr nge kan nih tih fiah takin a sawi a. Bung hnihnaah hian chu thu bawk chu chipchiar zâwkin arawn sawi nawn leh ta a ni.

1 Petera 2:1–3 chhiar la. Hetah hian kan nun dân tûr nia Peteran a sawi chu eng nge ni?

Petera hian Kristiante chuan tih tûr ðuang hnih an neih thu sawi nân mitthlaa hmuh mai theih tûr thil pahnih a sawi a. Pakhat chu thil ða lo, a hnâwla hnâwl fithlâk ðhak tûrte an ni a; a dang chu thil ða, a tiha tih ngei kan tum tûr a ni ve thung.

A sawi hmasak zâwkah chuan Kristiante chu elrelna te, bumna te, vervêkna te, îtsîkna te leh mi dangte sawichhiat chînna te laka fihlîm tûrin a चाह a (*1 Petera 2:1*, NKJV). Chutianga an awm a nih chuan, an bul vêla mîte laka an danglamna a lo lang thei dân a ni. Mi dangte elrelna an neih tawh miao loh avângin anmahni tihnat duhna pawh an nei lo vang a, chuti ahnehin an ðatna tûr an zawnsak tawh zâwk ang. Kristiante chuan depdê-na thil zawng zawng an hnâwl vek tawh avângin mi dangte bumna lam thil engmah an ti tawh lo vang a, tlang taka awmin an rinawm hle tawh ang. Kristiante chuan anmahni aia thil nei ða zâwk leh nei tam zâwkte an îtsîk tawh lo vang a. Anmahni nun dânah lungâwi tâwkin, Pathianin a dahna apiangah chuan lâwm takin an awm mai ang a. Mi dangte hming tichhe thei tûr thu engmah an sawi tawh ngai lo bawh ang.

A pahnihnaah chuan, “Nausênin hnute tui an châk anga thlarau lam hnute tui, engmah pawlh loh chu châk rawh u” tih thu a sawi leh a (*1 Petera 2:2*). Kristian nun chu thil ða lote bânsan a ni ringawt lo va. Ni ta se, nun ruak tak a ni mai dân si a. Chutiang chu ni lovin, nausênin hnute tui a châka a ðap hawm hawm ang hian kan thlarau tâna chaw ða chu kan zawng tûr a ni zâwk. Chutianga thlarau lam chakna chaw ða an hmuh theihna tûr chu Pathian Thu, Bible hi a ni tih a sawi nghâl bawh (*Hebrai 4:12; Matthaia 22:29; 2 Timothea 3:15–17* te hi en bawh la). Pathian Thu-ah hian thlarau lamah leh thil dik leh ða duhna lamah kan ðangh lian zêl thei a, a chhan chu hetah hian kan hnêna Isua Krista inpuanna famkim ber kan

hmuh tlat vâng a ni. Isua-ah hian kan hmangaih tûr leh a rawng kan bâwl tûr Pathian Thianghlim nungchang leh nihphung chu ropui takin lantîr a ni bawk.

Engtiangin nge Pathian Thu aţanga thlarau lam chaw  a zawnna chuan thil dik lo ti lo t r leh ngaihtuahna sual pu lo t rin min pui a ni tih leh Peteran vaukh nna thu min p k hi a inkungkaih tawn?

THAWHTANN 

APRIL 10

Lung nung chu

1 Petera 2:4–8 chhiar la (Isaia 28:16; S m 118:22; Isaia 8:14, 15 pawh en bawk ang che). Hetah hian eng thutak pawimawh  m  m nge Petera hian a sawi? Isua sâwmna chh ng t ra thil kan tih t r a sawi chu eng nge ni?

A lekhathawn lo chhiartute chu thlarau lam chakna t r ch w zawng t ra a hrilh hnuin, an ngaihtuahna chu Isua Krista, Lung Nung (hei hi Jerusalem temple sawina a nih a rinawm) lam hawit r t rin a hrilh leh ngh l a. 1 Petera 2:4–8-ah chuan Thuthlung Hlui lama a kila lung pawimawhna sawina ch ng pathum kha la chhuakin, ch ngte chuan a kohhrana Isua hnathawh an ent r a. Petera chauh hi h ng ch ngte Isua n na sawi zawmtu awm chhun a ni lo. Amah Isua ngei pawhin a tehkhin thu sawi pakhat tl ngkawm n n S m 118:22 thu hi a hmang a. Hetiang chiah hian Petera chuan Juda sakhaw hruaitute hm a thu a sawi  umin a lo hmang ve tawh bawk (*Tirhkohte 4:11*). Paula pawhin Isaia 28:16 thu hi Rome 9:33-ah a hmang bawk.

Peteran a sawi d n chuan Isua kha hn wl niin khenbeh ni mah se, Pathianin a thlarau lam in pui sakna t ra a kila lung pawimawh tak ni t ra a thlan a ni a. Chuv ngin Kristiante chu he thlarau lam ina sak lung nungte an ni. A kila lung pawimawh

tih leh in sakna atâna hman chi lung rem tih ÷awngkam te hmang hian kohhran nihna chu a sawi a. Kohhran chu Isuaa din a ni a, a chhûnga awmte erawh chu amah zuitute an ni thung a ni.

Kristian i lo nih chiah hian Kristiante zîngah i lo tel ve ta a, kohhran member i lo ni ve ta tihna a ni. Leirawhchan hi in sakna atân emawa hman tûr a ni ang chiahin, Kristiante chu a hrang tê têa Isua zuitu ni tûra koh a ni lo va. A Kristian-pui dangte nêna Pathian chibai bûk ho lo leh Pathian ram zauh zêlna tûra thil tih ho-pui theih loh chu Kristian tih ÷awngkam hrim hrim nên pawh hian a inkalh tlat a ni. Kristiante chu Kristaah baptisma chantîr an ni tawh a, chutianga Kristaa baptis an nih tawh avâng chuan a kohhranah pawh baptis a ni tawh bawk tihna a ni.

Petera hian kohhranin a tih tûr chu a sawi bawk a. “Thlarau lam inthâwina” hlântu “puithiam thianghlimho” an ni tûr a ni (*1 Petera 2:5*). Hebrai Bible-ah chuan puithiamte chu Pathian leh a mîte inkâra palai hna thawktu anga sawi an ni a. Petera leh Thuthlung Thar lehkhabu dangte pawh hian temple tih leh puithiam tih ÷awngkamte hi kohhran chu Pathian temple nung sawi nân leh a mîte chu puithiam an nih thu sawi nân an hmang tângpui thîn a. Hetah pawh hian Thuthlung Hlui hunlaia an inthâwi dân phung chu tûnlai Kristiante nun dân tûr chungchâng sawina atân a hmang a ni.

1 Petera 2:5 hi chhiar nawn leh la. “Thlarau lam inthâwina hlân” tih chu eng nge ni a awmzia? Chutiang thu Kristiante hian, Pathian chibai bûk tâng a nihna ang hian, engtin nge an tih le?

THAWHLEHNÎ
Pathian thuthlung fate

APRIL 11

Petera hian Thuthlung Hlui lehkhabutén an thlîrna aţangin thil a ziaak tam angreng hle a. Chumi thlîrna tâng aţanga thil

langsâr deuh mai chu Juda-te leh Kristiante thurina a lâilum luahtu “thuthlung” kan tih hi a ni.

‘Thuthlung’ chu eng nge ni?

Thuthlung (Hebrai, *berit*) tih thumal hi pâwl pahnihte inremna sawina a ni a. Chutiang inremna chu mi pahnih inkârah siam theih a ni a (entîr nân, *Genesis 41:44*-ah chuan Labana leh Jakoba ten inremna an siam thu kan hmu a), lal pahnih inkârah pawh siam theih a ni a (entîr nân, 1 Lalte 5:12-ah chuan Solomona leh Hiram ten inremna an siam thu kan hmu a). Tin, lal leh a mîte inkârah pawh inremna siam theih a ni bawk. Davida leh Israel hnam upate pawhin inremna an siam a nih kha (*2 Samuela 5:3*).

Hêng inremna hrang hrang zîngah a langsâr ber chu Pathian leh a mi thlan, Abraham thlahte inkâra a bîk taka thuthlunga inlaichînna awm kha a ni.

Genesis 17:1–4, Exodus 2:24, Exodus 24:3–8 te hi chhiar la. Hêng thute hian Pathianin Israel mîte nêna thu a thlung chungchâng eng nge min hrilh?

Bible-a lehkhabu hmasa ber, Genesis bu hian Pathianin Abraham thu a thlungpui thu min hrilh a (*Genesis 15:9–21, 17:1–26*). He thuthlung hi Pathian chuan Aigupta bâwih an nihna aţanga a mîte an chhanchhuah lai khân a “hre reng” a (*Exodus 2:24*). Mosia huna Israel mîte hnêna Thu Sâwm Pêk leh dân dangte a pêk lai khân a rawn thar thawh leh ta a ni (*Exodus 19:1–24:8; Exodus 24:3–8* hi chhiar ngun zual deuh bîk ang che).

Amaherawhchu, thuthlung thutiamte hi thudelhkilh awm lo a ni lo va. “LALPA chuan a mîte chu a thil phûtte rinawm taka an zawm phawt *chuan* an thawh apiangah mal a sâwm dâwn a ni.” –Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol. 2, p. 574.

Zâwlneite pawh khân Israel mîte chu Pathian dân zawm loh hlauhawmzia an hrilh nawn thîn a, thuthlung hriat chhuah lehtërtu tûr tawngkam pawh an hmang fo bawk. Mi thiam thenkhat chuan Bible-a hrilh lâwkna thute hi, Daniela leh Thupuan tih loh hi chu, thudelhkilh awm vek niin an sawi nghe nghe a ni. Chuvângin thuthlung thutiamte chang thei tûr chuan thuâwihna a pawimawh hle a. Hrilh lâwknain malsâwmna a sawite pawh hi Pathian dân an zawm leh zawm loh azirin an dawngin an dawng lo mai dâwn a, a zâwm lote chu thiam loh chantîr an ni bawk ang.

Pathian nêna thuthlunga inlaichînna nei tih hi eng nge a awmzia nia i lo hriat ve sawi la. Chu inlaichînna chuan nangmahah khân eng thilte nge a phût ve sawi bawk rawh.

NILAINÎ

APRIL 12

Lal puithiamho

Exodus bung 19-naah chuan he thu hi kan hmu a: “LALPA chuan Mosia hnênah, ‘Jakoba chhûngte hnênah hetiang hian ti la; Israela thlahte hnênah pawh, Aigupta-hote chungka ka tihziate leh, mupui thlâa ka put che u a, ka hnêna ka hruai thlenzia che u hi in hmu a. Chuvângin ka thu in ngaihthlâk tak zet a, ka thuthlung hi in pawm chuan khawvêl hnam zawng zawng zîngah hian ka tân ro thlan bîk in ni ang; khawvêl pum pui hi ka tâ a ni sî a; tichuan ka tân puithiam chî, hnam thianghlim in ni ang,’ a ti a,” (*Exodus 19:3–6*).

Hei hi chanchin thâ thuchah, kraws-a Isua a lo thih hmâ kum sângkhat vêla puan chhuah tawh kha a ni: Pathian chuan a mîte a chhandam ang a, sual leh sual bâwih ata a chhan chhuak ang, tichuan a hmâah leh khawvêl hmâa a thuthlung fate an nih theih nân amah hmangaih tûr leh a thu zâwm tûrin thu a pe dâwn a ni.

1 Petera 2:5, 9, 10 leh Exodus 19:6 chhiar la. Peteran “lal puithiamho, hnam thianghlim” tia Kristiante a koh hian eng nge a sawi tum ni ang (1 Petera 2:9)? He tawngkam hian keini Seventh-day Adventist Kristiante hnênah hian kan mawhphurhna chungchâng eng nge min hrilh le?

Thlarau lam in pui, chi thlan, lal puthiamho, leh Pathian mîte tih hi a zavai hian inchâwimawina tawngkamte niin, Bible-ah chuan Abrahamama thlahte nêna Pathianin a bîk taka inlaichînna a neih thu sawina a ni a. Tûnah chuan, Thuthlung Thar chhûngah, Isuaah leh kraws êngah Petera hian he thuthlung tawngkam ngai bawk hi hmangin kohhran member-teah a hmehbel ta a. Israel-te hnêna thuthlung thutiamte kha tûnah chuan Isua ringtu Juda-te tân chauh pawh ni lovin, Jentail-te zînga ringtu lo ni tate pawhin an chan ve theih vek thu a puang ta a. Ni e, Jentail-te pawhin Isua zârah Abrahamama fate niin an inchoh ve thei ta rêng a ni. “Krista tâ in nih chuanin Abrahamama thlah, thutiam anga roluatu tûrte in ni” tih a ni a (*Galatia 3:29*). Krista zârah chuan, mi tu pawh hi, eng mi pawh ni se, he “lal puithiamho” zîngah hian an lo tel ve thei vek a ni.

Hnam thianghlim, lal puithiamho maw? Hêngte hi kan nihna a nih si chuan, engtiangin nge a mimal ang leh a huho ang zâwng pawhin kan nun dânah nghawng a neih ang? He kohna sâng tak hi han phâk tûrin engtiangin tha zâwkin ka nun theih ang le?

NINGANÍ

APRIL 13

Fakna thute puang darhin

Thuthlung Hlui hunlaia kohhran leh Thuthlung Thar huna Kristiante inanna chu chhandamna leh Pathianin a ko chhuak a, a thlang tihah hian a tâwp mai lo. Zawhna awm ta chu, eng

atâna koh chhuah leh thlan nge an nih tih hi a ni. Petera chuan a chhâna sawi nghâlin, he inzawmna hi eng emaw atâna hman tûr a nih thu a sawi a. Kristiante chu thim ata chhuak a, a êng mak taka lût tûra [anmahni] kotu thatna puangtu tûr a ni (*1 Petera 2:9*). Hei hi hmânlai Israel mîte pawh khân an tih tûr a ni a. Pathian chuan khawvêl hmâa a thuhretu ni tûrin a ko va. Khawvêl pum pui hi a thuthlung fa Israel mîte kaltlanga malsâwm a tum a ni.

Hêng Bible châng târlante hi chhiar la. Thil thuhmun a sawi theuh chu eng nge ni? Deuteronomy 4:6; 26:18, 19; Isaia 60:1–3; Zakaria 8:23.

Hmânlai Israel mîte khân thuthlung fate an nihna angin, LALPAN chhandamna a siam chanchin tha hi khawvêl hnênah an puang tûr a ni a. Kristiante pawhin he hna tho hi an thawk ve tûr a ni bawk. An nuna thil lo thlengte leh Pathian chanchin bâkah, Krista kaltlanga khawvêl tâna thil a tih chu mi dangte hnêna hrilh chhâwnge ve tûra koh an ni.

1 Petera 2:10 hi chhiar la. Eng vângin nge he thu hi Kristiante hnathawh leh thiltumah hian a pawimawh êm êm?

Khawvêl hi سوالنا khurah a lût thûk tawh êm êm mai a, thihna leh chhiatna mai lo chu hmabâk a nei tawh lo. Nimahsela he chhiatna atanga mi zawnge zawnge chhanchhuak tûr hian Isua chuan a nunna a lo hlân tawh a. Hmânlai Israel mîte ang bawk khân keini tân pawh hêng chawimawina tawngkamte hi mawhphurhna tawngkam a ni tel nghâl bawk a. Kristiante chuan dinhmun sâng leh danglam tak kan nei a: Pathian mîte kan ni. Mahse hei hian chu dinhmun sâng taka ding ve tûra mi dangte sâwm hna chu a keng tel tlat mai. Tûn hma chuan mihring tia chhiar tlâk pawh an ni lo va; mahse tûnah chuan mi thianghlim ni tûrin khawngaihna an dawng ta a ni (*Hosea 1, 2*). Thianghlim tih tawngkam hi Bible-ah chuan Pathian

chibai bûkna atâna hman tûra serh hrang sawina a ni tângpui a. Chuvângin, Kristiante chu hnam “thianghlim” a nih angin, khawvêl lak ațanga hrang a, an nun dâna mi danglam bîk ni tûr an ni. Zan thim vâwt tak hnuaia mei, a êng leh lumna lama mi dangte hîptu an ni bawk ang a. Mi dangte hnênah anni pawhin an chan tawh chhandamna ropui tak chu an hrilh chhâwng ve zêl tûr a ni.

ZIRTÂWPNI

APRIL 14

Ngaihtuah zui tûr: “Kohhran hi Pathian mithmuha hlu tak a ni a. A ngaihlutna chhan chu, han hmuh theih maia hlâwkna eng eng emaw a nei hi ni lovin, khawvêl ațanga danglam, thianghlimna dik tak a nei hi a ni zâwk. A hlutna a tehna pawh member tinten thlarau lama an thil tawn ang zêla Krista hriatna a neih chhoh zêl dânah a ni.

“A grêp huan ațang hian Krista chuan thianghlimna leh mahni hmasial lohna rah lawh a chhâk êm êm a. Lem ziak thiam takte lem ziah mâwi tak takte pawh hian Krista âiawhtute nuna rilru leh nungchang mâwi tak lo lang chu an khan lo hle a. Ringtu nun chu khawngaihna boruakin a hual vêl a, Thlarau Thianghlimin a rilru leh thinlungah hna a thawk a, chu chuan nun tinuamtu leh tituitu-ah a siam a, a thiltih apiang chu Pathian lawmtlâkah a chantîr ta thîn a ni.”—Ellen G. White, *Krista Tehkhin Thute*, p. 240.

Sawi ho tûrte:

- ❶ Thim ata “a êng mak taka” lût tûra koh chhuah nih chu eng nge ni a awmzia? He thu hi Isua ring lotu tu emaw hnêna sawifiah tûr ni ta la, engtin nge i sawi ang? Thim/thimna chu eng nge ni a? Êng/ênna pawh chu eng nge ni? Hêng thil pahnihte hi Petera thil sawi chungchângah hian eng nge an danglamna?

- ②”Ngai teh u, in va luah tûr ramah pawh in zawm zêl tûrin LALPA ka Pathianin thu min pêk ang takin dânte leh rorêlte chu ka zirtîr che u a. Chutichuan, pawm ula, zâwm rawh u; chu tak chu hêng dâng zawng zawngte hi hria a, ‘He hnam ropui tak hi mi fîng tak leh thil hre mi tak an ni ngei mai’ titu hnamte mithmuhah chuan in finna leh thil hre mi in nihna a ni ang. Kan koh apianga LALPA kan Pathianin min hnaih anga anmahni hnaih thîn Pathian nei hnam ropui tunge awm ve? Heti taka fel, dânte leh rorêlte, tûna in hmâa ka zam zawng zawng ang dân nei ve hi hnam ropui dang tu nge awm?” (*Deut. 4:5–8*). Engtiang kawngte-in nge hêng thute hi keini Seventh-day Adventist-te-ah leh, Pathianin min pêk tawh zawng zawngte avânga ti ve tûra min beiseinaah hian hmehbel theih a nih le?
- ③ 1 Petera 2:3 chhiar la. “LALPA khawngaih theihzia chu nangni pawhin in tem tawh ngei kha,” tih thu a sawi hian eng nge a sawi tum ni ang? LALPA khawngaihna chu engtin nge i lo “tem” ve tawh?
- ④ In kohhran kha han thlîr la. In kohhranah emaw, nangmahni a member-teah khân emaw Seventh-day Adventist-te chanchin leh kan thurin la hre ngai miah lote hîptu tûr thil eng nge awm?

VÂNTLÂNG HUÂPA INKÛNGKAIHNATE

CHÂNGVAWN: “Eng dang zawng âiin inhmangaih tawna mawlh hi lo uar ber teh u, ‘hmangaihna chuan sual tam tak pawh a khuh thei si a,’” (1 Petera 4:8, NKJV).

SABBATH CHAWHNÛ

APRIL 15

Chhiar tûrte: Leviticus 19:18; Tirkhohte 5:27–32; 1 Korin 7:12–16; Galatia 3:27, 28; 1 Petera 2:13–23; 3:1–7.

PETERA lekhkathawn hian a hunlaia khawtlânga thil dik lo thleng chungchânga zawhna thenkhat pawh a chhâng bawk a. Entîr nân, Kristiante chu anmahni hnehchhiah êm êmtu Rome sawrkâr hnuai a awm an ni tlângpui a, chutiang hnuai an awm dân tûrte chu sawi a. Peteran a lekhkathawn chhiartute hnêna a sawi chu eng nge ni a, chûng a thil sawite chu keini tûnlai huna mîte tân hian eng nge a pawimawhna awm ve le?

Kristiante zînga a tam ber kha chu tute emaw chhiahhlawh an ni hlawm a, chu mîte chuan an puten dik lo tak leh râwng taka an chung a thil an tih chângin engtin nge an chhân ang? Tûnlai huna hnathawka chhawr leh a chhawrtute inkâra inlaichîna tha tak awm ang hi kum zabi 1-na lai vêla chhiahhlawhte leh an pûte inkâra inlaichîna awm ang nêk kha chuan inang lo tak ni tho mah se, Petera thil sawi hi chu pû nei sual deuhthe tân chuan hriat a nuam vak lo maithei. An entawn atâna Isua a kawhmuh leh, dik lo taka an chung a pûten thil an tih châng pawha dawhthei

taka tuar hrâm hrâm zêl tûra a fuih te hian rilru a khawih hlê a ni (*1 Petera 2:21–24*).

Engtin nge nu-pa te hi an awm ang, a bîk takin sakhaw thurin chungchânga an ngaihdân inan loh ÷um te hian?

A tâwpna berah chuan, Kristiante hian an chênna khawtlâng/ram kalphung chu an zâwm ve mai tûr a ni em? An khawtlâng tih dân emaw, ram kalphung emaw chu dik lo leh Kristian thurin nêna inkalh ni ta se, an zâwm tho tûr a ni ang em?

SUNDAY

APRIL 16

Kohhran leh sawrkâr

Kum tam tak liam tawha ziak ni mah se, Bible hian tûnlai hun atân pawha la pawimawh êm êm tho thil eng eng emaw a sawi nual a, entûr nân, Kristiante leh an awmna ram sawrkâr inkungkaih tawn dân tûr chungchâng te pawh a lo sawi vek a ni. Thil ÷henkhatah chuan a sawi Chiang kêlh kâwlh viau mai a. Thupuan 13-ah chuan sawrkâr hruaitute thu zawm chu Pathian thu âwih lohna a nih tûr a sawi a. Chutiangah chuan kan thlân zâwk tûr pawh a Chiang sa hle nghe nghe (Ningani zirlai en la).

1 Petera 2:13–17 chhiar la. Pathian Thu-in a tlângpui thu-a sawrkâr nêna kan inkungkaih dân tûr a sawi chu eng nge ni?

Rome mîte sualzia chu an chheh vêla chêng hnamte khân an hre Chiang hle a. Khatiang taka lalram ropui an neih theihna chhan pawh kha lainatna nei miah lova an sipai chakna an hman ÷hin vâng a ni pakhat. Anmahni duh lotute leh dotute chu tharum hman gin an hmet mit hmiah hmiah zêl a. Inghaisak leh kraws-a inkhenbeh te kha an inhrem dân lâp tak a ni baw. An sawrkârah lah chuan uchuak taka mahni chhûngkhat leh lamhnaite duhsakna leh hlemhlêtna a nasa êm

êm mai lehngâh a. Sawrkâra a fawng chelhtu mi tlêmte chuan inlulung tak leh khawngaihna tel miah lovin an thuneihna an hmang thîn a ni. Chutiang chu ni tho mah se, Petera hi chuan a lehkhathawn lo chhiartu tûrte chu sawrkâr mi pawimawhte–lalber ațanga bawrhsâp (governor) thlengin–thuneihna pawm mai tûrin a chah a ni (*1 Petera 2:13, 14*, NIV).

Petera hian lalber-te leh bawrhsâpte chuan thil tisualtute chungah phubâ la thînin, thil ța titute chu an châwimâwi thîn niin a sawi a (*1 Petera 2:14*). Chutianga an tihna lamah chuan khawtlâng nun siamțhatna lamah pawh an thawh hlâwk hlê rêng a ni.

Dik taka sawi chuan, thil tih dik lo tam tak nei tho mah se, Rome Lalram khân sawrkâr ngêlnghet a din ve tlat mai a. Indona awm châmchî reng mai kha a titâwpin zalênna a thlen a. An rorêl dân phung kha hriam thîn viau bawk mah se, dân rorêlna behchhana tih a ni ve tho a. Kalkawngte sialin an sipaite mamawh phuhrûk nân thil lei leh hralh theihna tûr pawisa te an siam chhuak a. Chutianga an tih avâng chuan mipui an pûn zêl a, an lo hmuingîl chhoh theihna tûr boruak an siam a ni. Chutianga an thil ța tihte han hriat hi chuan, Peteran sawrkâr a fak pawh hi a âwm ve viau rêng a. Eng sawrkâr mah hi ța famkim an ni bik chuang lo va, Petera leh a lehkhathawn lo chhiartu kohhran member-te awptu sawrkâr pawh kha a famkîm lo hle ang tih chu a Chiang khawp mai.

Chutichuan, Petera thil sawi ațanga kan zir tûr chu Kristiante hi khua leh tui ța tak kan ni tûr a ni a, kan sawrkâr hrawn chu țafamkim ni lo mah se, a theih chin chinah kan awmna ram dân ța taka zâwmtu kan ni bawk tûr a ni.

Kan sawrkâr hrawn chu duhthusâm ni chiah lo pawh a ni maithei e, chuti chung chuan eng vângin nge Kristiante hi khua leh tui ța tak kan nih tho a pawimawh? In khawtlâng nun dân tița tûrin eng thil nge tih theih i neih ve le? _____

Chhiahhlawhte leh an hotute

1 Petera 2:18–23 chhiar la. Hêng Bible chângtea Petera thil sawi hi engtiangin nge tûnlai mîte hian kan ngaih ang? Keimahni tâna tângkai tûr eng thu nge lâk chhuah theih kan neih le?

1 Petera 2:18–23 hi ngun taka kan chhiar chuan he lai thu hian chhiahhlawh/bâwih neih a sawi mâwi ni lovin, dinhmun khirkhân tâk, kan thlâk danglam theih pawh ni baw si lova kan awm châng a thlarau lam thurâwn chu mi pe zâwk a ni tih kan hre thei âwm e.

1 Petera 2:18-a “chhiahhlawh” emaw, “bâwih” emaw tih hi Grik Bible-ah chuan *oiketes* tih a ni a, tuten emaw anmahni in chhûnga an chhawr atâna an rawih ang chî hi a kâwk. Bâwih/sal pângngai sawina chu *doulos* tih a ni ve thung a, chu thumal chu Efesi 6:5-ah hman niin, chutah pawh chuan bâwihte chu an pûte thu âwih tûra hrilh an ni tho bawk.

Rome Lalrama chêng mi tam takte ngaihdânah chuan, bâwihte chu an pûte thu thu-a awm mai tûr a ni a, anni chuan t̄ha takin an enkawl emaw, râwng takin a hrual emaw pawh ni se, sawi theih an nei lo. Chutianga bâwih lo ni tate chu indonaa an hneh tâk sipai te, bâwih ni tawh sa fa te, leh an leiba an rulh theih loh avâng a bâwih atâna mi'n an “hralh” te an ni hlawm a. Bâwih t̄henkhat chu mawhphurhna ropui tak pêk an ni a. T̄henkhat chu anmahni neitute in leh lo enkawltu berah te t̄angin, an thil neih leh sumdâwnna thilte an khawih sak vek a, t̄henkhat phei chuan an pûte fate lehkha an zirt̄ir hial t̄hîn a ni.

Bâwihte zalênna chu lei chhuah theih a ni a, chutianga sum hmanga lei chhuah bâwih chu “tlan tawh” tiin an sawi t̄hîn. Paula chuan he t̄awngkam hi kan tâna Isuan thil a lo tih tawh sawifiahna atân a hmang t̄hîn nghe nghe a ni (*Efesi 1:7; Rome 3:24; Kolosa 1:14*).

Kristian hmasate zînga tam tak kha bâwih a ni tih hriat a pawimawh a. Chutiang chu an nih avângin an thlâk danglam theih si loh kalphung nghet êm êm mai khân a phuar tlat mai a ni. Pu râwng leh mâwl tak neite pheih kha chu an dinhmun a khirh zual hle a; pu nei ða deuhthe pawhin harsatna eng eng emaw chu an hmachhawn a ngaih châng a awm tho bawk. Kristian bâwih zawng zawngte hnêna Petera thurâwn hi Thuthlung Thar lehkhabu danga thurâwn dang kan hmuhte nêh hian a inrem thlap a. Krista chu a Pa hnênah a inpe a, hrehawm a tuar chhuak vek ang khân bâwihte chu anmahni neitute hnênah an inpe ang a, tawrh a tûl a nih pawhin an tuar mai tûr a ni (*1 Petera 2:18–20*).

An tihsual vâng ni miah lovah hremna lo tuar ta pawh ni se, fakna an hlawh chuang dâwn lo va. A chhan chu dik lo taka tawrh hian Krista rilru dik tak chu an lanchhuahtîr tlat si a. Isua ang chiah khân Kristiante chuan tu mah an hau lêt ve tûr a ni lo va, a vau lêt ve tûr lah a ni hek lo; dik taka rorêl ðhîntu Pathian hnênah chuan an inpe thlap zâwk mai tûr a ni (*1 Petera 2:23*).

Heti laia Petera thil ziah aţang hian a taka nunpui chi eng zirlai nge kan zir chhuah ang? Kan dikna chanvo ngei ngei pawh kan auchhuahpui ngai tûr a ni lo tihna a ni em? Sabbath nî-ah in sawi ho dâwn nia.

THAWHLEHNÎ
Nupuite leh pasalte

APRIL 18

1 Petera 3:1–7 chhiar la. Hetiang thu Peteran a sawina chhan hi eng nge ni? Heti laia a thu sawi hi tûnlai hunah hian engtiang takin nge a la pawimawh tho le?

He lai thu hi ngun taka kan chhiar a nih chuan, Petera thil sawi hi eng chungchâng nge ni tih hriat theihna tûr thil pawimawh tak pakhat a awm a ni tih kan hmu ang. 1 Petera

3:1-ah hian Petera chuan “thu âwih lo” pasalte chungchâng a sawi a. Tawngkam danga sawi chuan, Kristian nulain Kristian ni ve lo tlângvâl tu emaw pasala a neiha thil lo thleng tûr a sawi tih tûr a ni ang.

Kristian nula-in a rinna tawmpui lotu tlângvâl chu pasala a neih chuan harsatna tam tak a nei ngei dâwn a. Chutiang hunah chuan eng thil nge a tih ang? A pasal chu a then mai dâwn em ni? Petera chuan (Paula pawhin a lo sawi ve tho dân angin [*1 Korin 7:12–16* en la]), Kristian nute chuan ring lo mi an pasalte chu chhuahsân mai tûrin a râwn lo va. Chuti ahnehin, an pasalte entawn tlâka nung zâwk tûrin a hrilh a ni.

Kum zabi 1-na lai vêla Rome Lalram chhûnga awm hmeichhiate thil tih theih kha an chênna bial leh hnam zia azirin a inang lo thei hle a. Entîr nân, Rome hmeichhiate chuan dân hnuaiyah Peteran lekhathawn lo chhiartu hmeichhe tam zâwkte âi khân thil neih leh zângnadawmna dawn chungchângah dikna chanvo an nei ngah hle zâwk a. Ram thenkhatah leh hnam thenkhat zîngah thung chuan, hmeichhiate kha politic leh sawrkâr leh sakhaw lam thlengin hruaitu dinhmun a inrawlh ve phalsak an ni lo. Petera hian Kristian hmeichhiate chu anmahni awmna rama mîte ngaihsân leh zah theih tûr ang zêla awm mai tûrin a chah a. Thianghlim tak leh pasalte zah tak chungah khawsa thîn tûrin a fuih a (*1 Petera 3:2*). Kristian hmeichhia chu pâwn lam lan dâna mâwi incheina, hêng–sam phiar te, rangkachak thi awrh te, thawmhaw man tam tak tak inbel te âi chuan, chhûng lam mâwina ngai pawimawh zâwk tûrin a râwn a (*1 Petera 3:3–5*). Kristian hmeichhia chuan a chên pui hnaivai ber–a pasalin Kristian sakhua leh nun dân a lo ngaihsân theih tûrin awm se a duh hlê a ni.

Petera thu sawi hi a ngial a ngana lâk a, mahni nupuite chungah dik lo taka thil tih phah nâna hman tûr chu a ni lo va. A sawi ang hian, pasalte chuan nupuite chungah zahngaihna an lantîr thîn tûr a ni zâwk (*1 Petera 3:7*). Petera hian ring lo

mi pasala nei Kristian hmeichhiate hnêna a sawi ni tho mah se, Kristian nupate awm dân tûr dik tak chu kan hmu thei a: nupui leh pasal chu an inţanpui tawn ang a, ni tina an thiltih hrang hrangte hmanga Pathian chibai bûk pahin rinawm leh langtlang takin an nung tûr a ni.

NILAINÎ

APRIL 19

Vântlâng Inkûngkaihate

Rome 13:1–7; Efesi 5:22–33; 1 Korin 7:12–16; leh Galatia 3:27, 28 te hi chhiar la. Paula thil sawite leh 1 Petera 2:11–3:7 hi han khaikhin teh.

Paula pawhin Petera thil sawi ţhenkhat hi hmun eng emaw zâta a lo sawi ve a. Chûng a thil sawite chu 1 Petera 2:11–3:7 mi nêh hian a inrem êm êm hlawm a ni. Entûr nân, Petera ang bawkin, Paula pawh hian a lehkhathawn chhiartute chu “sawrkâr thuneitute” thu zâwm ţhîn tûrin a fuih a (*Rome 13:1*). Rorêltute chu Pathianin a ruat an ni a, anni chu thil ţha titute tân chuan hlauhawm an nih loh lain, thil ţha lo titute tân erawh chuan hlauhawm tak an ni thung si (*Rome 13:3*). Chuvângin, Kristiante chuan an pêk tûra ruat apiangte hnênah chuan an pe mai tûr a ni: leiman pêkna tûra hnênah chuan leiman an pe ang a; chhiah chawina tûra hnênah chuan chhiah an châwi ang a; ţih tûra chu an ţih ang a; zah tûra chu an zah mai bawk tûr a ni (*Rome 13:7*, NKJV).

Paula hian ring lo mi pasala nei hmeichhiate chu entawn tlâka nung tûrin a fuih nasa hle bawk a, chutianga an nun phawt chuan an pasalte chuan kohhran an rawn zâwm ve mial maithei si a (*1 Korin 7:12–16*). Paulan Kristian nupa awm dân tûr a sawi pawh hi inzah/inhmangaih tawna tho a ni a. Pasalte chuan an nupuite chu Kristan a kohhranhote a hmangaih ang hian a hmangaih ve tûr a ni a (*Efesi 5:25*). Chu mai bâkah, bâwih/chhiahhlawhte pawhin Krista thu an zawm angin an pute thu pawh an zâwm ve tûr a ni bawk (*Efesi 6:5*).

Paula kha chuan dân ang taka phal chinah chuan hnam hrang hrangte chin dân kha zahsak hrâm hrâm a duh a. An hnamin an tih dân zingah pawh khân a eng chin kha nge thlâk danglam theih awm a, a eng chin kha nge thlâk danglam theih miah loh awm tih pawh a hre chiang hle bawk. Chutih rual chuan, kohhran chhôngah ngei pawh khân vântlângin Kristiante an hmuh that phah theihna tûr thil eng emaw tih tâwp ngai a awm a ni tih pawh a hria a. Isua khân khawtlâng kalphung nghet tidanglam tûrin politic thila inlûmleh burhna thlentîr a tum lo ang chiahin, Petera leh Paula te pawh hian chutiang chu an tum bîk lo. Inthlâk danglamna chu Pathian tih mi an ni tih mîten an hriatna hmangin a lo thleng thei zâwk a ni.

Galatia 3:27–29 chhiar la. Helai thu hi Kristian thurin puanchhuahna ni tho mah se, an tâna Isuan thil a lo tih tawhte avânga Kristianten an Kristianpuite an en dân tûr chungchôngah eng thu pawimawh tak nge a sawi chhuah le?

NINGANĪ

APRIL 20

Kristiante leh khawtlâng dân

Paula leh Petera te khân mihringte din pâwl hrang hrang leh sawrkâr te hi chu fel lo leh sual tak a ni tih an hria a, a chông pheih chuan an hria ni mai lovin, sawrkâr hotute leh sakhaw hruaitute nêen pawh an tum a tha lo fo nghe nghe. Chuti chung chuan Kristian hmasate kha rorêltute thu thu- a awm thîn tûrin an fuih tho a (*1 Petera 2:13–17; Rome 13:1–10*). Kristiante chu tha taka chhiah pe tûr leh, dânin a phût anga ram tâna hna thawk thîn bawk tûrin an hrih a. A theih chin chinah mi dangte tân pawha entawn tlâk khua leh tui tha an ni tûr a ni.

Tirhkohte 5:27–32 chhiar la. Peteran rorêltute thu zâwm a that thu a sawi (1 Petera 2:13–17) leh hemi tuma amah leh tirhkoh dangte thiltih hi eng nge a inkûngaih dân ni le?

Kristian kohhran lo ƣhang lian zêl avâng khân Petera leh Johana te chuan man an tâwk a (*Tirhkohte 4:1–4*). Rorêltute, upate, leh lehkhaziaktute chuan kovin zawhna an zâwt a, tûn hnua thuhiril chhunzawm tûr lo tûra vaukhâna thu khauh tak nêh an kaltîr leh ta a (*Tirhkohte 4:5–23*). Mahse a hnu lawkah man nawn leh niin, thuneituten ti tûra an tih chu eng vânga ti lo nge an nih tih an zâwt a. Chutah Petera chuan, “Mihringte thu âiin Pathian thu kan zâwm zâwk tûr a ni,” tiin a chhâng ta a ni (*Tirhkohte 5:29*).

He ƣawngkam aƣang hian eng thudik pawimawh tak nge lâk chuah theih kan neih?

Petera hi mi verther kan tih mai–mahni sawi ang ni lo deuha thil ti leh daih ƣhîn ang hi a ni ve lo va. Pathian nge mihringte thu zawm tûr ni ang tih thu-a duhtlanna siam a ngai a ni chuan, a thlan zâwk tûr chu a Chiang sa reng mai. Chutiang te a nih hran lêm loh chuan Kristiante chuan an chênna ram sawrkâr thu chu ƣha takin an zâwm tûr a ni a, khawtlânga an dinhmun thlâk danglam theihna tûra an thawk a nih pawhin sawrkâr chu an ƣanpui ƣhîn tûr a ni bawk. Thil dik leh dik lo thu-a duhtlânna siam a ngaih châng a awm ƣhîn bawk a, chutih hunah chuan Kristiante chu dân ang zêlin, Isua duh dân ang leh zirtîrna rema khawtlâng nun siam danglamna tûr kawngah an inhmang ve ƣhîn tûr a ni. Chutiang chu thil tam tak behchhana tih tûr a ni a; mahse khua leh tui ƣha leh rinawm kan nih avâng ngawt hian khawtlâng nun châwikâna atân hna kan thawk thei lo emaw, thawk tûr a ni lo emaw tihna chu a ni chuang lo a ni.

Leviticus 19:18 leh Matthaia 22:39 chhiar la. Engtiangin nge keimahni kan inhmangaih ang bawka kan vêngte pawh

hmangaih ve tûr kan ni tih thupêk hian i vêngten nun nuam leh tha zâwk an lo neih ve theihna tûra danglamna thlen hna pawh a huam tel le?

ZIRTÂWPNI

APRIL 21

Ngaihtuah zui tûr: Ellen G. White-i lehkhabu, *Indona Ropui-a*, “Indona Awm Têp” (pp. 682-592) tih te, “Pathian Lehkha Thu Kan Himna” (pp. 593-602) tih te leh, “Buaina Hun Chu” (pp. 613 -634) tih te chhiar ni se.

Ellen G. White-i chuan Seventh-day Adventist-te chu khua leh tui tha tak, anmahni awmna ram theuh dân zâwmtu ni tûrin a duh a. An khua/vênga an lek kawh Sunday bawhchhiat khapna dânte (Sunday laws) pawh langsâr leh ualau taka zâwm lo lo tûrin a hrilh bawk; chumi awmzia chu Pathianin thu a pêk angin ni sarih nî Sabbath chu thianghlim takin an serh tûr ni tho mah se, Sunday-a hnathawh khapna dân sawrkârin a siamte chu an bawhchhiat luih kher a tûl lo a tihna a ni. Amaherawhchu, Adventist-ten an zawm loh tûr dân pakhat sawi chian êm êm mai a nei a. A hunlaia sawrkâr dânah chuan mahni pû tlânchhiatsan bâwih chu a rang lama a pû hnêna dah kîr leh nghâl tûr tih a ni a. He dân kher hi chu a dodâl nasa hlê a, a nghawng chu eng anga nâ pawh ni dâwn mah se, Adventist-te chu zâwm ve lo tûrin a hrilh a ni:

“Mihringte dân siamte chu Pathian dân nêna a inkalh a nih chuan, a nghawng chu eng pawh ni dâwn se, Pathian dân chu kan zâwm zâwk tûr a ni a. Kan ram dân chuan bâwih tlân chhuakte chu an pûte hnêna hruai kîr leh tûrin min phû a; mahse he dân kher hi chu kan zâwm tûr a ni lo, kan zawm loh avânga tawrh tûr a awm a nih pawhin kan tuar mai tûr a ni. Bâwihte hi mihringte tâ an ni lo va. Bâwihte pû dik tak chu Pathian a ni zâwk; Pathianin duh taka a siam leh ama tâ nia a sawi bawkte hi a kut aţangin tu ma’n an chhuhsak thiang lo va.”—*Testimonies for the Church*, vol. 1, pp. 201, 202.

Sawi ho tûrte:

- ❶ In pâwlah Thawhtanni zirlai tâwpa zawhna: Kristiante chu an dikna chanvo humhalh tûrin an ding chhuak ngai lo tûr a ni em? tih hi sawi ho ula. Tichuan, he zawhna: Engte hi nge kan dikna chanvot chu ni rêng rêng? tih hi in sawi ho bawk dâwn nia.
- ❷ Kristiante huhâng leh nun dânin a ða zâwnga khawtlâng nun a siam danglam tawh dân sawi tûr eng engte nge awm? Chûng chanchinte aţang chuan eng zirlai nge zir chhuah theih kan neih le?
- ❸ Kristianten khawtlânga thil ða lo leh dik lo awmte tireh zâwng ni lo va, a nih ang ang an en liam ve mai leh thil ða lo thlentua an ðanna sawi tûr eng engte nge awm? Chûng chanchinte aţang chuan eng zirlai nge zir chhuah theih kan neih sawi rawh u.
- ❹ 1 Petera 2:17-ah chuan, “Lalber chu châwimâwi rawh u” tih thu kan hmu a. Hetih lai huna lalber chu Nero-a a ni maithei; ani kha mi sual leh mi dik lote zîngah rau rau pawh a sual leh dik lo zual ber a ni hial âwm e. Heta Petera thusawi hian keini tûnlai huna mîte tân thuchah eng nge a neih? Hemi châng bul lama “Mi zawng zawng châwimâwi rawh u” tih thu a sawi hian a thil sawi awmzia hi hrethiam thei tûrin engtin nge min puih?
- ❺ 1 Petera 2:21–25 hi in pâwlah chhiar ula. Engtiangin nge hêng Bible chângachte hian chanchin ða thuchah chu târ chhuah a nih? Eng ang beiseina nge min pêk a tum? Eng ti tûrin nge min sâwm? Ti tûra min hrih chu engtiang taka ða-in nge kan zawm le?

* * *

NUN THAR

MONSURAT-i hi Nigeria ram hmeichhe naupang a ni a. Tleirâwl a lo nihin an thenawmte chungchâng hian a rilrû a la riâu mai a. An thenawm pa hi chu Zirtâwpnâh pawh Muslim biak in (mosque) lamah pawh a kal vê ngai lo va, a nun lah hi a hlim phiân mai bawk sî a. Hetianga a danglam bîk chhan hi enge ni ang âw tiin a ngaihtuah fo thîn a. Kawthlêra an inthawh châng pawhin chibai a bûk fo va, an in kianga hnâ a thawk laite pawh hi a lo thlîr ru fo thîn a ni. Ni khat chu a rilru huaisenna zawng zawng sâwm khâwmin, chutiang nun a neih chhan chu a zâwt ta phawng mai a: “Eng sâkhua nge i zui?” a ti a.

An thenawm pâ chuan, “Kei chu Seventh-day Adventist Kohhran mî ka ni a,” tiin a chhâng a. Monsurat-i chuan Seventh-day Adventist hming pawh a lo la hre ngâi lo. An thenawm pa chuan, “I duh chuan lehkhabu chhiar tûr ka pê ang che chû?” tiin *Krista Panna Kâilâwn* tih butê hi a pê a. Mahnî chauha a awm châng hian chû lehkhabu chu a chhiar thîn a. A nû leh pête hian ziak leh chhiar chu an thiam lo nâin, Kristian lehkhabu a kawl an hmuh vaih chuan an thin a rim ngêi ang tih a ring sâ a. Chûvâng chuan a rûk thei ang berin a vawng thâ a.

Sikul hi nuâm a ti hlê mai a, hostel lama a chênpuite pawh a ngaina hlê bawk a. Taima taka lehkhâ zirin, a buâi thei hlê a, a thiante nêna an inkawm hlim bawk avângin an thenawm pâ sâkhaw mak tak pawh kha a hre zui tawh vak lo.

Sikul chawlh a lo thlen chuan, Monsurat-i chu inah a lo hâwng leh a. An thenawm pa kawm nuâm tak kha a hre chhuak leh ta a, chibai a bûk a. Ni khat chu an thenawmpa chuan Monsurat-i chu inkhâwm puiah a sâwm a.

Monsurat-i chuan, “Ka thei lo vang,” tiin pawî a tih thûin a chhâng a. “High sikul exampui kan neih thuai tawh dâwn vângin inbuatsaiha lehkhâ ka zir a ngai,” a ti a.

An thenawm pa chuan, “Chuti chu in class kal zawhah le âw?” tiin a âw aţang chuan pawî a tih hmêl hlêin a hria a.

Monsurat-i chuan, “Min lo nghâk lawk teh, in biak in han hmuh vê rêng rêng pawh ka châk a sin, khawiah nge a awm?” tiin a zâwt

a. An ðhenawm pa chuan an biak in awmna hmun chu a hrilh a. Chu Sabbath nî chuan Monsurat-i chu class kal tûrin a insiam a, mahse an ðhenawm pête biak in lamah chuan a kal ta zâwk a. Chû biak ina inkhâwm vê mi dangte pawh chu an ðhenawmpa ang thova ngilnei an ni vek mai tih a hriat chuan mak a ti viau mai a.

Kohhran member-te chuan Monsurat-i chu ðha tak leh hlim takin an lo dawngsawng a. An Muslim biak in lama inkhâwm dân nêh a danglam hlê chungin, inkhâwm chu nuâm a ti phiân a. Pastor-in rawn inkhâwm leh tûra a sâwm pawhin, Monsurat-i chuan nui var var chungin a bu nghat nghat a.

Monsurat-i chuan Bible a dawng a, taima takin a chhiar ðan a. Kristiante ðawngtâi dân ang chuan a ðawngtâi vê ta zêl bawk a. Pathian hnênah chuan nungchang mâwi taka nun theih nân a dîl a. Sikul lamah hi chuan a nungchang a mâwi luâ lo va, mahse tûnah chuan zirtîrtûte zahthiam leh a zirlai puite tâna mi ðha tak nih a tum tawh a ni.

Monsurat-i chu an hostel lama a kîr leh hnû chuan, an chênna hmun aþanga hla vak lo, bus-a dârkâr khat vêl thang ngâiah chuan Adventist inkhâwmna a awm tih a hre ta a. Sabbath tûkah chuan hmâ taka thovin, inkhâwm tûrin bus-ah a chuâng a. Chû ni nilêng deuthhâw chu kohhran mîte nêh an hmang ho va, tlâiah chuan a kîr leh ta a ni. Chumi kum sikul hun tâwp hmâin Monsurat-i chuan a nun chu Kristâ hnênah a hlân a, Seventh-day Adventist Kohhrana baptisma chan a dîl a.

Monsurat-i chuan a ðhiante hnênah Sabbath nîin khawiah nge a kal ðhin a hrilh lêm lo nân, a nun lo danglam tâ erawh an hai lo hlê mai. Mahnî mawhphurhna ðha taka hlenin, thû a âwih ðha êm êm mai bawk a, chimawm taka awm rawttû pawh a ni ngai tawh lo. Sikul chawlh hun a lo thlen chuan, Monsurat-i chu Sabbath niin a inkhâwm leh a. A nû leh pête chuan class kal a ngai tawh lo tih an hriat avângin, Sabbath nî apiangin khawiah nge a kal ðhin an zâwt a. Chûbâkah engati nge a rangkachak tlereuh incheinatê chu a hlih tâk daih mai an zâwt a.

An chhûngkua chu Muslim biak in lama ðawngtâi tûra an kal chângin Monsurat-i pawh a kal vê mai a, mahse tûnhma lama ðawngtâinaa an chham ðhin ang kha chham tawh lo vin, rilrû takin Isuâ hnênah a ðawngtâi zâwk ðhin a ni. An tihdân pângngai ang a

chham vê lo tih a nûin a hriat chuan engvâng nge tih a zâwt a. Hlâuthâwng tak chungin, Monsurat-i chuan a rinna chu a zêp reng thei ta lo a ni tih a inhria a. Vervêk taka thil ti lo vin, Kristian a nih tawh vâng zâwk a ni tih chu dik takin a hrih ta mai a ni.

A nû leh pête chu an thin a rim kher mai. A inkhâwm leh, an thenawm Kristiante a biak pawh an khap vek a. An ðiante leh an hotûte chu ðanpuitûah sâwmin, a Kristian rinna a bânsan theihna tûra hmâ lâkpui tûrin an sâwm a. Mahse Monsurat-i chuan a nû leh pête thû zawm zêl a duh laiin, Isua phatsan erawh a duh sî lo. Rinawm taka dingin, a nû leh pête thinrimna chu a tuâr mai zâwk dâwn a ni.

A tâwpah chuan Monsurat-i pa chuan kan fanû pawh i ni tawh lo tih thû a hrih a. An in chu a chhuahsan a ngai dâwn ta. A zirna tûr kum hnih a la bâk pawh chu a pâ chuan a tumsak tawh dâwn lo a ni.

Monsurat-i chuan mahnî in aţanga hnawhchhuah nih chu râphtlâk a ti êm êm a. Mahse a ðawngţai a, Pathian muânna chu a thinlungah a lo luâng lût a. *Sâm 27:10*-a beiseina thû: Ka nû leh ka pête chuan min hawisan mah se LALPAN min pawm ang” (NIV) tih kha inngah nân a hmang a. A ðiante leh kohhran mîte chu amah ðanpui tûrin a sâwm a.

Kohhran member-te chuan Monsurat-i sikul zirna sênso chu an tumsak a, an sikul kianga a ðiante hnênah a khawsa bawk a, chutiang chuan a zirna chu bahlah lo vin a chhonzawm vê zêl a ni.

Monsurat-i hian a nû leh pête chu biak a tum fo ðîn a, mahse an chhâng duh ngai lo. Hrehawm a ti thei hlê a ni. Kohhran member-ten Monsurat-i chhûngte chu an lên chillh a, ina hâwntîr phalsak tûrin an ngensak a. Monsurat-in high sikul a zir chhuah hnû chuan, a pâ chuan ina hâwn a phalsak a.

Monsurat-i chuan an in chhûngah a chêng zui zêl thei lo tih a hre Chiang ta a. Kohhran upa hnênah chuan engtin nge a tih ang a zâwt a. Ani chuan Nigeria rama Adventist sikul, Babcock University lama luh a dîlpui tûr thûin a lo chhâng a. Chutah chuan ngaihmuâng takin lehkha a zir zawm thei dâwn a ni. Kohhranin a zirna leh sênso pawh an lo tumsak thei bawk ang.

Monsurat-i chu Babcock University lût tûr chuan a inziak lût vê a, nursing lam zir zâi a rêl a ni. Chutiang a nih tâkah chuan a nû leh pête pawhin an fanû chu an chhuâng leh viau ta zâwk a, a châng

chângin an va tlawh zauh zauh thîn a. An chhôngkuua Isua an pawm theihna tûrin Monsurat-i hian a dîl a. Heti hian a sawi, “Ka chanchin hian thalai dangte pawh rinnaa dîng nghet tûrin a tanpui ka beisei,” tiin.

Monsurat studied nursing at Babcock University in Nigeria.

ZIRLAI 5-NA

APRIL 22–28, 2017

PATHIAN TÂNA NUNGIN

CHÂNGVAWN: “**LALPA mit chu mi felte chungah a fû a, a beng pawh an tawngtaina lamah a chhi sî thîn a; nimahsela LALPA hmêl chuan thilsualtitute a do thîn, tih a ni sî a,**” (*1 Petera 3:12, NKJV*).

SABBATH CHAWHNÛ

APRIL 22

Chhiar tûrte: 2 Samuela 11:4; Rome 6:1–11; Galatia 2:20; 1 Petera 3:8–12; 4:1, 2; 4:3–11.

BIBLE ziaktute hian mihringte sualna hi an hre chiang hle hlawm a. Engtin nge an hriat loh theih rêng ang ni? Khawvêl hian a lan chhuahtîr tlat alâwm. Chu bâkah, anmahni ngei pawh mi sual an nih ve thozia an an hre bawk (*1 Timothea 1:15* en la). Sualnain thil a khawih pawi thuizia pawh an hria a; a chin felna atân Isua Krista chu kraws-ah a lo thî a nih kha. Chutiang taka thûk chuan sual hian min luah khat tawh a ni. Nimahsela Bible ziaktute hian kan nun tidanglam tûr leh, amahah chuan mi thar kan lo nih theihna tûra Krista thiltihtheihna pawh an hre chiang hle tho bawk.

Tûn kârah hian Kristianten Kristaa an inpêk a, baptisma an chan tawh hnua amaha nun thar an lo neih tûr chungchâng Peteran a sawi dân chu kan en ho dâwn a. Dik tak phei chuan, he inthlâkthlengna hi a nasat tham êm avângin mi dangte pawhin an lo hre ve ngei dâwn a ni. Petera chuan he inthlâkthlengna hi awlsam taka lo thleng tûr niin a sawi lo va; kan neih tûra tiam hnehna chang thei tûr chuan tîsaa tawrh pawh a ngaih tûr thu a sawi zâwk nghe nghe a ni (*1 Petera 4:1*).

Petera pawh hian Bible bu pum pui luahtu thupui bawk hi a rawn khel chhunzawm ve leh a, chu chu Isua ringtute nuna hmangaihna lo lang chhuak thîn hi a ni. “Hmangaihna chuan sual tam tak pawh a khuh thei si a” tiin a sawi a (*1 Petera 4:8*, NKJV). Mi dangte kan hmangaih a, kan ngaihdam hian, Isuan min tihsak tawh leh mi tihsak mêk chu kan lan chhuahtîr tihna a ni.

SUNDAY

APRIL 23

Rilru hmun khat pû-a awmin

1 Petera 3:8–12 chhiar la. Heta Peteran Kristiante nun dân tûr a sawi chu eng ang nge ni? 1 Petera 2:20, 21-a a lo sawi tawh rawn sawi nawn leh a nei em?

Petera hian a lehkhathawn lo chhiartute chu an zavaia “rilru hmun khat” (Grik, *homophrones*) pu-a awm tûrin a han hrilh phawt a. Mahse hei hi mi tinin inang tlâk vekin thil ngaihtuah se, ti se, ring bawk rawh se a tihna chu a ni lo tih hriat tûr a ni. A sawi awmzia kan hriatthiam theihna tûra entîrna tha ber chu 1 Korin 12:1–26-ah hian kan hmu a. Hêng chângachte hian Paula chuan mihring taksa hi bung hrang hrang inzawm khâwmin a siam niin a sawi a. Chutiang chiah chuan, kohhran pawh hi thlarau thilpêk inang lo tak tak kawltu mi hrang hrang intêl khâwmna a ni a. Mahse ringtu zawng zawngte chu tum

thuhmun leh thlarau pakhatin a phuar khâwm a. Pâwl pakhat tân an thawk tlâng thîn a ni.

Chutiang inpumkhatna chu awlsam tê-a neih ngawt theih a ni ngai lo va. Kristian kohhran chanchin kal tawhte kan thlîr kîr chuan, inpumkhatna neih hi thil harsa tak a lo nihzia kan hmu thei ang. Chuvâng chuan Petera pawh hian ringtute chu an inrem lohna zawng zawngte dah bo vek tûrin a hrilh rêng a. Inpumkhat taka awm chu Kristiante nihna tûr rêng a ni tih sawiin, chumi lantîr theih dân tûr kawngte chu a kawhmuh nghâl bawk a. Chûng zînga pakhat chu, inlaint tawn taka awm a ni (*1 Petera 3:8*).

Lainatna tih awmzia chu an zînga tu emaw-in hrehawm tuar ta ang se, mi dangte pawhin an tawrhpuî ve tûr a ni a; tu emaw chu lâwm viau ta ang se, mi dangte pawh in an lâwmpuî ve tûr a ni (*1 Korin 12:26* nêh hian khaikhin rawh). Lainatna chuan mi dangte thil thlîr dân hriatthiampuî thei tûrin min puî a, chu chu inpumkhatna atâna rahbi pawimawh tak a ni bawk.

Petera hian “inhmangaih tawn” theuh tûrin min hrilh bawk a (*1 Petera 3:8*). Isua pawh khân a zirtîr dik takte chu an inhmangaih tlân vêk tûr thu a lo sawi a nih kha. Tin, Kristiante chuan mi dangte hriatthiamna thîlung an nei bawk tûr a ni a (*1 Petera 3:8*). An harsatna leh an hlawhchhamnate chu an inhriatthiamsak tawn theuh ang.

“Nangmahni theuh kha inkhêngbet ula, mi dangte chu nangmahni âia tha zâwkah ruat bawk rawh u. Chutichuan, Krista nêna inpumkhatna chu in lo nei thei ang. Lei leh vân pum puî hmâah leh, kohhran leh khawvêl hmâah pawh Pathian fate in ni tih hai rual lohina lo lang ang a. In nun dânah Pathian chu chawimawiin a awm dân a ni.”—Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol. 9, p. 188.

Petera thil sawi, a bîk takin “sual chu sual vêka thungrulh loh” (*1 Petera 3:9*) tih hi engtiang taka tha-in nge kan zawm hlawm le? Hêng thute zâwm tûr hian keimahni-a tihthih ngai

eng thilte nge awm? Chutiang thihna chu engtin nge kan lo neih theih ang? (*Galatia 2:20* en la).

THAWHTANNĪ
Tĭsĭa Hrehawm Tuĕr

APRIL 24

Isua chu kan sual tlan nĕn a thĭ a, ama a felnaah chauh chuan chhandamna hmuh kan inbeisei thei. A felna chuan min hlih khuh a, Pathian mithmuha mi fela chhiar tlĕkah min siam bawk. Isua avĕng chauh hian “Pathian hmĕah chuan thil sual la ti ngai miah lo anga pawm i lo ni ta a ni.”—Ellen G. White, *Krista Panna Kĕilĕwn*, 5th Edition, p. 56.

Nimahsela Pathian khawngaihna chu kan sualte ngaihdam a nih tĕk thu puannain a tĕwp mai lo va. Pathian chuan kan sualte kan hneh theihna tĕrin thiltihtheihna min pe bawk a ni.

1 Petera 3:18, 21 leh 1 Petera 4:1, 2, bĕkah Rome 6:1–11 te hi chhiar la. Tawrhna leh sual hnehna tih hi eng nge a inzawmna awm sawi ang che.

1 Petera 3:18-ah hian Isua inhlanna sawifiahna atĕn Grik thumal pakhat hman a ni a. Chu chu *hapax* niin, a awmzia chu “tĕm khata tling ta nghĕl vek” tihna a ni. Petera hian Isua tawrhna leh kan tĕna a thihnain a huap kimzia uar taka a sawi duh avĕngin *hapax* tih thumal hi a hmang niin a lang.

1 Petera 4:1-a “chutichuan” tih tawngkam hian 1 Petera 4:1, 2 hi a hma lam 1 Petera 3:18–22-a a lo sawi tawh nĕn a inzawmtĕr a. Hĕng chĕng hmasa zĕwkahte hian Pathian hnĕna min hruai theihna tĕrin Krista chuan kan sualte tĕn a lo tuar tawh a (*1 Petera 3:18*), baptisma chuan min chhandam ta bawk niin a sawi (*1 Petera 3:21*).

Chuti a nih chuan, baptisma chu Petera thusawi, “tĕsaa tuar tawh chuan sual a bĕnsan tawh si a” (*1 Petera 4:1*) tih awmzia kan hriatthiam theihna kawng tĕa ber a ni maithei. Baptisma

kan chan hian Kristiante chuan Krista tawrhna, a thihna leh a thawhlehna kan țâwmpui ve a; tûn hnu-ah chuan mihring châkna lamahte chuan awm tawh lova, Pathian duhzâwng lamah chuan awm tawh zâwk tûrin duhthlanna kan siam ta tihna a ni (*1 Petera 4:2*). Mahse chu chu LALPA hnêna ni tina tlûk luhna leh tisa chu a sual ngaihtuahna leh a châkna chawpa an khenbehna (*Galatia 5:24*) hmang chauhin hlenchhuah theih a ni thung.

Paula chuan Kristiante chu baptisma an hian Isua nên a thihna leh thawhlehnaah chuan an inpumkhat ta niin a sawi a (*Rome 6:1–11*). Baptisma kan chan chiah hian sualah chuan kan thi ta tihna a nih chu. Mahse suala kan thih tawhna chu kan nunah kan lan chhuahtîr a ngai ta a. Paula thusawi: “Sual lam kawngah chuan thi tawhah inruat ula, Pathian lam kawngah erawh chuan Krista Isuaah nungin inruat rawh u,” (*Rome 6:11*) tih hian Kristian nun thurûk chu a sawifiah Chiang hle a ni.

Sual dona tûra “tîsaa i tuar” hnuhnûn ber țum kha engtik nge ni? I chhâna chuan i Kristian nun chungchâng engtin nge a lantîr?

**THAWHLEHNÎ
Pian tharna**

APRIL 25

Krista-ah chuan nun thar, bul țan thar lehna țha tak kan nei a. Piang thar kan lo ni ta. Hei hi puitlin uaih tawh hnu-a Krista pawm thar ve chauhte tân phei chuan tûn hmâa an nun dân țhin ang ni lovin an nun a ngai tawh dân tihna a ni a. Chutiang mi, Isua chhandamna leh a khawngaihna avânga an nun inthlâk danglam ta hlawkte chanchin ngaihnawm tak tak chu sawi tûr kan hre fur hlawm âwm e.

Mahni inthihtîrna (mahni thihna) leh Isuaa nun thar kan neih tâk thu a sawi zawh hnu-ah, kan nun a lo danglam tâk dân tûr a sawi leh bawk a.

1 Petera 4:3–6 chhiar la. Kan nun dân phungah eng thil danglamte nge lo thleng ang a, chûng thil danglam lo thlengte chu engtiangin nge miin an lo ngaih ang?

Peteran zu hman dân dik lo sawi nâna tawngkam a hmante chu–zu hehna (KJV) te, zu ruihna (NRSV) te, zu hmun hlimna te (KJV) leh a huhova zu in khâwmna (NRSV) te a ni. Tûnlai mîte hriatthiam dân tûr chuan, hlimhlawp siama inkawm khâwm dur dur ang chî kha tih a rem tawh lo tihna a ni ang. Dik tak pheih chuan, Kristiante nun dân phung lo danglam ta chu tûn hmâ an nun thîn dân lo hretute pawhin “mak” an tih tûr khawpa nasa a ni tûr a ni a (*1 Petera 4:4*). Hetiang hian, thuhiril miah lo pawhin ring lotute zîngah thuhretu nih theihna kawng remchâng t̄a tak a awm a ni tih kan hmu thei. Pathian ngaihsak êm êmtu Kristian nun chuan sermon ropui ber berte âi pawhin mi a hneh thei mah zâwk a ni.

Hêng Bible chângahnte hian rorêlna chungchâng eng nge a sawi le?

Bible hmun dangah pawh kan hmuh ang bawkin (*Johana 5:29; 2 Korin 5:10; Hebrai 9:27*), Petera pawh hian eng tik nî-ah emaw chuan “t̄saa” (*1 Petera 4:2*) tih thilte rêl felna hun a thleng dâwn a ni tih Chiang takin a sawi a. Mitthite hnênah pawh chanchin t̄a hril a nih thu a sawi pawh hi (*1 Petera 4:6*) a awmzia tak chu, hmânlai mi - tûnah chuan mitthi ni tawhte pawh hian - an la dam lai khân Pathian khawngaih chhandamna thu hi hriatna hun t̄a an nei ve tho a ni a tihna a ni a. Chuvângin Pathian chuan dik takin an chungthu a rêl thei tho dâwn a ni.

Isua ringtu i ni a, Isua i rin hmâ leh i rin hnua i nun dân kha engtiang taka danglam nge a nih le? I nuna Isuan danglamna a rawn thlen chu eng nge ni? _____

Tísaa sual awmte

Kristianten tân hmâa thil ʈa lo an tih ʈhin, Isua ringtu an lo ni tâk china an tih chhonzawm tawh loh a sawite zîngah hian “mipat hmeichhiatna nêna inzawm sualte” pawh a tel ve a.

1 Petera 4:3 hi chhiar nawn leh la. Zû leh mi lem biakna ni lo thil dang eng nge sawi tel a neih?

A ʈawngkam hmante zînga pahnih hian mipat hmeichhiatna hman sualna lam a kâwk a, chûngte chu: hurna (Grik ʈawngin, *aselgia*) tih leh tisa châkna (Grik ʈawngin, *ephithumia*) te a ni.

Hetih rual hian mipat-hmeichhiatna [hman] hrim hrim hi sual emaw tih mai a awl ve tho mai. Bible hian mipat hmeichhiatna [hman] hi a do hran lo va. Chuti ahnehin, mipat hmeichhiatna hi Pathianin a siam a ni a, mihringte hnênah malsâwmna ropui tak ni tûra a pêk a ni. Eden huanah pawh khân mipat hmeichhiatna hi a lo awm daih tawh nghe nghe a. “Chutichuan, mipa-in a nu leh a pa a kalsan ang a, a nupui a vuan ang: tichuan tisa pumkhat an lo ni tawh ang. Adama leh a nupui chu an pahnihin saruakin an awm a, an zak lêm lo va,” (*Genesis 2:24, 25*). Chuvângin mipat hmeichhiatna chu an dam dun chhûng zawnga nupui leh pasal te pumkhata siamtu thil pawimawh tak, fanau mal tuan châwia an awm theihna tûr kawng a ni. He inpumkhatna leh innêl tawwna hian Pathianin a mîte nêna inlaichînna neih a duh êm êm chu a entîr nghe nghe a ni (*Jeremia 3, Ezekiel 16, Hosea 1–3* te hi en la).

A hmun dik tak, nupaa insiam tawh hmeichhia leh mipa inkârah chuan mipat hmeichhiatna hi malsâwmna ropui tak a ni a; mahse a hmun dik lovah erawh chuan khawvêla chhiatna thlentu lian ber pakhat a ni thei ve thung. Kan tûnlai khawvêlah

phei hi chuan hêng sualnatén an thlén chhiatna hrang hrangte hi chhít phâk rual loh khawpa tam a ni tawh a. Kan zîngah hian he thilpêk ropui tak hman sualna avânga nun chhe ta vek hi sawi tûr hre lo kan awm zâwk ang em le?

Hêng Bible châng palî-te hian thil thuhmun sawi theuh an neih chu eng nge ni? 2 Sam. 11:4; 1 Korin 5:1; Genesis 19:5, 1 Korin 10:8.

Hêng sualnatén natna leh hrehawm chi hrang hrang an thlén dân chanchin hre tûr hian Bible chhiar kher chu a ngai lo ngei mai a. Mahse kan fîmkhur hle erawh a ngai tho mai. Hetiang zâwnga sualna ang chî hi chuan mihring nunah nghawng ʒa lo tak a nei zui thei tlat mai a, vântlâng endawng nih mai lah awl êm êm bawk. Mahse sual chu sual a ni a, mipat hmeichhiatna kawnga sualnate hi Krista thihna chuan a khuh zo vek tho thung. Nang chu Kristian i bawk a, hemi thilah phei hi chuan i fîmkhur hle tûr a ni, “I mita thingtlâwn awm kha la chhuak hmasa phawt la, tichuan, i unaupa/nu mita hmawh te tak tê awm lâk chhuah tûr chu fiah takin i hmu thei dân nia,” (*Luka 6:42, NIV*).

NINGÂNI

APRIL 27

Hmangaihna chuan engkim a khuh zo

Petera te hunlai aʒang tawhin Kristiante chuan Isua lo kal lehna leh he khawvêl tawpna chu nghâkhlel takin an lo thlîr thîn a. Chutianga a ni tih chu 1 Petera 4:7-ah hian kan hmu a: “Nimahsela thil zawng zawng tâwpna chu thleng mai thei a ni ta; chuvângin in ʒawngʒainahte pawh khûnin fîmkhur hle ang che u,” (NKJV). ʒawngkam danga sawi chuan, tâwpna atân inring tawh rawh u, a tihna a ni. A nihna takah chuan, kan hriat theih chinah, “tâwpna” chu kan thih hnu hian a lo thleng ve nghâl kan ti thei âwm e. Kan hnuk a chah rual rualin kan mit pawh a thî (meng lo) ve nghâl a-chutianga kan mit a thih

chhông chu kum sâng tam tak nge a nih a, ni rei lo te chhông tih pawh kan hre lo—kan hriat leh hmasak ber chu Isua lo kal lehna leh he khawvêl tâwpna hi a ni dâwn a ni.

“Thil zawng zawng” tâwpna chu lo thleng mai thei tawh a nih si chuan, engtin nge Kristiante hi kan nun tâk ang le? 1 Petera 4:7–11 en la.

Kristiante chu, khûn tak leh fîmkhur taka an tawngtai thin mai bâk, inhmangaih tawn an uar hle tûr a ni baw k a, a chhan pawh hmangaihna chuan engkim a khuh zawh vâng a ni (*1 Petera 4:8*).

He thu hi eng nge ni a awmzia? Engtiangin nge hmangaihna chuan sual a khuh le? A chhâna chu Peteran he thu a lâk chhuahna Thufingte 10:12-ah hian kan hmu thei a, chutah chuan: “Huatnain inhauhna a chaw k chhuak a, hmangaihna erawh chuan bawhchhiatna zawng zawng pawh a khuh thîn” tih thu hi a inziak a. Kan inhmangaih tawn theuh a nih chuan, min tinatute leh min dotute pawh awlsam takin kan ngaidam thei mai thîn a ni.

Krista pawh mi a hmangaihna chuan keiniho hi min ngaihdamtîr a; kan hmangaihna chuan mi dangte pawh min ngaihdamtîr ve tûr a ni. Hmangaihna a tamna hmunah chuan sual tê tham tê tê-te chu, a lian thiam deuh te pawh a ni tho a, kan en khûm mai zêl a, kan ngaidam thei mai zêl baw k thîn. Petera hian Isua leh Paula te ngaihdân kha a tawmpui hle tih a lang a, anni pahnih hi chuan dân zawng zawngte hi kan thinsung zawng zawnga Pathian hmangaih tûr kan nihna leh, keimahni kan inhmangaih ang bawka kan vêngte pawh hmangaih ve tûra hriattîr kan nihnaah hian khâikhâwm vek a nih thu an sawi (*Matthaia 22:34–39; Rome 13:8–10*).

Petera hian Kristiante chu mikhualte chung a that chhuah thîn tûrin a hrilh baw k a. Isua chu a lo kal têt pawh a ni maithei a; mahse chumi avâng chuan mîte zîng a tângin an inla hrang daih tûr a ni chuang lo. A tâwp berah chuan,

Kristiante chuan thil an sawi rêng rêngin, Pathian thute sawi thîn mi angin an ƣawng thîn tûr a ni. Ƣawngkam danga sawi chuan, hun pawimawh taka awm an nih tawh avângin thlarau lam thutakte pawh khûn takin a sawi thîn tûr a ni. “Hmangaihna chuan sual tam tak pawh a khuh zo si a.”

Tu-in nge i laka thil sual lo ti tawh le? Chumi sual chu “khuh” a nih theihna tûrin engtin nge hmangaihna i lan chhuahtîr theih ang? Eng vângin nge chutianga tih chu i tân pawh a ƣat ve tho?

ZIRTÂWPNÎ

APRIL 28

Ngaihtuah zui tûr: “Hmangaihna leh ngilneihna chuan fîmkhur lohna chu ngaihdam theih loh bawhchhiatnaah a chantîr ngai dâwn lo va, mi dangte thiltih dik loh pawh a hmuh lensak ngai lo bawh ang. Pathian Lehkha Thute hian thil tihsual palhte chu dawihtheihna leh hriatthiamna nêna en thîn tûr a ni tih Chiang takin a sawi a. Kawng dik chu zawh a nih chuan, mi luhlul leh ngawltâwt tak nia langte pawh hi Krista tân hneh theih an ni tlat. Isua hmangaihna chuan sual tam tak pawh a khuh zo si a. A khawngaihna chuan mi dangte thiltih dik lo chu, a ƣûl hlê te a nih loh chuan, a hai lansak ngai lo.”—Ellen G. White, *Counsels to Parents, Teachers, and Students*, p. 267.

A uirê lai ngei an man hmeichhia a ngaihdam dân kha ngaihtuah la (Johana 8:1–11). He thil thleng hi hmeichhe sual tak chung a Kristan khawngaihna a lantîrzia niin kan hre deuh ber a, a dik pawh a dik rêng a ni. Mahse chumi aia thûk zâwk chu a awm tlat. A hnêna hmeichhe rawn hruaitu sakhaw hruaitute nêna an inhmachhawn khân Isua chuan lei vaivutah, “anmahni’n a ruka thil sual an tihte chu” a ziak a (Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 461). Eng vângin nge khatianga, a thil ziahte awlsam taka thai reh leh mai theihna tûrah khân a ziah kher? Eng vângin nge ualau taka puh chhia a, mi zawng zawng hmâa an thiltih sualte an hria a ni tih leh chûng an

sualte chu uirenu-in a tihsual âi maha lian zâwk a ni lehngâl tih a puanzârsak duh loh le? Chutiang chuan ti lovin, an vervêkna leh an سوالنا chu a hriatsak vek tho a ni tih a hmuhtîr ta zâwk a; mahse mi dangte hmâa phawrh mualpho kher erawh a tum lo. Hetiang hi hêng mîte pawh a tum dân ve rêng a lo ni zâwk pawh a ni maithei; an thiltumte a hriatsak vek avângin chhandama an lo awm ve theihna tûr hun remchâng siamsak a duh a ni ang. Hei hi thil سوال titute chungâ kan chêt dân tûr pawh a ni rêng a ni.

Sawi ho tûrte:

- ❶ Inan tlan thapna ni lova inpumkhatna zâwk hi kan mamawh chu a ni tih thu kha ngaihtuah zui la. Kohhran kan nihna anga hna kan thawh theihna tûra inpumkhatna kan neih a tûlna thilte a awm em? A awm a nih chuan engte nge ni, chutiang inpumkhatna kan mamawh êm êm mai chu engtin nge kan neih theih ang? Chutih rualin, ngaihdân inang lo pawh neih a hlauhawm lêm lohna mai pawh ni lovin, a tângkai zâwk theihna lai a awm em?
- ❷ Thil سوال tih chhonzawm zêl tawh lohna tûrin “tisiaa tawrh” a tûl a ni tih hi a takin i lo tawng ve tawh em? Chumi chu eng nge ni a awmzia? Pathian thiltihtheihna chuan tisiaa tawrhna tel miah lo pawhin hnehna min chantîr chawpchilh ngâl thei tho em? Thei lo a ni chuan eng vâng nge ni?
- ❸ Zu-in mi tam takte nun a tihchhiat tawh dân hi ngaihtuah la. He damdawi hlauhawm tak hi miin an a hlauhawm dân an lo hmuh thiam theih nân kohhran hian tih theih eng nge a neih? Kan kohhran thalaite hian he damdawi hlauhawm tak hi vawikhat chauh pawh an ti ve chhin a nih chuan anmahni-ah nghawng râpthlâk tak a nei thei a ni tih an hriat theih nân eng thil nge kan tih ang?

KRISTA TÂNA TUARIN

CHÂNGVAWN: “Chutiang ti tûra koh chu in ni zâwk asin, Krista pawhin a tuarsak che u a, a hniak hnung in zui theih nân entawn tûr a hnutchhiah che u a ni,” (*1 Petera 2:21*, NKJV).

SABBATH CHAWHNÛ

APRIL 29

Chhiar tûrte: 2 Timothea 3:12; 1 Petera 1:6, 3:13–22; 4:12–14, 17–19; Thupuan 12:17.

KUM zabi pakhatna lai vêla Kristianten tihduhdahna an tawrh chanchin kha kan hre lâh hle a. Bible ngei pawh hian, a bîk takin Tirhkohte Thiltih bu pheih chuan, kohhranin a hmachhawn tûr râphtlâk tak mai chu eng emaw chen min hmuh lâwktîr nghe nghe a. Peteran lehkha a thawn Kristiante nunah pawh hian tihduhdahna leh tawrhna chu a taka thil thleng mêk a ni.

A lekhathawn hmasa zâwk bung hmasa berah hian Petera chuan a lekhathawn lo chhiartute chu “Tûn hun rei lo tê chhông hian (a tûl a nih chuan) fiahna chi hrang hrang avângin in lungngai rih a; mei hmanga fiah tawh, mahse boral leh mai thei rangkachak âi pawha hlu daih zâwk in rinna dikzia chu Isua Krista lo inlâr hunah chuan fak leh chawimawi leh tihropui tûrin a lo lang chhuak dâwn a ni,” tiin a hrilh a (*1 Petera 1:6, 7*, NKJV). He a lekhathawn vêka a tâwp lamah pawh hian hetiang deuh tho hi a sawi leh baw: “Ni rei lo te chhông in

tuar hnuin, khawngaihna zawng zawng Pathian, Kristaa a chatuan ropuina chang tûra kotu che u ngei chuan a siam thain a tanpui che u ang a, tichakin a tinghet bawk dâwn che u a ni,” tiin (*1 Petera 5:10*, NRSV).

He lekhathawn tâwi tê-ah hian, a lekhathawn lo chhiartuten Krista tâna an tawrh ve a tûl thu sawina châng thui zet zet pathum âia tlêm lo a awm a (*1 Petera 2:18–25, 3:13–21, 4:12–19*). A sawi tam emaw, sawi tlêm emaw, eng pawh chu lo ni se, tihduhdahnain a thlen tawrhna chu Petera lekhathawn pakhatna thupui ber a ni tih a chiang a, chu lam chu kan hawi dâwn bawk a ni.

SUNDAY

APRIL 30

Kristiante hmasâte tihduhdahna

1 Petera 1:6, 5:10 chhiar la. Hetah hian eng thu nge Peteran a sawi a, engtin nge an thil hmachhawn mête chu chhâng lét tûrin a hrilh le?

Kum zabi pakhatna aţanga pathumna inkâr chhûng vêl kha chuan Kristian nih hrim hrim avâng ngawt pawhin thihna râpthlâk tak tawh mai theih a ni a. Rome Lalber Trajan-a hnêna Pliny-an lekhka a thawn hian Kristian hmasate nunna dêrthâwn thinzia chu a tilang chiang hle. Hetih lai vêl (AD. 111–113) hian Pliny-a chu Pontus leh Bithynia ram governor a ni a, hêng ram pahnihte hi 1 Petera 1:1-ah pawh sawi lan a ni bawk.

Lalber Trajan-a hnênah hian Pliny-a chuan Kristian nia miin an puhte chung a chêt dân tûr chungchângah thurâwn pe tûrin a ngên a. Kristian nia insawite chu a thah vek tawh thu a sawi a. Hetih lai hian mi thenkhat chuan tûn hmâin Kristian an lo ni ve tawh thîn a; mahse tûnah chuan a nih tawh loh thu an sawi a ni âwm e. Chûng mîte chu Pliny-a hian Trajan-a limah leh pathian dang limahte rimtui hâl a, Isua Krista ânchhia lawhna hmanga Kristian a nih tawh lohzia tilang tûrin a hrilh thîn a. Rome lalram chhûngah khân lalber pawh ni se, la dam

lai reng chibai bûk chu tih ngai zen zen a ni lo. Mahse Petera lekhathawn lo chhiartute awmna Rome lalram chhûnga khawchhak lamah chuan phal a ni thung a; a châng pheï chuan anmahni pual biak in (temple) din tûrin an khua leh tuite kha an fuih thîn nghe nghe a ni. Biak in thenkhat chuan puithiamte neiin, maichâmahte hâlral thilhlân an hlân thîn a. Pliny-an Kristiante chu Rome lalram laka an rinawmzia entfîr nâna rimtui a hâltîr a, an lalber lim chibai a bûktîr pawh hi Asia Minor ram vêla governor dangte pawhin an tih angin a ti ve mai a ni.

Kum zabi pakhatna lai vêl kha chuan Kristian nih hrim hrim ringawt pawh kha thil hlauhawm tak a ni a. A bîk takin Nero-a (AD. 54–68) leh Domitian-a (AD. 81–96) te lal lai pheï kha chuan a hlauhawm zual hle.

Mahse, Petera lekhathawn pakhatnaa kan hmuh tihduhdahna hi chu ram pum huap ni lovin, khawi lai ram/khaw pakhat emaw-a thleng mai a nih hmêl. Tihduhdahna an tawrh a sawihote pawh hi a tê tham angreng viau bawk a, a sawi chhunte chu: sawichhiatna (*1 Petera 2:12*) te, deusawhna (*1 Petera 3:9*) te, leh hauhna (*1 Petera 4:14*) te a ni. Fiahna an tawrh te hi nasa viau hlawm tho mah se, lung ina tântîrna emaw, tihhlumna emaw êm chu a thlen rih lo niin a lang. Chutiang pawh chu lo ni se, kum zabi pakhatna lai vêl kha chuan Kristian nih hrim hrim kha a khawhar thlâk hle dâwn tih chu a chiang reng mai a, an thurin vawnte avâng khân tuar thei reng dinhmunah an ding bawk. Chuvâng chuan Petera pawhin a lekhathawnah hian a thil vei zâwnge chu a ziak tel ve a ni.

THAWHTANNÎ

MAY 1

Hrehawm tawrhna leh Krista

1 Petera 3:13–22 hi chhiar la. Engtin nge Kristiante hian an rinna avânga tawrhna thlensaktute hi an chhân lêt ang? Isua tawrhate leh ringtuten an rinna avânga hrehawm an tawrh te hian inzawmna eng nge an neih?

Peteran, “Felna avânga in tuar a nih chuan, malsâwmin in awm tihna a ni” (*1 Petera 3:14*, NKJV) tih thu a sawi hian, a nihna taka chuan Isua thusawi, “Felna avânga tihduhdah tuarte chu an eng a thâwl e” (*Matthaia 5:10*) tih kha a rawn tuihnih a ni ber a. Kristiante chuan anmahni beitunge chu an hlau tûr a ni lo va, Krista chu an thinlungah LALPA a nihzia an hre hle zâwk tûr a ni (*1 Petera 3:15*). Chutianga an thinlunga Isua nihna an nemnggehna chuan amahni dotute hmachhawn thei tûrin huaisenna a pe dâwn a ni.

Kristiante chuan beisei an neih chhan chu engtik hunah pawh an sawifiah thei tûr a ni tiin a sawi baw a. Mahse chu chu mi dangte rilru hneh thei tûr zâwngin–inngaitlâwm tak leh [mi dangte] zah tak chungin – an sawi thîn tûr a ni thung (*1 Petera 3:15, 16*).

Kristiante chu miin an puh chhiat theihna tûrin engtin mah an awm lo tûr a ni baw a. Chhia leh tha hriatna thiang tak an nei reng tûr a ni (*1 Petera 3:16*). Hei hi a pawimawh khawp mai, a chhan chu eng ang pawhin puh ni mah se, an nunah sawisêl tûr pakhat mah a awm si loh chuan anmahni puhtute chu an zak zâwk dâwn si a.

Thil dik lo kan tih avânga kan tuar a nih chuan engmah lâwmman beisei theih kan nei lo (*1 Petera 3:17*). Thil tha, thil dik tih avânga tuarna chu a dang daih a ni: “Thil sual tih avânga tuar âi chua, Pathian rem tih zâwng a nih chuan, thil tha tih avânga tuar hi a tha zâwk a ni” tih a ni si a (*1 Petera 3:17*).

Petera hian Isua chu entawna nei tûrin a hrilh a. Krista pawh khân a felna avângin hrehawm a tuar a; a nun thianghlim tak mai kha amah hawtute tân chuan thil huathlala tak a ni. Thil dik lo ni lovin, thil dik a tih avângin a tuar a. Mahse a tawrhna chuan chhandamna kawng awm chhun a thlen hlah baw si.

Isua chu mi sualte thih âi a thî a (“mi fel chuan mi fel lo tuar âi a tuar a,” (*1 Petera 3:18*), chutichuan, amah ringtute chuan chatuana nunna thutiam chu an chang dâwn a ni. Thil

sual ni lovin, thil dik i tih avâng zâwkin hrehawm i lo tuar ve tawh thîn em? Chutianga i tawrhna aṭang chuan Kristian nih awmzia leh Krista nunchang lan chhuah tîr tih awmzia hi eng nge i lo zir chhuah ve le?

THAWHLEHNÎ

MAY 2

Fiahna nasa tak chu

1 Petera 4:12–14 chhiar la. Eng vângin nge an chung a fiahna lo thleng chu mak ti vak lo tûrin a hrilh? 2 Timothea 3:12 leh Johana 15:18 te pawh en tel ang che.

Petera hian Kristian nih avâng a hrehawm tawrhna chu Krista tawrhna ṭawmpui ve-na a nih thu chiang takin a sawi a. Thleng lo tûra ngaih tûr a nih loh thu a sawi baw. Paula pawhin heti hian a lo sawi ve a: “A ni, tu pawh Krista Isuaa Pathian ngaihsaka awm tum apiang chuan tihduhdahna te an tuar baw ang,” tiin (*2 Timothea 3:12*). Isua ngei pawh khân amah zuituten an hmachhawn tûr thilte a sawi a: “Chumi hunah chuan hrehawm tuar tûrin an mantîr ang che u a, an tihlum ang che u; ka hming avângin hnam zawng zawng huat in ni ang. Chumi hunah chuan mi tam tak an tlu ang a, an inmantîr tawn ang a, an inhaw tawn ang,” tiin (*Matthaia 24:9, 10*).

Ellen G. White-i chuan heti hian a lo ziak a: “Chutiang chuan Krista Isuaa Pathian ngaihsaka awm zawng zawng chuan an tuar ve ang. Krista Thlarau changtute chu tihduhdahna leh huatna chuan a hmuak reng a. Hun a danglam chhoh dân ang zêlin intihduhdah dân hmang pawh a danglam ve zêl thîn; mahse a nihphung—a tum bulpui ber—erawh chu a la ngai reng a, Abela hunlai aṭang tawh khân LALPA mi thlante chuan tihlum an lo tâwk zêl thîn a ni.”—*Tirhkohte Thiltih*, p. 576.

Thupuan 12:17 chhiar la. He lai châng hian ni hnuhnûnga Kristianten tihduhdahna an tawrh ngei tûr thu engtin nge a sawi le?

Kristian dik tak tân chuan tihduhdahna hi engtik hunah pawh a hnai reng a ni tih hi phat rual loha Chiang a ni a. Chu chu Petera pawhin a lehkhathawn lo chhiartute hnênah sawiin, “fiahna nasa tak” an hmachhawn mêk thu a hrilh a nih kha. Mei chuan thil a tihchhiat vek theih rualin, bawhlhawhte pawh a kâng fai vek thei tho bawk a. Mei kâng tuartu thil azirin mei hnathawh dân pawh a dang daih thei a ni. Inte hi meiin a tichhe thîn a; chutih laiin tangkarua leh rangkachak erawh chu a tithianghlim thîn thung. Tihduhdahna chu kan cho chhuak ngai tûr a nih loh rualin, Pathian chuan tihduhdahna a tângin thil tha tak a thur chhuar thei si. Chuvâng chuan Petera pawh hian a lehkhathawn lo chhiartute chu (keimahni pawh telin), “Ni e, tihduhdahna chu a tha lo rêng alâwm; mahse tihduhdahna avâng hian lungngai rêng rêng suh u. Hêngte hi thleng lo tûra beisei tûr a ni lo va. Rinnain hma lam pan tâng tâng zâwk ang che u,” tiin a (min) hrilh a ni.

An rinna avânga hrehawm tuar mêkte dawm kâng a, fuih a, tanpui tûrin eng thil nge tih theih kan neih le?

NILAINÎ

MAY 3

Rorêlna leh Pathian mête

1 Petera 4:17–19 hi Isaia 10:11, 12 leh Malakia 3:1–6 te nêh hian khaikhin la. Thil thuhmun an sawi theuh chu eng nge ni?

Hêng châng hrang hrangahte hian rorêlna chu Pathian mête-ah tan a nih tûr thu kan hmu theuh a. Petera phei hi chuan a lehkhathawn lo chhiatute tawrhate chu Pathian rorêlna nêh inzawm tlat niin a sawi nghe nghe. A ngaihdân chuan, a lehkhathawn lo chhiartu Kristiante tawrhna chu Pathian chhângte-a tan tûr Pathian rorêlna âia nêp chuang bîk lo a ni a. “Chuvângin, Pathian remtih zâwng anga tuarte chuan thil tha tiin an thlaraute chu Siamtu rinawm tak hnênah kawltîr rawh se” tiin a sawi (*1 Petera 4:19*).

Luka 18:1–8 chhiar la. Engtin nge he thu hian Pathian rorêlna hrethiam thei tûrin min puih le?

Bible hunlai chuan rorêlna hi an thil nghahhlelh ber pakhat a ni thîn a. Luka 18:1–8-a hmeithai rethei tak chanchin hian rorêlna chungchânga an ngaihdân chu a lantîr Chiang angreng viau a ni. He hmeithai hian a thusawi ngaihthlâksaktu tûr rorêltu a neih chauhin thiam a chang dâwn a ni tih a hria a. Mahse sum a nei tam loh avâng leh hmeithai mai a nih bawk si avângin rorêltu pawhin rei fê chhûng chu a ngaihsak duh lo va. Mahse a tâwp a tâwpah chuan a ngaihsak ta nge nge a, a phû ang ngeiin phubâ pawh a lâksak ta a nih kha. Heti hian Isua chuan a sawi bawk: “An chungah zâi dawh rih mah sela, a mi thlan, a chhûn a zâna amah kotute phubâ chu Pathianin a lâksak lo vang em ni?” tiin (*Luka 18:7*). Sual chuan khawvêlah hian thil tha lo a rawn thlen a, hmâsâng ata tawh tûnlai thleng hian Pathian mîte chuan Pathianin thil a siam that leh hun tûr chu nghâkhlel takin an lo thlîr thîn a ni.

“AW LALPA Pathian, tu nge i hming zah lo vang a, châwimâwi lo vang? Nang chauh i thianghlim si; i thiltih felte chu tihlan a nih tawh avângin hnam tinrêngin chibai an rawn bûk ang che,” (*Thupuan 15:4*).

Hremna tâwk si lo va mi sual lo awm tawh zawng zawngte leh la awm mêkte hi thlîr la. Eng vângin nge dikna leh Pathian rorêlna fel tak chu keini Kristiante tân hian a pawimawh êm êm? Rorêlna a thleng ngei dâwn a ni tih thutiam aţang hian eng ang beiseina nge i lo chhar chhuah ve le?

NINGANĪ
Fiahna kêra rinna

MAY 4

Kan hmuh tâk angin, Petera hian a lehkhathawn hi an rinna avânga hrehawm tuar mêk ringtute lo chhiar atâna a ziah a ni a. Kristian kohhran chanchin kal tawhin a târlan angin atân

khân kum rei vak lo chhông chu thil a harsa ve takzet a ni. Kristiante zînga tam tak chuan hêng Petera thuziakahte hian inhnemna leh thlamuanna an lo chhar tawh thîn a. A la chhâr mêk zêl bawk.

Eng vângin nge tawrhna hi a lo thlen thîn? Hei hi chu hmasâng ata tawh zawhna awm reng a ni. Bible-a lehkhate zînga ziah hmasak ber pakhat Joba bu chuan tawrhna chungchâng hi a sawi nasa hle mai a. Isua tih loh mi dang, “tualthatu a nih avângin emaw, rûkru a nih avângin emaw, thil tisualtu a nih avângin emaw, mi dang thiltih rêlsaktu a nih avângin emaw pawh ni lova” tuar an awm a nih ngai chuan, chu mi chu tu dang ni lovin Joba kha a ni ngei ang (*1 Petera 4:15*). Pathian meuh pawhin Joba chungchâng kha hetiang hian a sawi a: “Ka chhiahhlawh Joba hi i ngaihtuah ngai em? Lei chungah hian amah anga famkim, mi ngîl, Pathian tih mi, thil tha lo laka insûm thei mi tu mah an awm lo asin!” tiin (*Joba 1:8*). Mahse, mi khawngaihthlâk tak Joba a tawrh zozaite kha han ngaihtuah teh. Khângte kha a sual vâng ni lovin, a fel vâng zâwka tuar a ni lehngâl a.

Hêng Bible chângte hian tawrhna lo awmna chhan hre thei tûrin engtin nge min puih hlawm le? 1 Petera 5:8, Thupuan 12:9, Thupuan 2:10.

A tâwi thei ang bera chhân chuan, hrehawm kan tawrhna chhan hi chu Krista leh Setana indona kêra awm kan nih vâng a ni a. Hei hi tehkhin thu, kan nihphunga sual leh tha a awm kawp thu sawina satliah mai a ni lo. Mihringte neitu zâwk nih inchuhin Setana tak tak leh Isua tak tak an indo mêk a ni.

1 Petera 4:19 chhiar la. Petera thil sawi hian tûna kan hrehawm tawrh mêkah hian engtin nge min tanpui theih ang?

Hrehawm kan tawrh châng hian, a bîk takin kan hrehawm tawrh chu keimahni thil tih dik lohin a rah chhuah a nih loh

pehi chuan, Joban zawhna a zawh ang hi kan zâwt ve ðhîn tlângpui a: Eng vâng nge? kan ti ðhîn. Mahse a chhâna erawh kan dawng ngai chuang bawk si lo. Peteran a lo sawi ang hian, hrehawm kan tawrh laia kan tih theih awm chhun chu Pathian hnêna inngah tawp mai a ni a, amah Siamtu rinawm tak chu ringin thil ðha ti chhunzawm zêl tûr kan ni bawk (*1 Petera 4:19*).

Eng vângin nge Pathian nungchang, a ðhatna leh a hmangaihna te mahni ngeiina hriat chu hrehawm tuar mêk Kristiante tân a pawimawh viau le? Engtin nge kan zavai hian Pathian chu kan lo hriat ang a, Chiang zâwka a hmangaihna kan lo hriatthiam theih ang?

ZIRTÂWPNI

MAY 5

Ngaihtuah zui tûr: Sunday zirlai khân Kristianten tihduhdahna an hmachhawn chungchâng a sawi a. Hei hi kum zabi 1-na leh 2-na chho vêla Kristianten tihduhdahna an tawrh chungchâng Rome lalber hnêna Pliny-a'n a hrilhna lehkhâa a inziak Mizo ðawng lehlin a ni a: “Kristian nia an sawi ka tih dân chu hetiang hi a ni: Kristian an ni tak tak nge ni tak tak lo tih ka zâwt a; an nih thu an sawi a nih chuan tihhlum an nih tûr thu hrilhin vawi hnih ka zâwt nawn leh a; an la dawl lo fo a nih chuan, tihhlum tûrin thu ka pe tawh mai ðhîn a ni. An thurin/thuvawn chu eng pawh lo ni se, an luhlul leh ngawltâwt êm avâng hi chuan hrem an phû ve rêng rêngin ka hria.

Kristian an ni tih phattu leh an lo ni tawh ðhîn a, mahse tânah chuan ni tawh lova insawi, ka thupêk anga kan pathiante hnêna ðawngtaina hlân a, i lim hmâa uain leh beraw rintang hlân a, a tâwpa Krista ânchhia lawh tate chu—Kristian dik takte chu hêng thilte hi tih luihtîr theih an ni bau lo nia sawi a ni a—chhuah tûr niin ka hre bawk. Mi dang, enthlaturen Kristian an ni tia min hrilhte pawhin a tîrah chuan Kristian an nih thu an puang a; mahse a hnu-ah an rinna chu an phat leh ðhîn. Ni e, Kristian chu an lo ni tawh ðhîn ngei alâwm; mahse kum thum

liam ta te, kum tam tak liam ta te, leh kum rei vak lo liam ta te khân an lo bânsan leh tawh a. An zavaî hian nangma lim leh kan pathiante lim chu chibai bûkin, Krista chu ânchhia an lawh thung a ni.”—*Pliny Letters* (London: William Heinemann, 1915), book 10:96 (vol. 2, pp. 401–403).

Sawi ho tûrte:

- ❶ A chungá Pliny-a lekhathawna kan hmuh ang hian khatih hunlaia Kristiante thil hmachhawn lian ber chu eng nge ni? Kha an thil tawn kha Thupuan 14:9–12-a kan hmuh vântirhkoh pathumna-in ni hnahnûnga thil thleng tûr a sawi nêh hian eng nge inanna a neih? Hei hian indona ropui thleng mêka Krista leh Setana te thu inchuh engte nge min hrilh le?
- ❷ “Pathian dân châwisângtute chu khawvêla Pathian rorêlna thlentu nia puh an ni a, leilunga chhiatna lo thlen chhanah leh, khawvêl mihringte zînga innghirngghona leh thisen chhuahna thlen chhanah ngaih an ni bawk. Vaukhâna hnahnûng berin a kalpui thiltihtheihna chuan mi sualte chu a tithinur a, thuchah pawmtu zawng zawng chu an pâwng huat vek tawp mai a, Setana lah chuan huatna rilru tihsosân leh tihduhdahna tihhluar zêl chu a la tum ruh hle bawk a ni.”—Ellen G. White, *Indona Ropui*, pp. 614, 615. Hei hi engtikah nge a lo thlen dân tih hre lo mah ila, engtin nge kan rinna dodâlna chu, eng ang chî pawh ni se, hmachhawn tûrin kan inpeih reng theih ang? Inpeih renga awm tûra thil pawimawh tak chu eng nge ni?

* * *

CHHIAHHLAWH-HRUAITU

CHÂNGVAWN: “**Amâ chungah chuan in manganna zawng zawng ngat vek rawh u,**” (*1 Petera 5:7, NKJV*).

SABBATH CHAWHNÛ

MAY 6

Chhiar tûrte: Thufingte 3:34; Jeremia 10:21; Matthaia 20:24–28; Tirkhohte 6:1–6; 1 Petera 5:1–10; Thupuan 12:7–9.

KOHHRAN ðang duang tak takte hi an ðan duanna chhan an Kzir chiana a thil hmuhchhuah pakhat chu hruaitu ða tak neih a pawimawh tih hi a ni. Hruaitu ða chuan Pathian leh a Thu aþangin hmahlîr an siam chhuak a, kohhrana member tinte hnênah chanchin ða theh darhna atâna thlarau thilpêk an dawn ðheuhthe hman theihna remchâng an siamsak bawkw ðhîn.

Mahse kohhrana hruaitu nih hi thil cho awm loh angreng tak a ni ve a. Kohhran hi hlawh pawh nei lova mahni tlâwmngaihnaa thawk, buai chung chungah kohhran tâna an hun ða sêng ðhînte avânga kal thei a ni a. Kohhran member ðhenkhatte lah chuan an ngaihdân ang ni lo thil a thleng a nih chuan inkhâwm an bânsan hmiah zêl mai si. Chu mai bâkah, Kohhrana hruaitu ða ni tûr chuan thlarau mi tak nih a ngai bawkw a. Petera hian tihduhdahna tuar mêk kohhranhote lo chhiar atân a lehkhathawn hi a ziaak a ni tih hi kan theihngihl tûr a ni lo va. Hetiang hunah hi chuan kohhran hruaitute hi

bitum hmasak berah an ƣang duh hle lehng̃hâl a. Chuti a nih chuan, he hna thawk tûr hian tu nge tling zo awm ang le?

1 Petera 5:1–10-ah hian tual chhûng kohhran level-a hruaitu nih chungchâng a sawi a. Hêng chângate hian hruaitute zia mai ni lovin, kohhran member-te awm dân tûr pawimawh tak tak pawh a ziaak a. Hêng a thil sawite hi a ziah hunlaia mîte chauh ni lovin, keini tân pawh a la pawimawh êm êm reng tho a ni.

SUNDAY

MAY 7

Kohhran hmasa huna upate

Tirhkohte 6:1–6, 14:23, 15:6, 1 Timothea 5:17, 1 Petera 5:2 te hi chhiar la. Hêng chângte hian kohhran hmasaten chona an hmachhawnte leh an hruaituten hna an thawh tûr chungchâng eng nge min hrilh?

Mi ƣahnem tham takin Isua an pawm a, kohhran an rawn zawm ve hi Pathian thlirna aƣang chuan malsâwmna ropui tak chu a ni ngei mai a. Mahse Kristian hmasate thil tawnin a lanƣir ang hian, ƣum khata pun hluaina ang chî hi chuan harsatna a thlen ve thei tlat si a ni.

Entîr nân, Tirhkohte 1–5 hian Thlarau Thianghlimin kohhran a hruai thu leh mi tam tak Kristiana an rawn inpêk thu a sawi a. Chumi rah chhuah chu Tirhkohte 6:1–6-ah hian kan hmu a: an tam tham tâk êm avângin hruaitute tân pawh enkawl sên rual an ni ta lo, chuvâng chuan ni tina thil sem hna pawh a hrana thawh tham a lo tling ta a, a thawk tûr bîk an inruat ta hial a nih kha.

Hetianga an pâwl kalphung ƣat tâwk loh avâng hian a zîngah vuivai an lo awm phah a. Grik ƣawng hmangtute chuan an zînga hmeithai awm ve-te chu ni tina ei tûr sem dânah ngaihthah hlawh bîk nia hriain an phunnâwi a. Chumi chin felna atân chuan, rawngbâwltu (deacon) tûr mi pasarih an

thlang ta a, chu mîte chuan kohhran sum leh pai leh thil neihte enkawl kawngah tirkoh 12-te kha an chhâwk dâwn a ni.

Kohhran hmasa kha Thlarau Thianghlimin a kaihruai nasa hle tih chu a Chiang a. Mahse, kohhran inrêlbâwlina fel tak neih erawh an mamawh ve tho mai. Kohhran hruai tûra an mamawh hmasa ber pakhat chu tual chung kohhran hrang hrangte enkawltu tûr [kohhran] upate kha an ni a. Dik tak phei chuan, hêng Kristian kohhran ding thar tê tê-te kaihruaitu tûr upate ruat hna hi Paula leh Barnaba te pawh khân chanchin tha an hrilna hmun apianga an thawh hmasak ber pakhat a ni thîn (*Tirkohnte 14:23*).

Hêng upate hi hna khirh tak tak pêk an ni a. Anmahni lâwina kohhran theuhah hruaitu a nih avângin ringtharte zirtirtu bera an tan châng pawh a tam mai. Thu an hril a, kohhran thatna tûr chu ngaihtuah berah an neih thîn a ni (*Tirkohnte 15:6; 1 Timothea 5:17; 1 Petera 5:2*).

In kohhrana hruaitute nêh khân, in ngaihdân inang diak diak lo mah se, tha zâwka in thawh ho theih dân tûr kawng eng engte nge awm?

THAWHTANNI
Upate (Elder-te) chu

MAY 8

1 Petera 5:1–4 chhiar la. Hruaitute hian kohhrana an hna hi eng ang rilru pu chungin nge an thawh ang? Hêng thute hi keini pawh hian, kan chanvo chelh chu eng pawh lo ni se, engtin nge kan zawm ve ang?

Petera hian kohhran upate chu, amah pawh upa ni ve tho nia insawiin, an zawm tûr thu tha tak tak a hrilh a. Chutah ama chungchâng chu tawngkam hniha sawiin - Krista tawrhna hriatpuitu leh ropuina lo lang tûr chu chang vetu tûr a nih thu a hrilh a.

Hêng thute sawi pah hian kohhran upate nihna tûr hmasa ber chu ti hian a sawi a: upate chuan kan tâna Krista tawrhna leh beiseina ropui tak min pêk hi a pawimawhzia an hrethiam phawt tûr a ni a. Upate chu berâmpu ang niin, Pathian berâmte enkawltu an ni. Kohhran chu berâm anga a tehkhin hian member-te chu berâm ang bawkin anmahni thu thu-a kal hran an tum châng a awm dâwn tih a tilang bawk a. Chuvâng chuan berâm huanga hruai kîr leh a, an ðhiante (member-puite) nêna inrem taka awm tûr lehtu tûr berâmpu an mamawh a. Chuvângin kohhran upa chuan a member-te entawn tlâk ni tûrin inngaitlâwm takin thil a ti ðhîn tûr a ni.

Hêng Bible châng hrang hrangahte hian berâmpute tâna vaukhâna thu eng nge kan hmuh le? Jer. 10:21; Ezek. 34:8–10; Zak. 11:17.

Kristian hruaitu hna pawimawh tak chu berâmputen dawh thei taka an berâmte an enkawl anga kohhran member-te hna thawhpui a ni a. Upate chuan ngilnei takin Pathian chibai bûk tûr leh, Isua leh amaha chhandamna awm hriat ve mamawhtute hnêna Isua chanchin hrilh chhâwng ve tûrin an hûi khâwm ðhîn tûr a ni.

Hruaitute chuan intih luihtûr anga ngai lovin, anmahni duh thu rêng ang zâwkin kohhran enkawl hna hi an thawk tûr a ni bawk a. Kohhrana hruaitu nihna hna hi chona hautak angreng tak a nih avângin a thawktu tûr zawn hmuh pawh thil awlai a ni lo fo ðhîn. Hemi a chian êm êmna chu hruaitu thar tûrte thlanna (nomination committee) kan neih lai pawh hian a lang ðhîn a. Kohhran hi ðha taka a kal theihna tûrin hna hrang hrang thawktu tûr kan inruat a ngai ðhîn a ni.

Mi tam takin hruaitu nih an hrehna chhan hrang hrang a awm a. Hna ðhenkhat hi chu hun tam tak sênga thawh ngai te a ni hlawm a, chumi hna thawk thei âwmte chuan tih tûr dang an lo ngah tawh ðhîn si. Mi dangte lahin chutiang hna thawh chu tlin dâwnin an inhre bawk si lo va. Mahse Petera

hi chuan, a thlangtuten thawk tûra min ngên a nih a, kan thawk thei a nih bawk chuan, rilru hmin taka pawm mai tûrin min hrilh a ni.

THAWHLEHNÎ

MAY 9

Chhiahhlawh Hruaitu Nihna

1 Petera 5:3 leh Matthaia 20:24–28 te hi chhiar la. Hêng chângachte hian kohhran hruaitu nihna chung chângathu pawimawh engte nge kan hmuh sawi rawh.

Grik Bible-ah chuan 1 Petera 5:3-a “intilal” tih hi *katakuriuontes* tih a ni a. He thumal vêk hi Matthaia 20:25-ah pawh kan hmu a, chutah chuan mi tute emaw chungah “inti thu” tih emaw, “lal hrawt” tih emaw kâwka hman a ni. Tichuan, upate hnêna a thu sawi (*1 Petera 5:3*) hi hetiang hian a lehlîn theih âwm e: “In thu hnuaia awmte chungah intilal suh ang che u,” tiin. Chu chuan Matthaia 20:25-a Isua thusawi tum kha a phawk chhuak tha hle bawk.

Matthaia 20:20–23 kan chhiar chuan Matthaia 20:24–28-a Isuan a sawite hi eng vângathu sawi nge a nih tih kan hre thei ang a. Jakoba leh Johana te nu khân Isua chu a lalrama a lo kal hunah a fapa pakhat chu a dînglamah thû a, a fapa pakhat dang chu a veilama thû bawk tûrin a rawn ngên a. “Mahse an unau dangte âia duhsak hlawh bîk tûra a ngen avâng chuan Isuan a hau mai lo va, zaidam takin a lo dawh zâwk a. An thinlunga an ngaihtuahte chu a hriatsak vek a, amah an ngainatzia pawh a hre Chiang êm êm bawk. Amah an hmangaihna chu an mihringpuite an hmangaihna ang ngawt hi a ni lo va. A putu mihringte khawvêl mi nihnain tibawllhlawh tawh tho mah se, ama tlanna hmangaihna lui aţanga lo luang liam a ni tih hria a. Chuvâng chuan hau lovin, a tithûksak a, a tihthianghlimsak ta zâwk a ni.”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 525.

Isua chuan he hna zahawm tak hi amah ni lovin, a Pa zâwkin a pêk niin a sawi a. Mahse a lalram leh Jentail-te lalram inan lohna lian tak chu an hruaitute-ah a ni dâwn niin a sawi bawk. Isua chu Lal a nihna rama hruaitu nih duhte chu chhiahhlawh an ni tûr a ni a, a chhan pawh Isua lalrama hruaitute chu Isua ang an nih ve a ngai tlat si a. “Mihring Fapa hi rawngbawlsaka awm tûrin a lo kal lo va, rawngbâwl tûr leh mi tam tak tlan nâna a nun pe tûr zâwka lo kal a ni,” tih ang khân (*Matthaia 20:28*). Petera pawhin kohhran hruaitute chu Isuan mahni inphata mi dang tâna a inhmang thîn ang khân ti ve tûrin a sâwm a ni.

Filipi 2:4–8 chhiar la. Heti laia Paula thil sawi hi engtiangin nge Petera thil sawi nên a inrem êm êm le? Hêng Paulan ti tûra min duh thilte hi engtin nge kan tih theih ang?

NILAINÍ

MAY 10

Inngaitlâwmna nêna inthuamin

Petera hunlaia an khawtlâng nun kha inthliarna a nasa hle a. Mi lian leh rorêltute chuan, tûnlai ãawng takin, “mîte ngaihsân” an hlawh hle. An hnuaihia hian mi pângngaiho an awm a, chûngho hnuai leha awmte chu sal an ni. Inngaihtlâwmna chu dinhmun hniam zâwka awmten an chung a awmte chung a rilru puthmang tûr a ni a. Grik ãawnga inngaihtlâwmna sawina thumal chuan “hniam,” “pawimawhna nei lo,” “chak lo,” leh “rethei” tih te a kâwk. Khawtlânga dinhmun ãha leh thiltihtheihna nei ve phâk lote nihna sawina a ni a. Juda-te leh Kristiante zîngah ni lo hnam dang leh sakhaw dang zîngah chuan, inngaitlâwm tih thumal hi dinhmun hniam tih nên inzawm tlata ngaih a ni a, mi zalênte (bâwih ni lote) tân chuan inngaitlâwm taka thil tih a tûl ve hran lo.

1 Petera 5:5–7 chhiar la. A ziah lai hun leh a ziahna boruak han thlîr hian, eng vângin nge the thu hi a pawimawh viau?

Bible-ah hian inngaihtlâwmna/thuhnuaairawlhna tih hi Petera te hunlaia Rome mîte ngaihdân ang ni lova hman a ni a. Petera hian Thufingte 3:34 thu hi Septuagint (Grik ɤawnga Thuthlung Hlui lehlin) aɤangin a sawi chhâwng a, he thu vêk hi Jakoba pawhin a lehkhabu bung 4:6 a sawi chhâwng ve bawk. Thuthlung Hlui lehkhabutén Pathian hnathawh pawimawh tak pakhat an sawi chu mi chapote leh mi chakte hnuh hniam a ni (*Isaia 13:11; 23:9; Joba 40:11*).

Pathian laka kan rilru put dân tûr dik tak chu inngaihtlâwmna a ni a. “Chuvângin a hun takah a chawimawi theihna tûr che u-in Pathian kut chak tak hnuaiáh chuan inngaitlâwm takin awm rawh u,” (*1 Petera 5:6, NKJV*). Chapona ni lovin, inngaihtlâwmna zâwk hi Pathian nêna kan inlaichînnah chauh ni lovin, kan Kristian-puite nêna kan inlaichîn tawnaah pawh a langsâr ber a ni tûr a ni (*1 Petera 5:5*).

Kristiante chuan (kan hruaitute nên lam hian), mi sual, mahse Pathian khawngaihnaín a chhandam tawh kan ni tih kan inhria a. Chumi kan hriat avâng chuan kan zavaiin intlûk tlâng vek kan ni a, kraws hmâah chuan inngaitlâwm ɤeuh tûr kan ni bawk. He inngaihtlâwmna hi mi dangte nên, a bîk takin kan thuhnuaia awmte nêna kan inlaichînnaah a lang chhuak ngei tûr a ni. Kan chungá awm, kan chungá thu nei, leh keini âia dinhmun “sâng zâwka” awmte lakah hi chuan inngaihtlâwm a harsa vak hran lo va. Mahse inngaihtlâwmna dik tak chu kan “hnuaia” mi, kan chungá thu nei ve lote laka kan chêt dânah a lang chhuak ɤhîn. Chutiáng inngaihtlâwmna chu heti laia Peteran a sawi hi a ni.

Kraws nihna dik tak chu eng nge ni a, inngaitlâwm taka min awmfîr rengtu tûr kraws-in a entîr chu eng nge ni? _____

Sakeibaknei hâhum ang

A hma lama kan sawi tawh ang khân Petera hian a lehkhathawn hi tihduhdahna tuar mêkte fuihna ni pah tûra a ziah a ni a. A lehkhathawn lo chhiartute tân hi chuan indona ropui thupui hi mihring nun khawih hran lo thurin tuangtlan satliah ang ngawt a ni ve lo; anni hi chuan mi tam takin kan hriatthiampui ve lêm loh tûrin a takin an tawng mêk a ni.

1 Petera 5:8–10 leh Thupuan 12:7–9 te hi chhiar la. Hêng chângte hian sual lo awm ðan dân leh kan khawvêla Setanan hna a thawh dân eng nge min hrilh?

Thupuan bu hian lei leh vân pum huapa sual sipaite leh vân sipaite inkâra indona awm mêkah hian an tel ve a ni tih min hrilh a. Vân sipaite chu Kristan hovin, amah chu Pathian Thu-a, lalte Lal leh hotute Hotu a ni a (*Thupuan 19:13, 16*). Sual sipaite chu Diabola, Setana an tih bawk leh dragon anga inlan chuan a ho ve thung (*Thupuan 12:7–9; 20:7, 8*). Lehkhabu ziaktu lâk tak takte leh Kristiante ðhenkhatte ngei pawhin Setana hi a tak taka awm pawh ni lo angin ngai mah se, a tak taka awm ngei leh thil pawh tithei êm êm a ni a, min tihchhiat dân kawng a zawng reng nghe nghe. Mahse chanchin lâwmawm deuh mai chu a tâwpah chuan Setana hi tihboral a ni nge nge dâwn a ni tih hi a ni (*Thupuan 20:9, 10*).

Petera hian Diabola hlauhawmzia hi sawi nêp a tum lo va. A seh theih tûr zawnga phî ruai ðhîn leh hâhum vak vak ðhîn sakeibaknei ang deuh hi niin a sawi (*1 Petera 5:8*). Tin, A lehkhathawn lo chhiartute chuan tûna hrehawm an tawrh mêkah hian Diabola thiltihtheihna chu an hmuh theih thu a sawi bawk a. Mahse chu an tawrhna chu chatuan ropuina-ah a tâwp dâwn a ni (*1 Petera 5:10*).

1 Petera 5:10 hi chhiar nawn leh a. Peteran min hrilh chu eng nge ni?

Fiahna an tawrh kha eng ang chiah nge ni tih chu kan hre lo na-in, Peteran beiseina a sawi hmuh erawh chu kan hmu thei thung. Ni e, Diabola chu a taka awm ngei a ni a. Inbeihna pawh a tak tak a ni a, chutiang zêlin kan tawrhate pawh hi a tak tak a ni bawk. Mahse Diabola chu “khawngaihna zawng zawng Pathian” chuan a hneh tawh a. Chuvângin kan hrehawm tawrhthe chu eng pawh lo ni se, thih thlenga kan rinawm a nih chuan (*Hebrai 11:13–16* en la), Isua zârah hnehna chu kan chang ngei dâwn a ni.

Rinna kawng kan zawh mêknaah hian eng thil pawh lo thleng se, engtin nge rinnaah kan awm reng a, a tâwp thlenga kan tawrh tlang theih ang?

ZIRTÂWPNI

MAY 12

Ngaihtuah zui tûr: Chhiahhlawh rilru pu chung a Isuan hruaitu nih hna a thawh dân ropui tak chu a zirtîrte nêna zanriah hnahnung a kîl ho tum khân kan hmu a. Khatih lai khân Isua chuan tu nge a nih (Pathian Fapa) tih a inhre Chiang hle a, tin, a Pa hnênah a kîr leh dâwn hnai tawh tih pawh a hre bawk (*Johana 13:1*). Chawi an ei kham chuan a zirtîrte ke chu a silsak ta mai a. A sil zawh chuan he thu hi a sawi a: “Kei LALPA leh Zirtîrtu mahin in ke ka sil a nih chuan nangni pawhin in ke in insilsak tûr a ni. In chung a ka tih ang hian nangni pawhin in tih ve-na tûrin ka tihhmuh che u a ni si a,” (*Johana 13:14, 15*).

Isua zuitute an ke an insilsak tawn apiang hian, Isua tih dân angin an ti ve a ni satliah ngawt lo va, Isua lalrama hruaitu ni tûr chuan chhiahhlawh an nih phawt a ngai a ni tih an inhrihl thar zêl tihna a ni bawk. Isua nihna dik tak an hriatthiam hnu phei kha chuan an Zirtîrtu’n khatianga a lo ti kha a ropui an ti leh hnahnawh êm êm ang tih rinhlelh

rual a ni lo. Peteran kohhran hruaitute chu mi dangte chung a intilal lo va, “inngaihtlâwmna thawmhnaw” inbel ðîn zâwk tûra a hrih pâwh hian a rilru-ah Isuan an ke a sil lai kha a lang a ni ngei ang.

“Mihringa lo chan a duh maina hmang khân Krista chuan vân mîte pawhin mak an tih hial khawp inngaihtlâwmna a lantîr a. Mihringa a lo chan hmâ khân dinhmun sâng taka awm lo lo ni ta se, mihringa a lo chang duh hi inngaihtlâwmna a ni hran lo ang. Krista khân a lal kawrfual, a lallukhum leh, a thuneiha chu sîra hnâwlin a pathianna kawr chu mihrinna kawr nêh a ha kawp a ni tih hre tûrin ka rilru kan hawng tûr a ni a. Hetianga a tih avâng hian mihringte chu an awmna hmunah a va tâwk thei a, an hnênah Pathian fate nih theihna kawng a hawnsak ta a ni.

“Krista nun kaihruihu inngaihtlâwmna leh thuhnua-rawlhna kha ‘a kal anga kal’ vete nun leh nungchangah a lo lang ve dâwn a ni.”—Ellen G. White, *Sons and Daughters of God*, p. 81.

Sawi ho tûrte:

- ❶ Isua khân Diabola hmachhawlin a rawngbawl na a ðan a. Ni 40 leh zan 40 chhûng zet châw a nghei tawh avângin a chau hle mai; mahse Diabola thlêmnate chu Pathian Lehkha Thute hmangin a do hneh thei vek a (*Matthaia 4:1–11; Marka 1:12, 13; Luka 4:1–13*). Hei hian keimahni nun ðeuh a Diabola hnathawhte kan do hneh theih dân tûr eng nge mi hrih?
- ❷ Mi dangte nuna inngaihtlâwmna dik tak nia lang eng engte nge i lo hmuh ve tawh le? Chûng an inngaihtlâwmna a ðang chuan eng zirlaite nge i zir chhua theih?
- ❸ In pâwlah hêng zawhnate hi chhâng ang che u: Tûn kâr zirlaia Bible châng kan târ chhuahte-a Peteran a sawite bâkah hian Kristian kohhran hruaitu ða takte mizia dang eng engte nge awm? Hêng kohhran hruaitu ðate mizia leh khawvêl thila hruaitute mizia hi engtiang kawngin nge a inan a, engtiangin nge a danglam baw le?

④ Mi tu emaw-in Setana chu a tak taka awm ni lovin, mihringte nihphunga thil sual awm entîrna mai a nih thu sawi ta se, engtin nge i chhân ang?

* * *

INSIDE STORY

PATHIAN CHU PASAL RINAWM A NI

KUM 28 ka nih kumin ka pasalin min thihsan a, eizawmna hna nei lo, sumhnâr dang leh chenna in pawh nei lo, châwm tûr fa panga leh leiba tam tak nêh min kalsan a. Ka zâm êm êm a, Pathian hnênah min tihlum vê lâw lâw tûrin ka dîl a.

Kei hi Elize Gwet-i ka ni a, Africa khawthlang lam Cameroon rama chêng ka ni. Ka pasal nêh beihpui thlâk inkhâwmah kan tel vê a, Adventist Kohhran hi Pathian kohhran dik, Bible thutakte chu an zirtîrtu an ni tih kan pawm a. Chutih lai chuan ani chuan Adventist kohhran chu a zawm nghâl a, kei erawh chuan ka chhûngte min tihdân tûr ngaihtuahin ka zawm vê ngam rih lo va. Ka pasal hmanga Thlarau Thianghlim min sâwmna aw mâwi tak chu kum khat chhûng ka hnar a, Sunday nîa kan chhûngkaw inkhâwmnaah ka kal lui ngar ngar a.

Mahse Pathian chuan min sâwm zui reng a, ka pasal pawh dawhthei takin min en a. An pahnih ñangrual chuan ka thinlung a khawih ta hlê mai a. Ka pasal hi keimah leh kan fâte chungah a zâidam êm êm a, a sâkhuana kan zawm loh chungah pawh a phun ngai lo. Thil thiang lo ka buatsaih chângte hian, thinrim mai lo vin, ani chuan chutiang thiang lo chu a ei vê ngai lo tih min hrilh mai a. Sabbath serh tûr pawhin min nawrlui ngai lo, chuti chungin Zirtâwpnîah in chhûng buatsaih leh bazar vêl chu ti diâm tûrin min fuih thung a. Inkhâwm vê lêm lo mah ilang, ina chawlh hmang tûrin min duhsak a. Ani hian a chêtân leh hmangaihnaah min hneh a ni ber mai.

Chutah, a inkhâwmnaah ka kalpui vê ta a. A rilru sùkthlêk leh Thlarau Thianghlim hnathawh ñangrual chuan ka ti dik chiah lo a ni tih min hmin a. Adventist member-te pawhin min ñawngtai pui reng bawh a. An chêtân pawh chuan hnial ruâl lohlin min hneh a ni ber e.

Sabbath tûk khat chu le, kei leh kan fâte chuan kan inkhâwpui theuh dâwn tih kan hrilh a thut mai a. A hlim kher mai! Biak in kan thlen chuan, kohhran memberte pawh an lo phûr hlawm hlê mai bawk a. Kei chuan baptisma class ka zawm ta thuai a, baptisma chang tûrin thutlûkna ka ziam zui a.

Baptisma ka'n chan vê meuh chuan ka pasalin a lâwmna a kim ta tih a sawi chhuak hial a. Nupui rinawm tak, rinna chak tak nei chu neiin, chhûngkua thutaka inpumkhat kan lo ni ta. Ani chuan thil chhe ber pawh lo thlengin, inthen pawh lo tûl se Pathian leh kohhran chungka ka rinawm tlat zêl a beisei thû min hrilh a. *Mahse enge lo thleng thei ang le?* A ngaihna ka hre lo. Kan chhûngkua kan hrisêl tlâng a, chênna in leh ei tûr kan nei bawk a. Eng thil tha lo nge thleng thei ang?

Thla lî emaw chinah chuan ka pasal chu natnain a tlâk buak a, a pum leh âwm vêlah nâ a nei tih a sawi a. Damdâwi ina hruai a duh thû a sawi a, tichuan a hrua thei tûr zawngin ka kal a. Ka chhuan bo hlân chuan kan fa ûte pahnih kum 8 leh kum 7 mîten an lo dawm hlum ta mai a ni.

Ka hâwn leh chuan ka pasal ruâng kan fâte pahnihin an lo tah chu ka hmu ta mai a. Ka rilrû a buaiin, Pathian chungah pawh ka thin a rim hlê mai. “Pathian, i hnênah ka la inhlân thar vê chauh a ni a, engtin nge hetiang thil hi a lo thlen theih?’ tiin ka zâwt hial a. Mahse chhânna rêng a lo thleng sî lo. Thih vê tak ka nâp a. Mi dangten ka fâte min lo enkawlsak a, vuina tûr ruâhmansak kan ngai a. Engtin tin emaw vuina hun chu kan hmang tlingtla mai a. Chutah thil nihna dik tak chuan min han vaw ta a ni: A awm ta lo! Eizawna hnâ ka nei vê sî lo, enkawl tûr fâ pangâ ka nei bawk. Engtin nge kan awm zêl ang le?

In kan luah hawh a, mahse ka pasal kan vui zo chauh tihin a neitupa chuan in kan chhuahsan a ngai tih min han hrilh nghâl a. Ka pasala ûber chuan an ina invawm lût rih mai tûrin min sâwm a. Inkûngkaihna a tha reng thei lo va,

thla kaw hnûah kan chhuahsan leh a. Kan chên theihna tawk tawk tûrin ka patean in min luahsak a, mahse hnâ ka neih a ngai. Ka nâu hmeichhiain min awmpui a, ka fâte min lo awmsak thîn a, tichuan bazarah ka thawk a, thil a hlâwmin kan lâ a, chû chu hlêp neiin kan hralh leh thîn a. Khawsak a harsain, a hahthlâk ngêi mai, nî a reiin hlawh lah a tlêm sî! Hna ziaawm deuh zawk thawh theih beiseiin tlâi lamah themthiam zirnaah ka lût vê a. Chutiang hun harsâ kan kaltlang lai chuan kohhrana ûnauten min chhawmdâwl vê reng a. Class ka kal theih nân ka fâte hi min lo awmsak a, thenkhatin eitûr leh pawisate pawh min pe a. Pathianin thian kawm tûr mi khawngaih thei takte pawh a rawntîr bawk a.

Ka thawh pahte chuan mîte hnêna Pathian hmangaihna hrilh chhâwn ka duh thîn a, a châng chuan Adventist lehkhâbûte ka zuâr bawk a. Kan mamawh tawk hi chu Pathianin min pe nî tin a, ka rinna pawh a thang vê zêl a. Kum khat a lo vei chuan Adventist publishing house-ah hnâ min pe ta hlauh mai a ni.

Hêng hun harsat chhûng zawnga Pathian enkawlna chungah lâwmthû ka sawi a. Kan fâte chuan an pâ an chên khân Pathian chu an pâah a lo tang a. Pathian hmangaih leh châwimâwi tûrin ka zirtîr thîn a, anni pawh A chungah an rinawm tlat a ni.

A mi hmangaihna finfiahna min hmuhtîr zui zêl a. Kawppui ka neih hmâ daihin, tlangvâl pakhatin piano a tum hi ka hre thîn a. A thil tum rimâwi chuan ka rilrû a hneh êm avângin Pathian hnênah fâte ka nei vê a nih chuan A ropui nâna piano tum zir tûra ka duh thû ka thlen a. Chû ka dîlna chu min chhânsak a. Ka fanû chu rimâwi tum hi a chem kalna lam tak a lo ni a. Piano zirtîrna tûr sênso ka nei lo, mahse chuti chung chuan pianpui rimâwi tum thiamna a nei tlat mai a. A thian pakhat chuan piano an nei a, an ina a lên chângin tum an lo phal hlauh mai a. Mûmal taka zir a ni lo chungin, Amah Pathian chuan a zirtîr a. Mâwi takin a

tum thiam a, a rimâwi tum hi chu a hriat bîk khawp mai, chutiang chuan Pathian a châwimâwi ðîn a ni. Kohhran inkhâwmah a tum ðîn a, a rimâwi tum ngaithla châk ni pah fâwmin mîte hian an rawn inkhâwm phah vê ðîn a ni.

Hun harsâ atâna hman tûr pawisa khâwl tûr pawh kan nei ngai lo. Ni khat chu kan fapa hi thîrsakawrah a chuâng a, chulai hmun tlânchhiatsan tum driver pakhat hian a su hlauh mai a. Khingkhang ruh tliâk leh pem leh hliah dang nei chungin inah an rawn hâwnpui a.

Chumi nî tak chuan kan ûnau hnâi, doctor vê tho vin min rawn tlawh lai tak a lo ni a. Min hâwnsan tumin tum hnih lai a ding hman tawh a, mahse engti tehlêk nge ni a ðu leh mai ðîn a. Chutah hâwng tûra a din leh lai takin kan fapa hliah tuâr chu an rawn thlen ta a ni. Ani chuan a lo en nghâl vat vat a, rang takin damdâwi inah an hruai zui a. A tûl ang enkawl na leh damdâwi ngai tûrte a tihfelsak nghâl vek a. Chutah inah a rawn hâwnpui leh a. Ka hnênah, “Lo lên rei pawh kha ka tum hauh lo a nia, mahse thil eng emaw khân awm rih tûrin min mawlh tlat a. Tûnah chuan ka manthiam ta, Pathian âw a lo nih hi,” a ti a.

Ni e, Pathian chu ka pasal a ni tih hi ka sawi ngam a ni. Min ngaihsakin, thil min tihsak zêl a. Kei chu hmeithâi mai ka ni a, mahse Amâ hmingin harsatna hi kan paltlang vê zêl a ni hi. Pathian hming chu fakín awm rawh se.

Tûn Thirteenth Sabbath Thawhlawm hi West-Central Africa Division-in an dawng dâwn a. Chû thawhlawm hmang chuan Nigeria rama Babcock University-a youth multi-purpose center bâkah, Gabon rama Adventist mission academy sak nân a kal dâwn a ni. Phal taka thawhlawm thawh hmanga min support-na avângin lâwmthû kan sawi e.

Elise Gwet hi Yaoundé, Cameroon chêng leh hnathawk a ni.

PETERA LEHKHATHAWNAH ISUA

CHÂNGVAWN: “Sual lamahte thi tawhin, felna lamah chuan kan nun theih nân, Amâ taksain kan sualte a phur a; amah vuakna vualte chuan tihdamin in awm ta,” (*1 Petera 2:24*, NKJV).

SABBATH CHAWHNÛ

MAY 13

Chhiar tûrte: Sâm 18:50; Isaia 53:1–12; Johana 11:25; Kolosa 1:13, 14; 1 Petera 1:18, 19; 2 Petera 1:1.

PETERA lekhathawn pakhatnaa kan hmuh tâk ang khân, a ziahna boruak (eng vânga ziak nge a nih) leh a thu khelte chu eng pawh lo ni se, a tinzâwn ber chu Isua a ni tih kan hre tûr a ni a. Isua chuan a thil ziah zawng zawngte hi luah chhuah vek a ni.

A tlar hmasa ber, Isua “tirhkoh” a nih thu a sawina aţanga a tlar hnuhnûng ber, “In zînga Kristaa awm apiangte hnênah chuan remna awm rawh se” tih thu a ziahna thleng hian Isua leh a chanchin chu a sawi lan zin ber a ni a (*1 Petera 5:14*). He a lekhathawnah hian kan sual thâwina atâna Isua thihna chungchâng pawh a sawi bawk. Isuan a pal tlang tawrhna nasa tak chu sawi langin, a tawrhna chu kan entawn tûr a nih thu a sawi a. Isua thawhleha leh, chu a thawhleha chu kan tâna a ţangkaina pawh a sawi bawk. Chu mai chu ni lovin, Isua chu Messia, Krista, “Hriak

Thiha” a nih thu mai ni lovin, Pathian Messia pawh a nih thu a sawi a. Amah kha Pathian, mihring tisa ang pûa lo kal a, mihring anga nung leh thi ta niin, chûng avâng chuan chatuan nunna thutiam leh beiseina chu kan lo nei thei ta a ni.

Tûn kârah hian Petera lekhathawn pakhatna kan thlîr kîr leh thuak dâwn a, Isua chanchin a sawi dân chu kan en ngun zual deuh bîk ang.

SUNDAY

MAY 14

Isua, kan sual thâwina chu

Bible-a thupui pawimawh ber, thupui dang zawng zawngte inngahna ni bawh chu suala tlu tawh mihringte chhandamna atâna Pathian hnathawh hi a ni a. Evi leh Adama te suala an tlûk thu kan hmuhna Genesis aţanga Babulon tlûk chhiat tâk thu kan hmuhna Thupuan thleng mai hian “bo tawhte” (*Luka 19:10*) chhandam an nih leh theih nâna Pathianin hna a thawh dân kawng hrang hrangin târ lan a ni a. He thu tho hi Petera lekhathawn pahnihahte pawh hian kan hmu.

1 Petera 1:18, 19 leh Kolosa 1:13, 14 te hi chhiar la. Chhandam (tlan) tawh nih chu eng nge ni a awmzia ni a, tlanna leh thisen inzawmna chu eng nge ni bawh le?

1 Petera 1:18, 19 chuan hetiang hian Isua thihna kha a pawimawhzia a sawifiah a: “In thlahtute pêk chhâwn, in awm dân eng khaw ni lawilo lak ata chu thil chhe thei, tangkarua leh rangkachaka tlan in ni lo va, berâmno hmêlhem lo leh bawhlawh kai lo, Krista thisen hlu tak chuan tlan in ni zâwk tih in hre si a,” tiin. Hetah hian thil pahnih pawimawh tak tak sawi lan a ni a, chûngte chu: tlanna leh ran hmanga inthâwina te a ni.

Tlanna tih hi Bible-ah hian kawng hrang hranga hman a ni a. Entîr nân, [Israel mîte khân] an sabengtung piang thla hmasa

ber leh an fapate zînga piang hmasa ber te chu berâmno-a inthâwina hmangin an tlan thîn tûr a ni a (*Exodus 34:19, 20*). Retheihna avânga thil eng emaw hralh tawhte lei lêt leh (tlan) nân sum (pawisa) hman theih a ni a (*Leviticus 25:25, 26*). Bâwihte chu tlan chhuah leh theih an ni bawk (*Leviticus 25:47–49*). Petera hian a lehkhathawn lo chhiartute chu an thlahtuten an pêk chhâwn, an awm dân eng khaw ni lawilo lak ațanga tlan chhuahna man chu thil chhe thei–tangakua leh rangkachak – ni lovin, berâmno hmêlhem lo leh bawhhhlawh kai lo, Krista thisen hlu tak chu a ni zâwk thu a hrilh a (*1 Petera 1:18, 19*). Heti laia berâmno tih țawngkam a hmang hian, ran hmanga an inthâwi thîn dân kha min hriat chhuahtîr a ni.

Hetiang hian Petera chuan Krista thihna leh Thuthlung Hlui lehkhabutten ran hmanga inthâwina an sawi kha a sawi zawm a. Thil tisualtu chuan hmêlhemna engmah nei lo berâmno chu biak bûkah a rawn keng a (*Leviticus 4:32, 33*). Berâmno lu chungah chuan a kut a nghat a. Tichuan, berâmno chu talh niin, a thisen thenkhat chu mâichâm kî-ahte chuan puithiamin a tât a, a la bâng zawng chu maichâm bulah chuan a bun chhuak vek a (*Leviticus 4:34*). Chu inthâwina berâmno thihna chuan a hlântu tân “tlanna” a siamsak ta thîn a ni (*Leviticus 4:35*). Petera hian Isua chu kan thih âi a thi a, a thihna chuan kan tûn hma nun leh kan chan tûr thiamlohchantîrna lak ațang chuan min tlan ta a ni tih min hrilh.

THAWHTANNÎ **Krista tawrhna chu**

MAY 15

Kristiante hian “Krista tawrhna” tih thu hi kan sawi fo va. Tawrhna tih thumal hi Grik țawnga “tuar” tih sawina thumal (verb) ațanga lo kal niin, Krista tawrhna tih chuan a nun tâwp dân hnaih lam, ropui taka Jeruselem-a a luh hnua hrehawm a tawrh zui tâkte kha a kâwk a. Petera pawh hian Kristan a

thih dâwn hnaia hrehawm a tawrhthe chu thupui berah a rawn neih ve leh a ni.

1 Petera 2:21–25 leh Isaia 53:1–12 te hi chhiar la. Isuan kan hrehawm tawrh tûr min tawrhsakte chu eng nge ni?

Isua tawrhna hian pawimawh êm êmna chhan a nei a. “Sual lamahte thi tawhin felna lamah chuan kan nun theih nân, amah ngeiin thingah khân a taksain kan sualte a phur tawh a [hei hi kraws-a Krista thih thu sawina a ni; Tirhkohte 5:30 nêen en kawp la],” (1 Petera 2:24). Sual chuan thihna a thlen tîn a (Rome 5:12). Mi sual kan nih miau avângin thi tûr kan ni bawk. Mahse mi t̄ha famkim Isua—a kâ ngamthlêmna thu engmah awm ve lo—chu kan thih âi a thi a. Chutianga kan thih âi a thih tawh avâng chuan chhandamna kan lo chang thei ta a ni.

Isaia 53:1–12 chhiar nawn leh a. Hêng chângten kan âiawha Isuan chhandamna ruahman a thawh chhuahna lama hrehawm a tawrhna chu engtin nge an sawi? Chu chuan engtin nge Pathian nungchang a târlan le?

“A thlêmna hautak ber berte nêen Setana chuan Isua thinlung chu a bei a. Chhandamtu pawhin thlân piah lam chu a hmu hlei thei bik lo. Thlân ata chu hnehtu angin a lo tho chhuak leh ngei dâwn a ni tih leh, a inthâwina chu a Pa-in a pawm ngei a ni tih Chiang taka hriatna lah a nei bawk hek lo va. Sual chu Pathian tân a huathlalâk êm avângin a inthen hran rihna pawh chu chatuan daih a ni leh zâwk si mai ang tih te a hlau ta rum rum mai a ni. Thiam loh chang tawh mihringte tâna zahngaihna dîlsak nite a kin hnua mi sualten hrehawmna leh lungngaihna an tawrh tûrte chu Krista khân a tuar a. Mihringten an tawrh tûr a Pa thinurna chu ama chungah a tla mêk a ni tih a hriatna chuan a no in kha a tikha zual a, a thinlung pawh a tina êm êm bawk a ni.” – Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 736, 737.

Kan tâna Krista tawrhna kan lo chhân lêt dân tûr chu eng nge ni a? A hniak hnung kan zui dân tûr Peteran a sawi chu eng nge ni (*1 Petera 2:21*)?

THAWHLEHNÎ

MAY 16

Isua thawhlehna chu

1 Petera 1:3, 4, 21; 3:21; Johana 11:25; Filipi 3:10, 11; Thupuan 20:6 te hi chhiar la. Hêng thuten an sawi beiseina ropui tak chu eng nge ni a, chûngte chuan kan tâna awmzia a neih dân chu eng nge ni?

Kan hmuh tawh angin Petera lekhathawn pakhatna hi Isua an rin avânga hrehawm tuar mêkte chhiar atâna ziak a ni a. Chuvângin a tûr tê aţang hian a lekhathawn lo chhiartute chu anmahni lo hmuaktu beiseina lam chu thlîr tûrin a hrilh rêng a ni. A sawi ang hian, Kristiante thil beisei chu beiseina nung a ni a, a chhan pawh Isua thawhlehnâa innghat beiseina a nih tlat vâng a ni (*1 Petera 1:3*). Isua thawhlehna azârah Kristiante chuan rochan chhe ve ngai lo tûr leh chuai ngai lo tûr vân ami chu an thlîr thei ta a (*1 Petera 1:4*). Ẹawngkam danga sawi chuan, eng ang pawhin thil Ẹa lo lo thleng Ẹhîn mah se, chûng thil zawng zawngte a thlen hnua kan chan tûr chu kan ngaihtuah Ẹhîn zâwk tûr a ni.

Thlân aţanga Isua thawhlehna hi keimahni pawh kan thih hnu-a kan thawh ve leh tûrza tichiang êm êmtu a ni a (*1 Korin 15:20, 21*). Paulan, “Krista kha kaihthawhin a awm loh chuan in rin chu engmah lo a ni ang a, in sualnaah chuan in la awm fô a ni ang” a tih ang khân (*1 Korin 15:17*). Thlân aţanga a thawhleh avâng khân thihna ngei pawh hneh tûrin thiltihtheihna a nei a ni tih a tilang a. Chutiang chuan Kristiante beiseina chu a tak taka thleng ngei Krista thawhlehnâah a innghat a. A thawhlehna chu tâwpna huna kan thawhlehna tûr inngahna lungphûm a ni bawk.

Chu beiseina leh thutiam chu awm ta lo se, eng nge kan chan tûr ni ta ang? Kan tâna Kristan thil a tih zawng zawngte khân a thawhlehna thutiamah hian a vawrtâwp an thleng a. Chumi chu awm ta lo se (mitthite chu Kristian tam takte rin dân ang ni lo hian, engmah hre lovin thlânah an muhîl chawrh chawrh mai a ni tih kan hre sî a), eng beiseina nge kan neih tâk ang le?

“Kristiante tân chuan thihna hi muthilhna, hun rei lo tê chhông atân chauha ngawihna leh thimna a ni a. Nunna chu Pathian hnênah Krista nêh thuhrûkin a awm rih a, ‘Krista, kan nunna chu a lo inlan hunah chuan keini pawh amah nêh ropuinaah chuan kan lo lang ve ang.’ Johana 8:51, 52; Kolosa 3:4. . . . A lo kal leh hunah chuan mi fel thi tawh zawng zawngin a âw an hria ang a, thihtheihlohna nun nei tûrin ropui takin an lo tho leh dâwn a ni.”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 768.

Thih hnu-a thil a tâwp chianzia hi ngaihtuah la. Nâ-in ngaihzam mai a harsa viau mah se, a tak tak a ni tlat bawk si. Chuti a nih chuan, eng vângin nge thawhlehna thutiam hi kan rinna leh kan beisei engkim tân hian a pawimawh êm êm le?

NILAINÍ

MAY 17

Isua chu Messia a ni

A hmâ lamah pawh kan hmuh tawh ang khân, he leia Kristan rawng a bâwl laia thil thleng pawimawh tak pakhat chu, tu nge a nih tih miin an zawhna chhân nâna Peteran, “Krista, Pathian nung Fapa chu i ni” tih thu a sawi tum kha a ni a (*Matthaia 16:16*). Krista tih thumal (Grik ãawng chuan, *Christos* tih a ni a) awmzia chu “hriak thiha,” “Messia” tihna a ni; Hebrai ãawng chuan, *mashiyach* tih a ni thung. He thumal hi “hriak thih” tih sawina thumal ațanga lo piang niin, Thuthlung Hlui lehkhabu-ahte hian kawng hrang hranga hman

a ni a. (Milem be mîte lal, Kura kâwk pawhin hman a ni ve tho bawk [*Isaia 45:1* en la]). Chutiang chuan, Peteran “Krista” tia Isua a koh hian Thuthlung Hlui lehkhabeten an lo thlîr ðhin thumal chu a rawn hmang ve chiah a ni.

Hêng Thuthlung Hlui lama Messia tih thumal emaw, hriak thih tih thumal emaw hmanna chângte hi chhiar la. An hmanna boruak leh a ðobul hian he thumal awmzia hi engtin nge min hrilh? Peteran Messia tia Isua a sawi hian eng thil nge a rilru-ah awm ang le?

Sâm 2:2 _____
Sâm 18:50 _____
Daniela 9:25 _____
1 Samuela 24:6 _____
Isaia 45:1 _____

Petera kha Isua chu Messia a ni tih puang tûrin LALPAN thâwk khum (uap/awmpui) tho mah sela (*Matthaia 16:16*), Messia tih awmzia tak erawh a famkimin a la hrethiam bîk lo ang tih erawh a chiang. Messia chu tu nge a nih chiah a, eng thil nge a hlen chhuah dâwn tih leh, engtiangin nge a hlen chhuah dâwn tih te pawh a la hrethiam chuang lo bawk.

Chutianga thil awmzia la hrethiam famkim lo awm chhun chu Petera chauh hi a ni lo. Israel mîte zîngah khân Messia chungchângah ngaihdân hrang hrang a tam hle a. A chhân pawh a chûnga Bible châng kan târ lanten Messia tih thumal emaw, hriak thih tih thumal emaw a hman dân hrim hrim pawh hian Messia chu eng nge a la nih ang a, eng nge a la tih dâwn tih chu lo sawi lâwk deuh tho mah sela, a kimchangin an târ lang tlat lo atin a ni. Johana 7:42-ah chuan Messia lo lan dân tûr nia mîte beisei dân pakhat kan hmu a: Davida thlahte zînga mi niin, Davida awmna khua Bethlehem aţangin a lo chhuak ang (*Isaia 11:1–16; Mika 5:2*). Hemi bîkah hi chuan an ti dik a. Amaherawchu, an lo mitthla dânah chuan Davida thlah

aṭanga lo chhuak tûr Messia chuan Davidan a lo tih tawh angte kha a rawn ti ve leh dâwn a: Juda-te hmêlma zawng zawng a rawn hneh vek ang. Messia chu Rome sipaiten kraws-ah an la khêngbet dâwn a nih tih kha chu tu mahin an ring phâk lo rêng rêng a ni.

Ni e, Peteran hêng a lehkhathawn pahnihte a ziah lai vêl hi chuan Isua chu Messia a ni tih leh, mihringte tâna a hlen chhuah tûr thilte chu hriatthiamna thûk zâwk erawh chu a nei tawh tho a ni.

NINGANÍ

MAY 18

Isua, Pathian tih Messia chu

Petera khân Isua chu Messia a nih mai bâkah, LALPA pawh ni bawh tih a hria a. Chumi awmzia chu, hêng a lehkhathawnte a ziah hmâ pawh hian Messia chu Pathian a ni tih a lo hre sa tawh reng tihna a ni. “LALPA” tih hi nihna, khawvêl lalte sawi nân hman ni thîn tho mah sela, Pathian sawina atân pawh hman ve theih tho a ni a. 1 Petera 1:3 leh 2 Petera 1:8, 14, 16-ahnte hian Isua chu Messia, Krista, LALPA leh Pathian a nih thu a sawi Chiang hle.

Thuthlung Thar lehkhabu ziaktu dangte ang bawkin Petera pawh hian Isua leh Pathian inlaichîn tawn dân chu Pa leh Fapa tih ṭawngkam hmangin a sawi thîn a. Entîr nân, 1 Petera 1:3-ah pawh “Kan LALPA Isua Krista Pathian leh Pa chu fakin awm rawh se,” tiin a sawi a. 2 Petera 1:17-ah pawh Isua chu [Pathian] Fapa duh tak a nih thu a sawi leh bawh. LALPA a nihna anga Isua thuneiha thênkhat leh vân mi a nihna te chu Pa Pathian nêna inzawmna thûk tak a neiha aṭanga lo awm a ni.

2 Petera 1:1; Johana 1:1, leh Johana 20:28 te hi chhiar la. Hêng thute hian Isua pathianna chungchâng engtin nge an sawi? _____

2 Petera 1:1-ah chuan Isua Krista chu “kan Pathian leh Chhandamtu” tiin a sawi a. He lai thu hi a Grik ÷awng lamah chuan Pathian tihah leh Chhandamtu tihah te hian definite article thuhmun, “chu” tih hman ve ve a ni a. Chumi awmzia chu “Pathian” tih leh “Chhandamtu” tih te hi Isua nihna sawi nân hman a ni ve ve tihna a nih chu. Chutiang chuan 2 Petera 1:1 hi Thuthlung Thar lama Isua kha Pathian dik tak a nihzia chiang taka tilangtu pakhat a ni.

Kristian hmasate khân Isua nihna dik tak hi hriatthiam tumin an bei ÷hîn a, Thuthlung Thar lehkhabeten Pathian dik tak a nihzia an sawite hi zawi zâwiin an pawm chho zêl a. Petera lehkhathawnahte hian Pa leh Fapa leh Thlarau Thianghlim te chu mi hran angin sawi a ni a (entîr nân, Pa/Fapa: *1 Petera 1:3, 2 Petera 1:17*; Thlarau Thianghlim: *1 Petera 1:12, 2 Petera 1:21*) chutiang chuan Thuthlung Thar lehkhabu dangachte pawh sawi a ni bawk. Mahse chutih rual chuan, Isua chu Thlarau Thianghlim ang bawka Pathian famkim ni ve tho angin târ lan a ni.

Hun a lo kal zêl a, nasa taka sawi hona te an neih ÷hin hnu-ah kohhran chuan Pathiana minung pathum awmte nihna ril leh mak tak sawifiahna atân Trinity thurin hi an lo chher chuak ta a. Keini Seventh-day Adventist-te pawhin Trinity thurin chu kan thurin bulpui 28-te zîngah kan telh ve nghe nghe. Chutiang chuan, Petera lehkhathawnahte hian Isua nihna dik tak: Messia a nihna chauh ni lovin, Pathian a nihna pawh kan hmu ta a ni.

Isua nun leh thihna hi i ngaihtuah a, tichuan ani chu Pathian a ni tih i lo hre ta a. Chumi i hriatna chuan eng ang Pathian rawng nge kan bâwl tih leh, eng vânga hmangaiha ring tûr nge kan nih tih a hriatîr dân che chu i pâwla mîte i hrilh ve dâwn nia.

Ngaihtuah zui tûr: “‘Messia’ tih thumal (title) nêna bul han tan hi a inhmeh hle ni pawhin a lang, a chhan pawh Kristian tih hming hi a tlukpui thumal, Grik ãawnga ‘Hriak Thiha’ tih an sawina *Christos* tih aãanga lo piang a nih vâng a ni. Hebrai ãawnga Messia tih chuan Juda-ten an lo nghah, hmêlmate lak aãanga anmahni chhanchhuaktu tûr leh Pathian mîte tâna hun tharrawn hawngtu tûr Pathian tirhkoh chu a kâwk a. Hebrai ãawnga *Messiah* tih leh Grik ãawnga *Christos* tihte hi ‘hriak thih’ tih sawina thumal aãanga lo piang ve ve a ni a. Thil Chiang tak ni ta chu, Thuthlung Thar lehkhabu ziaktuten Isua kha Krista tia an koh hian thil eng emaw bîk tak thawk tûra Pathianin a serh hran niin an ngai tih an tilang.

“Thuthlung Thar-ah hian Krista ti thumal hi vawi 500 chuang a lang a. Isua dam rualpuite zîngah khân Messia nihna chungchângah ngaihdân a rual chiah lo va; mahse kum zabi khatna lai vêl kha chuan Juda-te khân Messia chu Pathian nêna inlaichînna thûk tak nei mi tu emaw nia ngaihna an nei nghet tawh hle tih erawh hi chu pawm dân tlânglâwn tak a ni. Ani chuan hun thar arawn chuan kaipui ang a, chumi hunah chuan Pathian ram dân a ni ang. Amah hmang hian Pathian chuan mihringte chanchinrawn luh chilhin a mîte a chhanchhuak dân a ni. Isua khân ‘Messia’ tia miin an kohin a lo hnial tlat ngai lêm lo va; mahse chutianga amah ko tûr chuan mi a ti ngai hauh lo thung, a chhan pawh a rawngbâwl zêlna tûr kawng dânlu a nih theih tlat vâng a ni. Isua khân vântlâng hriata a tih tûr puanzâr kha hreh viau thîn tho mah se, Peteran a nihna dik tak a puan chhuah khân a khap miah lo va (*Matthai 16:16, 17*), tin, Samari hmeichhiain Messia a nih thu a hrilh pawh khân a hau miah lo bawk (*Johana 4:25, 26*). Amah pawh khân Messia a ni tih a inhre Chiang khawp mai a, a zirtîrte zînga

pakhat chauh hnênah pawh Krista a nih avânga tui no khat in tûr pe apiang chuan an lâwmman tûr chu an dawn ngei tûr thu a sawi a nih kha (Marka 9:41).”–*The SDA Bible Commentary*, vol. 12, p. 165.

Sawi ho tûrte:

- ❶ Isaiia 53:1–12 chhiar la. Isuan kan tâna thil a tih tawhte chu eng nge ni? Hêng Bible chângte-a Isua chu kan Âiawhtu a nih dân kawng kan hmuh chu engte nge? Eng vângin nge ani chu kan Âiawhtu atân kan mamawh?
- ❷ Kan thih hnu-a kaihtawh leh kan la nih tûr thu Bible-a kan hmuhte hi mi thenkhat chuan mi dangte hnehchhiahna remchângah an lo hmang tawh thîn a. Ni e, tûnah khân i nun chu a hrehawm viau pawh a ni ang; mahse Isua lo kal leh huna kan chan tûr lam chu thlîr thîn zâwk ang che. He thutak, Pathian Thu-in min zirtîr hi dik lo taka hman a lo ni tawh thîn avâng hian mi tam tak chuan Kristianten thih hnua kan thawhleh tûr thu kan sawi thîn pawh hi an âwih duh loh phah a, mi thenkhatin mi dangtute emaw an hnehchhiah duh vâng bumna thang an kam maiah an ngai a. Chutianga min puhna chu engtin nge i chhân ang?
- ❸ In pâwlah khân Ningani zirlaia Krista pathianna chungchâng zawhna leh a pathiannain Pathian nungchang min hril dân chu en nawn leh ula. Eng vângin nge a pathianna leh a pathiannain Pathian chungchâng a puanchhuahna chu chanchin lawmmawm tak a nih?

* * *

I NIHNA PHUR CHHUAK RAWH

CHÂNGVAWN: “A ni, chumi avâng tak chuan taihmâk rêng rêng chhuahin, in rinnaah chuan thatna telh ula, in thatnaah chuan hriatna telh ula, in hriatnaah chuan insûmna telh ula, in insûmnaah chuan chhelna telh ula, in chhelnaah chuan Pathian ngaihsakna telh ula, in Pathian ngaihsaknaah chuan ûnate hmangaihna telh ula, in ûnate hmangaihnaah chuan hmangaihna telh rawh u,” (2 *Petera* 1:5–7).

SABBATH CHAWHNÛ

MAY 20

Chhiar tûrte: Rome 5:3–5; 6:11; 1 Korin 15:12–57; Efesi 2:8; Hebrai 10:38; 2 *Petera* 1:1–15.

THUTHLUNG Thar chungchânga thil mak tak pakhat chu hmun chêp tak chhûnga thutak a “beng muk” thei êm êm mai hi a ni. Entîr nân, tân kêra kan zir tûr 2 *Petera* 1:1–14 hi lo en ila. Hêng châng 14-ahte hian *Petera* chuan rinna avâng felna chungchâng min zirtîr a. Isua hnêna inpete nuna Pathian thiltihtheihnain hna a thawh dân te pawh sawiin, thudik ropui tak, “Pathian nungchang tâwmpuitute” kan lo nih theih thu leh khawvêl châkna leh chhiatna lak aţanga kan zalên theih thu pawh a sawi baw (2 *Petera* 1:4).

Dik tak chuan, *Petera* hian Kristiante nun dân tûra mâwite chu min hrilh a ni mai lo va, a inkhaidiat chhoh dân

pawh min kawhhmuh nghâl bawk. Pakhat hian a hma chiaha mi chu a rawn zui a, chu chu a dangin a rawn zui ve leh zêl a, chutiang chuan a pawimawh ber a thlen hma loh chuan a inzui chho zêl dâwn a ni.

Kristaa awm tih leh kan tûn hma sualte lak atanga “tlen fai tawh” nih awmzia dik tak pawh a ziaak a (2 *Petera* 1:9). Chumi hnu chuan chhandam nih inhriatna chungchâng te, LALPA chatuan rama kan luh ve theihna leh chatuan nunna tiam kan thu te pawh a sawi bawk (2 *Petera* 1:11).

A tâwp berah chuan, thupui pawimawh tak-mitthite awm dân (state of dead) pawh tâwi tê-in a sawi a. Hêng châng sawm leh pali lekah hian thutak pawimawh leh ril tak tak kan hmu tihna a nih chu.

SUNDAY

MAY 21

Rinna hlu tak

2 Petera 1:1–4 chhiar la. Isua Kristaa pêk kan nih thil Peteran a sawi chu eng nge ni? Chumi awmzia chu, heti laia khawngaihna a sawi hi engtiang taka tak nge a nih le?

Petera hian he lekhathawn hi “rinna hlu tak kan chan ang chang vete” lo chhiar atâna a ziah a nih thu a sawi phawt a (2 *Petera* 1:1). “Hlu tak” tia an lehlin Grik thumal hi “hlu dân intluk” tih emaw, “duhsak dân inang reng” tih emaw pawha lehlin theih a ni. A lekhathawn chhiartute chuan he rinna hlu tak hi an “chang” tawh niin a sawi a; chumi awmzia chu an hlauh chhuah emaw, an phu ve rêng emaw ni lovin, a dawna an dawn zâwk a ni a, Pathian thilthlâwnpêk a ni. Paula pawhin heti hian a lo sawi a: “Rinna avânga khawngaiha chhandam in ni si a; nangmahni thawh chhuah a ni lo va, Pathian thilpêk a ni” tiin (*Efesi* 2:8). A hlu dân emna chhan chu rinna lovin Pathian lawm zâwnng mi nih rual a nih loh vâng a ni a (*Hebrai* 11:6). He rinna avâng hian thutiam ropui tak takte chu kan chang thei bawk a ni.

Petera hian Pathian a nihna anga Isua thiltihtheihna chuan nunna leh Pathian ngaihsakna lam kawngah chuan thil engkim min pêk thu hi uar takin a sawi a (*2 Petera 1:3*). Pathian thiltihtheihna avâng chauha nung leh thianghlimna nei thei kan ni a. Tin, he thiltihtheihna hi ama ropuina leh thatna zâra min kotu Pathian chanchin hriatna avânga pêk kan ni baw (*2 Petera 1:3; Johana 17:3* pawh en la).

Pathian hmangaih tûra koh kan ni a; mahse amah pawh kan hriat loh Pathian chu engtin nge kan hmangaih theih ang? Pathian chu Isua Krista zârah te, Pathian Thu (Bible) kaltlang te, Pathian siam khawvêl aţang te, leh rinna leh thuâwih taka kan nun avâng tein kan hre thei a. Tin, kan chung a khawngaihna a lantîr thin avâng pawhin amah chu kan hre thei baw.

Tichuan, âwih mai harsa khawpa mak thil pakhat a sawi leh baw a: chu chu eng dang ni lovin “thutiam ropui leh hlu takte chu pêk kan nih thu hi a ni a, chu thutiamah chuan “Pathian nungchang ţawmpuitute kan lo nih tâk thu pawh hi a tel a ni (*2 Petera 1:4*). Mihringte hi a tîr takah chuan Pathian anpuia siam kan ni a; chu kan nihna chu nasa taka tihhmêlhem leh tihhniam a ni tawh a. Kan lo pian thar chiah hian Isuaah nun thar kan lo nei a, ani chuan keimahni-ah hian Pathian anna chu din thar leh a nih theih nân hna a thawk ta thin a. Mahse chu inthlâk danglamna chu lo thleng se kan duh a nih chuan keimahni pawh hian khawvêl chhiatna leh châkna kan tlânsan a ngai ve a ni.

Rinna pakhat mah nei lo ta la i nun kha engtiang tak nge a nih ang? I chhanna chuan rinna hi thilthlâwnpêk hlu tak a nihzia hrethiam thei tûrin engtin nge a ţanpui che? _____

Kristianten neih an châk ber tûr - hmangaihna

2 Petera 1:5–7; Rome5:3–5; Jakoba 1:3, 4; leh Galatia 5:22, 23 te hi chhiar la. Hêng châng hrang hrangte an sawi tân vek thu chu eng nge ni?

Hmânlai mi fingte khân nun dân mâwi leh tha nia an hriatte chu an ziak chhuak thîn a. Chutianga an ziah chhuahte chu “nun dân mawi leh thate ziahna bu” tia sawiin, Thuthlung Tharah pawh hian kan hmu nual (*Rome 5:3–5; Jakoba 1:3, 4; Galatia 5:22, 23*). Mi fingten nun dân tha leh mâwi nia an ziah chhuah thenkhat chu Petera ziahte nên hi chuan inang lo tak tak ni hlawm tho mah se, Petera lehkhathawn lo chhiartute khân hetiang nun dân tha ziah chhuahna bu hi an chhiar ve thîn tho chuan a rinawm. Peteran nun dân tha leh mâwite a ziah hian, pâwng ziah chhuah ngawt lovin, a indawt dân fel takin a ziak a ni tih lo hria la, pakhat chu a hmâa mi chiahah inngat niin chutiang chuan a vâwrtâwp hmangaihna a thlen hmâ chuan a inla lâwn chho zêl a ni.

Hêng nun dân tha Peteran a ziah chhuahte hian a mal tê tê-in pawimawhna an nei theuh hlawm a. Hetiangin:

Rinna: He laiah hi chuan rinna chu eng dang vak ni lovin, Isuan min chhandam tawh a ni tih rinna a ni mai a (*Galatia 3:11; Hebrai 10:38* en la).

Thatna: Thatna (Grik tawng chuan, *arête* an ti a) tih chuan nungchang tha eng pawh a huam vek a, milem be mîte zînga mi fîng awm vete pawh khân an tângaupui nasa ve hle tho. Ni e, rinna chu a pawimawh teh meuh mai a; mahse rinna chuan nun a tidanglam ngei tûr a ni a, chutah chuan thatna chu a lo lang chhuak thei dân a ni.

Hriatna: Peteran hriatna a tih hi chu thil hriatna satliah/pângngai ang hi a ni lovin, Isua Krista nêna inlaichînna tha tak kan neihna aţanga lo chhuak hriatna hi a ni zâwk.

Insûmna/mahni inthununna: Kristiante chuan an rilru so phut/let but tûr chu an thunun thei tûr a ni a, a bik takin a lova luata thil tihîrtu tûr phei chu an upbet tlat tûr a ni.

Chhelna: Chhelna tih awmzia chu hrehawm tuar theihna a ni a, fiahna leh tihduhdahna a thlen lai te hian chhel a ngai hle thîn.

Pathian ngaihsakna: Milem be mîte ngaihdânah chuan “pathian ngaihsakna” tia an lehlin thumal hian pathian a awm a ni tih rinna aţanga lo piang nungchang dik tih a kâwk a. Thuthlung Thar lehkhabyte-ah pawh hian Pathian dik tak pakhat a awm a ni tih rinna aţanga lo piang chhuak nungchang dik leh ţa tih lam a kâwk ve tho a ni (*1 Timothea 2:2*).

Unaute hmangaihna: Kristiante chu chhûngkhat ang vek an ni a, chuvânġin Pathian ngaihsakna chuan an Kristian-puite nêna inhmangaih tawwna thînlung a neihîr dâwn a ni.

Hmangaihna: Hei hi nun dân ţa dang zawng zawngten a vâwrtâwp an thlenna a ni a. Paula pawh khân, “Chutichuan, hêng pathum - rinna te, beiseina te, hmangaihna te hi a awm reng ang; tin, hêngahte hian a ropui ber chu hmangaihna hi a ni,” tiin a lo sawi ve chiah a ni (*1 Korin 13:13*).

Petera hian hêng nun dân ţa leh mâwite a sawi hma hian, a nei tûrin taihmâk tinrêng chhuah tûr kan nih thu a sawi hmasa phawt a (*2 Petera 1:5*). Eng nge a sawi awmzia ni ang? Pathian ngaihsak leh rinawm taka kan nun theihna tûr hian mihring thiltih eng hian nge ţangkaina nei ve?

THAWHLEHNÎ

MAY 23

I nihna dik tak chu phur chhuak rawh

Kristian kan nihna anga neih ngei tuma kan beih tûr nun dân ţa leh mâwite min hrilh hnu-ah a rah chhuah tûr pawh a sawi a.

2 Petera 1:8–11 chhiar la. Kristiante tâna thil tih tawhte leh Kristiante nun dân tûr hian eng nge inzawmna an neih?

Petera hian a lehkhathawn lo chhiartute chu Isuaa nun thar an lo neih tâk ang chuan nung tûrin a fuih a. Rinna, th̄atna, hriatna, insûmna, chhelna, Pathian ngaihsakna, unaute hmangaihna leh hmangaihna te chu kan ta a ni a, a pung zêl bawk ang (2 Petera 1:8).

Thil buaithlâk tak mai chu, he kan nihna thar ang hian Kristian zawng zawngte kan nung vek tlat lo hi a ni. Mi th̄enkhat chu kan LALPA Isua Krista hriatna lamah hian an chaurau/rah an chhuah lo êm êm mai a (2 Petera 1:8). Chûng mîte chuan an “hmânlai sualte” lak ata tlen fai an ni vek tawh tih pawh an inhre lo (2 Petera 1:9). Tichuan, Petera hian Kristiante chu nun thara nung tawh tûrin a sâwm a. Kristaah chuan ngaihdamna, tlenfaina, leh Pathian nungchang t̄awmpuitute nihna chu an chang tawh a. Chuvâng chuan Pathianin anmahni “a kohna leh a thlanna” tinghet tûrin taihmâk an chhuah tûr a ni (2 Petera 1:10). “Tûn hmâin ka lo ti hrep tawh alâwm” a tih ngawt theih lo va, rah chhuah lo nihna tûra chhuanlam engmah a awm thei lo bawk.

“Rinna neih a pawimawhzia hi kan sawi nasa hle a; mahse thiltih a pawimawhna pawh hi kan sawi uar ve a ngai khawp mai tho. Mi tam tak chuan awlsam taka nun duhna leh mahni kraws pu lova sakhuana kalpui tumna te hmangin an thlarau (rilru) an bum mêk a ni.”—Ellen G. White, *Faith and Works*, p. 50.

Rome 6:11 chhiar la. Heta Paula thil sawi hian 2 Petera 1:8–11-a Peteran a lo ziah hi engtin nge a rawn sawi ve chiah le?

A nihna takah chuan Petera leh Paula te hian “In nih tûr ang tak ni rawh u” tiin min hrilh a. Kristaah chuan thil siam thar, soal lak ațanga silfai tawh, leh Pathian nungchang

ṭâwmpuitute kan ni a. Chuvâng tak chuan nung tûra koh kan nihna ang tak chuan kan nung thei rêng a. Krista ang ni ve tûr kan ni a, chu chu Kristian nih awmzia pawh a ni bawk.

Eng ang taka “Krista ang” nge i nih ngaihtuah la. A eng kawngahte hian nge ṭanlâk deuh i la ngaih le?

NILAINI

MAY 24

Bâwktê chu ṭhiatin

“He bâwktêa ka awm chhûng zawng hian, nangmahni hriatpuiin chawh harh fo che u hi ṭha ka ti a ni; kan LALPA Isua Kristan mi hriatfîr ang khân, ka bâwktê dah bo hun chu a thleng thuai ang tih ka hre si a,” (2 *Petera* 1:13, 14).

Kum 1956 khân Oscar Cullmann-a chuan lehkhabu pakhat, *Immortality of the Soul or Resurrection of the Dead? The Witness of the New Testament* tih chu a ziak a. Chu lehkhabu-ah chuan thawhlehna thurin hi thlarau thi thei lo kan nei a ni tih rinna nêh hi chuan a inrem chiah lo niin a sawi a. Tin, Thuthlung Thar bu pum pui hi mitthite thawhlehna thurina innghat a nih thu pawh a sawi bawk. He a lehkhabu chungchâng hi amah ngeiin heti hian a sawi a: “Ka lehkhabu ziah tawh zîngah chuan hemi bâka mîte lawm hlawh leh do hlawh hi a la awm lo” tiin.

1 Korin 15:12–57 chhiar la. Kan thih hnua thil lo thleng ṭhîn nia Paulan a sawi chu eng nge ni?

Thuthlung Thar lehkhabutén thihna leh thawhlehna chungchâng an ziah dân hi ngun takin an zir hnu-in Thuthlung Thar zirna lama mi thiam tam zâwk daihte chuan Cullmann-a hian a lo sawi dik hle a ni tih an pawm a. Ni e, Thuthlung Thar lehkhabute hian mitthi ruang aṭanga lo chhuak thlarau thi thei loh a awm thu ni lo vin, taksa thawhlehna thu zâwk hi an sawi rêng hlawm a ni.

Entîr nân, Tirkkoh Paula chuan thihna avâng a an hmangaih tak takte lo chên tawhtute chu Isua lo kal leh hunah an lo tho leh dâwn a ni tih hriaa inthlamuan tawn thîn tûrin a chah a (*I Thesalonika 4:16–18*). 1 Korin 15:12–57-ah pawh chipchhiar lehzual zâwkin thawhlehma chungchâng a sawi bawk a. Kristian thurin pawh hi Isua thawhlehma-a innghat a nih thu-a sawi tanin, Isua chu tholeh lo lo ni ta se chuan, amaha rinna kan nghahna zawng zawng hi engmah lo mai a ni dâwn a ni, a ti. Nimahsela, Krista chu muhîl tawhte hmahruaitu, rah hmasa ber ni tûrin thlân aţangin a tholeh si a. Chu Krista thawhlehma avâng chuan amaha awm zawng zawngte chu thlân aţangin an lo tholeh thei ta a ni.

Paula chuan 1 Korin 15:35–50-ah hian tholeh taksa awm dân tûr chu a sawi a. Tûna kan put mêk taksa leh kan dawn tûr taksa thar danglamna sawiin, tûna kan put mêk taksa hi thi ang a; kan thawhle hnu a kan put tûr taksa thar erawh chu thi tawh ngai lo vang.

A khaikhâwm nân ti hian sawi ila: Thuthlung Hlui lehkhabutén thihna chungchâng an sawi rêng rêng hian thlarau thi thei lo kan neih thu ni lovin, taksa thawhlehma nêna inzawm ang zâwkin an zawi zêl a ni.

NINGANI

MAY 25

Thihna hmachhawn laia rinna

2 Petera 1:12–15 chhiar la. Peteran a bâwktê/taksa chu a chhuahsan thuai dâwn nia a sawi hi eng nge a awmzia?

2 Petera 1:12–14 hian he lehkhathawn hi ziah a nih chhan a sawi a. Petera hian a thi dâwn hnai tawh hle niin a hria a, chûvâng chuan he lehkhathawnah hian thuchah hnahnung a sawi ta a ni. A thih hun a thleng têt tawh niin a ring a ni tih a lannna chu “he bâwktê-a ka la awm chhông zawng hian” tih leh “ka bâwktê dah bo hun chu a thleng thuai ang tih ka hre si

a” tih ʔawngkamte a hmang hian a tilang Chiang hlê a (2 *Petera 1:13, 14*). Taksa chu bâwk tê (puan in) angin a sawi a, chu chu a thih hunah a chhuahsan/hlîp dân niin a sawi baw. Dik tak chuan, a bâwktê dah bo/hlih/chhuahsan tih thu a sawi hian a taksa chungchâng a sawi a ni tih chu tûnlai Bible lehlin hrang hrangten an lehlin dân pawh hian a tichiang a. New Revised Standard Version pawhin, “He taksaa ka awm chhûng zawng hian. . . ka thih hun chu a thlêng ʔêp tawh tih ka hriat avângin. . .” tiin a dah (2 *Petera 1:13, 14*). Petera ʔawngkam hmana a engmah hian Peteran a bâwktê/taksa a hlih/chhuahsan hunah a thlarau chu a hrangin a awm zui dân tih a kâwk miah lo a ni.

2 Petera 1:12–15 hi chhiar nawn leh la. Engtiangin nge Petera hian a thihna lo thleng mai tûr chu a dawnsawn a, chu a lo dawnsawn dân chuan rinna chungchâng eng nge min hrilh?

2 Petera 1:12–15 hian Petera thil sawi hi a urhsûn hle a ni tih tilang a. Hêng thute hi a nunna chu a ʔawp ʔêp tawh a ni tih a hriat avângin a ziak a. A thi dân hnai tawh a ni tih a hriat theihna chhan chu Lalpa Isuan a hriattîr vâng a ni a. Mahse a hlau lo va, pawl a ti lo va, pumpelh pawh a tûm lêm hran lo baw niin a lang. A vei ber ni zâwk chu a kalsan tûrte ʔha taka an lo awm zêl dân leh dân loh a ni a. An dam chhûng zawng chu “tûnlai thudikah” hian nghet takin ding reng se a duh a, rinawm taka awm zêl tûrin a fuih baw.

Hetah hian Petera leh LALPA inzawmna takzia leh thûkzia chu kan hmu thei a. Ni e, a thih hun a thleng ʔêp tawh a, a thih dân tûr lah a nuam hran dân lo hle lehngâl (*Johana 21:18* leh Ellen G. White, *Tirhkohte Thiltih*, pp. 537, 538 pawh en la); mahse a ngaihtuahnaa lian ber chu mi dangte ʔatna tûr a la ni reng tho a. Ani chuan a thil sawi angte chu a nunpui Chiang hle a ni.

Engtin nge kan rinna hian thihna râpthlâk tak mai hi hmachhawn thei tûrin min puih? Engtin nge Isuan min tihsak avâng a kan neih beiseina ropui tak hi thihna kan hmachhawn lai te hian kan vawn reng theih ang?

ZIRTÂWPNI

MAY 26

Ngaihtuah zui tûr: Kan hmuh tâk ang khân Petera hian a thi dâwn hnai tawh a ni tih a hria a. A thih dân tûr pawh a hre lâwk vek tawh baw. A chhan pawh Isua ngei khân, “Tihtak meuhin tihtak meuhin ka hrilh a che, i naupan lai khân i tâiah i inhrêng a, i duhna apiangah i kal thîn a; nimahsela, i upat hunah chuan i kutte i phar ang a, mi dangin an hrênsak ang chia, i duh lohna lamah an kai ang che,” tiin a lo hrilh tawh si a (*Johana 21:18*).

A tâwpna chu eng nge ni ta? “Petera chu, Juda mi a nih bâkah, ram dang mi a nih baw si avângin vuak tuar tûr leh a hnua khenbeh zui tûrin thiam loh chantîr a ni ta a. Chutianga thihna râpthlâk tak tâwk mai tûr a nih lai chuan an chungthu an rêl laia Isua a phatsan te kha a hre chhuak a, a inthiam lo êm êm mai a ni. Tûn hma zawnga kraws pawm duh ngai miah lo thîn khân chanchin tha atâna a nun hlan chu thil hlimawm takah a lo ngai thei ta a, a LALPA lo phat tawhtu chuan a LALPA thih anga thih ve chu chawimawina ropui takah a ngai ta a ni. Chu a sual avâng chuan a tihtakzetin a inçhîr a; mahse Kristan a ngaidam tawh a ni tih chu a berâmte leh a berâm notê-te châwm tûra mawhphurhna sâng tak a pe khân a tilang. Nimahsela, amah tak hi chu a inngaidam thei ve tlat lo mai a. A hun hnahnûng bera a rilru hrehawmna namên lo tak a tawrh mêk pawh chuan a lungngaihna leh inçhîrna chu tinêp deuh thei baw si lo. A thil dîl theih hnahnûng ber nia ngaiin amah tihlumtu tûrte hnênah chuan a letling zâwnga kraws-a khenbeh a duh thu a hrilh ta ngawt mai a. A thil dil chu phalsak niin, chutiang chuan tirkoh ropui tak Petera chu a thi ta a ni.”—Ellen G. White, *Tirkhohte Thiltih*, pp. 538.

Mahse hetiang a thihna râphtlâk takin a hmuah mêk lai pawh hian a berâmte thlarau lam dinhmun thatna tûr chu a rilru-a awm lian ber a la ni reng tho a ni.

Sawi ho tûrte:

- ❶ Peteran (Bible-a lekhhabu dang awm vete ziaktute pawhin a ni tho a) Kristiante chu thianghlim taka kan nun a tûl thu a ziahte chu kan lo hre ta a. Chuti ni si, eng vângin nge kan zînga mi tam tak hian Isuaa “kan nihna chu” kan phurh chhuah zawh miah loh thin?
- ❷ In pâwlah khân 2 Petera 1:5–7-a Petera nun dân tha leh mâwi a sawite kha chhiar nawn leh la. A mal tê tê-a in sawi ho hnu-ah he zawhna: Engtin nge hêng nun dân tha leh mâwite hi kan lo neih theih ang a, mi dangte pawhin an neih ve theih nân kan tanpui ang? tih hi in inzâwt theuh dân nia.
- ❸ Chanchin tha bu palî-ten Petera mizia leh chanchin an sawi hi thlîr ila, a lekhathawna a thil ziahte hian amaha Kristan thil ropui tak a tih dân chu an lantîr a. Heta tang hian keimahni tân eng ang beiseina leh thlammuanna nge kan chhar chhuah theih?
- ❹ 2 Petera 1:12-ah hian Petera chuan “tûna thudik” (NKJV)/ “thutak in hnêna awm” (Mizo Bible, OV) tih thu a sawi a. Petera hunlaia “tûna thudik” an tih chu eng nge ni a, keini huna “tûna thudik” chu eng nge ni ve?

BIBLE THILTHLENG MAK

Martin Bengono

SIPAI òan tumin ka insiam a, chhuak mai tûrin ka inpeih tawh a. Ka pân ka kokia vuân chungin ka ken tûrin Bible min hân a.

Ka pâ hnênah chuan, “Pathian chungah ka rinawm zêl ang,” tiin ka tiam a. Chutiang chu a awlsam dâwn lo tih ka hria a, mahse ka tum ka tiruh hlê a.

Sipai òang thar dangte ka zawm vê a, kan inzirna hmun tûr lam panin kêin kan kal a. Kan hotupa chuan kan kal dân chu a khih theih ang berin a siam a. Bawkvâk chung a lui kân a ngai a, a lo thûk deuh chinah chuan kan rawksai ah rit tak nên kan hleuh a.

Vâukam lehlam kan vah thlen chuan kan bag-te chu a huh hneh hlê a, mahse chawlh leh din thlithlawrna hun pawh pêk kan ni lo. Theihpatâwpa chakin kan kal leh ta ngat ngat a. Camp kan va thlen chuan, taksa sâwizawina nei tûra tih kan ni zui ngâl a. Kan bag huh hniang hnuang kan phelh meuh chuan zanlai a ni hman dêr tawh a ni.

Ka thawmhnâwte ka’n phawrh a. A huh hneh bawka kan sawr dîr tluah tluah mai a ni. Chutah ka pain min pêk Bible kha ka hmû a. Tui huh vâng a zawp chhe vek tûrin ka ngai a, paw ka ti hlê mai. Mahse ka’n khawih chuan a lo ro phak mai a. Makti tak chungin ka la chhuak a, mahse a ro phak mai sî! Ka bag-a thil dang zawng kha chu tui bawlhhlawh khân a chiah huh vek laiin, Bible chu a huh vê lo tlat. Chû chauh ni lo vin, bawlhhlawh pawh a bawlhhlawh vê lo. Pathianin min awmpui ngêi a ni tih chu ka Chiang hlê mai.

Training chu kan ngawrh hlê mai a, chuvâng chuan Pathian chênchilh ka nihziate pawh ka lo hre chang lo rum rum a. Sabbath serh zêl ka duh a, mahse a harsa hlê mai. Kawng min kawhhmuh tûrin Pathian ka ngên a.

Chutah sipai hotûten sipai fâte zirtîrtu tûr an zawng mêk tih ka lo hria a. Ka ngaihven zui ngâl vat a. Vânehthlâk takin zirtîr tûrin min thlang hlah mai a, tichuan Sabbath nî-ah ka châwl thei dâwn ta a ni.

Sipaia ka ɣan chhângin, ka rinna thû hi mi dangte hnênah ka hrilh chhâwng ɣhîn a. Ka chênpuì pakhat phei chuan Bible chungchâng min sawipui vê fo va; keimaha nun danglam eng emaw tak a hmuh thûte min hrilh bawk a. Beihpui thlâknaa inkhâwmpuia ka sâwmna pawmin, chutah chuan a nun chu Isuâ hnênah a hlân vê ta a ni.

Ka sipai ɣanpuì pakhat dang pawh hi Muslim a ni a, a nû leh pête chuan Kristiana a inpêk hi an phal miah lo va. Mahse Adventist sikulah a lût a, Krista pawm tûrin a lo inpeih vê ta mai a. Pathian thû hi ɣahnemngai takin kan tîtî dún ɣhîn a, a hnû deuhah chuan Adventist a lo ni vê ta a ni.

Pathianin min awmpui tih ka hria a. Khatianga kan training-naah khân ka Bible min vênhimsak tawh a; chûbâkah Sabbath serh theih dân kawng min siamsakin, sipaia ɣang chungin mi dangte Amâ hnêna hruai theiin min siam bawk a, ka lâwm hlê a ni.

Martin Bengono-a hi Cameroon rapî mî,a ni.

ZIRLAI 10

MAY 27–JUNE 2, 2017

HRILH LÂWKNA LEH BIBLE THU

CHÂNGVAWN: “Hrilh lâwkna thu nghet leh zual chu kan nei a ni, khua a lo vâh a, vâhparh arsî chu in thinlunga a lo chhuah hmâ loh zawng, chu chu khâwnvâr, hmun thima êng an ngaihsak anga in ngaihsak chuan in ti ɣhâ ang,” (2 Petera 1:19).

SABBATH CHAWHNÛ

MAY 27

Chhîar tûrte: Isaia 53:1–12; Daniela 7:13, 14; Matthaia 17:1–6; 2 Timothea 3:15–17; 2 Petera 1:16–20.

PETERA lehkathawnte kan zir chhunzawm zêl dâwn a, chutia kan zir laia thil pakhat kan hriat reng tûr awm chu: a thu ziaha a Chiang êm êm mai hi a ni. Paula pawh chutiang tho chu a ni a. An pahnih hian Isua Krista leh Kraws chungchânga thil an sawiahte hian an Chiang dînin anmahni pawhin an pawm nghet ve ve hle a ni.

Tûn kâra kan zir tûr Bible chângachte pawh hian a thil sawia chianzia kan hmu belh leh dâwn a. Eng vânga Chiang êm êm nge a nih tih pawh min hrih bawk. Hetih hunlaia milem be sakhua hrang hrangten an zirtîr ang, “vêrvêk taka phuahchawp thawnthu” chu an rin ve loh thu a sawi a. A rin chu a dik ngei a ni tih a hriat chianna chhan pahnih a sawi bawk.

A hmasa zâwk chu, amah ngei hian “kan LALPA Isua Krista” chu a hmuh ve vâng a ni a. A pahnihna leh a pawimawh zâwk ni bawk chu (a chhan chu midangte zawng hi chu mita hmu an nih ve dâwn si lo va) “hrih lâwkna thu nghet lehzual” kan nei hi a ni (*2 Petera 1:19*). Bible-ah bawk lêt lehin, Pathian Lehkha Thu, a bîkin zâwlnei lehkhabutten Isua chanchin an lo sawite chu a la chhuak a. Hêngte hi Isua pawh khân ama chungchâng sawina niin a lo sawi ve tawh thîn a (*Matthaia 26:54; Luka 24:27*). Isua leh Petera te khân hetiang tak hian Bible thute an la thutak a nih si chuan, keini hian kan lo la thutak lo ngawt ngam dâwn em ni?

SUNDAY

MAY 28

Thuthlung Hlui-ah Isua

Petera hian a lehkathawna thil a sawite hi hriat chianna eng emaw tak nei ni âwmin a ziak zêl a. A mi sawia chanchin hi a hriat chian êm avângin a thil sawite pawh hi eng nge a nih

a hria a ni. Chutianga a hriat theihna chhan pakhat chu Isua kha Thuthlung Hlui zâwlneiten an lo sawi ðin chu a ni tih an hriat vâng a ni a. Ziaka dah Thu-a rinna a nghah tlatna khân Thu “tisaa lo chang” (*Johana 1:14*) chu hre thei tûrin a pui a ni.

A lekhathawn pakhatna 1:10–12-ah hian Petera chuan a lekhathawn lo chhiartute chu Thuthlung Hlui lekhhabute, a bîkin zâwlneiten Isua chungchâng thu an lo sawite kha a kawhhmuh a. A sawi dânin Thlarau Thianghlim chuan Thuthlung Hlui lekhhabute-ah hian Isua chungchâng thudik pawimawh tak tak pahnih a puang chhuak a, chûngte chu: Krista tawrhate leh a hnua chawimawia a awm zui tûr thûte a ni (*1 Petera 1:11*). Hêng thil pahnihte hi Thuthlung Hlui pum puiah hian a inzam chhuak vek bawk.

Hêng Bible chângten Isua chanchin leh a tih tûr nia an lo sawite chu eng nge ni? Sâm 22; Isaia 53:1–12; Zak. 12:10; 13:7; Jeremia 33:14, 15; Dan. 7:13, 14.

Petera hian a lekhathawn lo chhiartute chu chhandamna chanchina hmun pawimawh tak an luah thu a hrilh a (*1 Petera 1:10–12*). Anni hnênah hian hmasâng zâwlneite hnêna puan chhuah âia tam zâwk daih kha puan chhuahin a awm niin a sawi. Zâwlneite khân anmahni hunlaia mîte hnênah thu an puang ðin ngei mai tak a; mahse a thuchaha a pawimawh lai tak hi chu Krista lo kal leh hma loh chuan a thleng famkim lo thung ang.

Zâwlneiten an hril lâwk zînga ðenkhat chu Petera lekhathawn lo chhiartute an la dam lai khân a lo thleng ve chauh a. Anni kha chuan vântirhkohte pawhin hriat an châk êm êm, “vân aţanga tîrh chhuah Thlarau Thianghlim ðanpuia chanchin ða hriltuten an puan thutakte chu an hre thei ta a ni (*1 Petera 1:12*, NKJV). Chutianga an hnêna chanchin ða chu hril a nih tawh avâng chuan a hriltu zâwlneite ngei âi pawh khân Tlantu tawrhate leh tihthangtlâwma a awmna te pawh

an hre chipchiar zâwk daih a ni. Mahse, keimahni ang tho hian, a tawrhna zuitu tûr ropuinate chu an lo la nghah rih a ngai ve tho a (*1 Petera 1:11*). Chûng hrilh lâwknate-a a ðhen khatna chu a lo thleng famkim tawh a, a ðhen hnihna leh a hnuhnûng ber ni bawk pawh hi a lo thleng famkim leh ngei ang tih ngaihngam takin kan ring thei a ni.

Bible thutiam engte hi nge i nunah khân lo thleng famkim ve tawh a, engte nge a thlen hun i la nghak mêk awm bawk? I la nghah mêkte chu engtiang chiahin nge i tân a pawimawh a, engtin nge lo la nghah rih dân i zir thei ang?

THAWHTANNÍ

MAY 29

A ropuina hmutûte

2 Petera 1:16–18 chhiar la. Peteran Isuaa rinna a neih chhan dang a sawite chu eng nge ni?

Zâwlneiten an lo hril lâwk mai bâkah, amah Petera ngei pawh hi mita hmutu a ni ve bawk a. A sawi dân chuan Kristian sakhua hi vervêk taka phuah chawp thawnthu-ah ni lovin (*2 Petera 1:16*, NKJV), a taka thil thleng ngei, amah pawhin a hmuh ve ngei behchhana din a ni.

Chanchin ðha bute kan en chuan, Petera kha Isua nun leh rawngbawlana thil thleng pawimawh tak takahte khân a awm ve ðhîn a ni tih kan hmu a. Thu a hrilna hmunah te, mîte a zirtîrna hmunah te leh thil mak a tihna hmunah te khân a awm ve deuh zêl. Mak tak maia sangha tam fê a man ðum (*Luka 5:4–6*) aţanga a thawhleh hnu-a Galilee-a a rawn inlâr leh thleng khân (*Johana 21:15*) Petera hi Isua nuna thil thlengte hmuhpui ve ðhîntu a ni.

2 Petera 1:17, 18 chhiar la. Heta Peteran amah ngei pawhin a hmuh ve thil thleng pakhat a sawi chu eng nge ni? Chu thil thleng chu eng vânga pawimawh zual bîk êm êm nge a nih le?

Petera hian amah ngei pawhin a hmuh ve thil thleng pawimawh tak pakhat a sawi a, chu chu Isua hmêl lan dân lo danglam kha a ni. Hemi ÷um hian Isua chu Petera te, Jakoba te leh, Johana te nêl ÷awngtai tûrin tâng chungah an chho a (*Luka 9:28*). Chuta a awm lai chuan a hmêl lan dân chu a lo danglam ta a, a hmai chu nî ang maiin a lo êng a, a silhfênte pawh a lo vâv vek bawk (*Matthaia 17:2; Luka 9:29*). Chutah Mosia leh Elija te chu vâv ațanga lo chhukin Isua nêl chuan an inbia a. Vâv ațang chuan aw ring tak mai hian, “Hei hi ka fapa duh tak, ka lawm êm êma chu a ni; ama thu ngai rawh u” a rawn ti a (*Matthaia 17:5*).

Petera hian Isua chung a thil thleng tam takte kha a lo hmuhpui tawh hlawm a; mahse hemi ÷uma mi hi chu a danglam bîk ngei mai. Isua chu Pathian Fapa a ni a, he leia a hun a hman dân pawh Pathian ruahman ang zêl a ni a, a Pa nêl chuan inzawmna thûk tak an nei a ni tih a rawn puang bawk. A hmâa Peteran a lo hmuh tawhte leh a la hmuh leh tûrte chu ropui viau hlawm tho mah se, hemi ÷uma thil thleng hi-vâv ațanga lo chhuak âw-in” a sawi tel hian (*2 Petera 1:18*)—he a lehkhathawn pahnihaa a sawi ber chu a ni.

I thlarau nun leh rinna kawnga sùlhnu nei thûk leh nei rei thil thleng awmte kha ngaihtuah la. Chûngte chu eng nge ni a, engtiangin nge a nghawng che? Eng vângin nge chutiang tak chuan a nghawng che nia i hriat? I chhâna chu Sabbath nî-ah in pâwlah i sawi dâwn nia.

THAWHLEHNÎ

MAY 30

Kan thinlunga Vâvparh Arsî chu

“Tichuan, hrilhlâwkmathu nghet leh zual chu kan nei a ni, khua a lo vâv a, vâvparh arsî chu in thinlunga a lo chhuah hma lo zawng, chu chu khâwnvâv, hmun thima êng an ngaihsak angin in ngaihsak chuan in ti ÷hâ ang,” (*2 Petera 1:19*).

He thu hi ngun deuhin chhiar la. Peteran kan tâna thil pawimawh êm êm a sawi chu eng nge ni?

Hetah hian, Bible hmun dang tam takah pawh (*Genesis 1:4; Johana 1:5; Isaia 5:20; Efesi 5:8*) kan hmuh angin, êng leh thim inan lohzia kan hmu a. Petera ngaihdân chuan Pathian Thu chu hmun “thima” khâwnvâr êng angin a êng a (lehlín ðhenkhat chuan heti laia “thim” tih hi “tawp” tih te, “bawhlhawn” tih tea dah a ni bawk a). Chutiang chu a nih avângin a lang Chiang êm êm a, keini pawhin kan “bengkawn” a, “khua a vâ a, vâparh arsi chu [kan] thinlunga lo chhuah hma loh chuan” kan zui ngei a ngai ta a ni. Suala tlu tawh kan ni a, suala tlu tawh khawvêl thim taka chêng kan ni bawk. Chu thim zîng aţang chuan min hruai chhuak a, ênga (chu chu Isua Krista a ni a) min hruai lûtta tûr Pathian thiltihtheihna chu kan mamawh a ni.

Petera hian a lehkhathawn lo chhhiartute chu thil pakhat kawh hmuh a nei a. Mi ðhenkhat chuan “khua a lo vâ . . . hma loh zawng” tih tawngkam hi Isua lo kal lehna a sawina niin an ring a. Chu chu kan thil beisei ber ni tho mah se, kan thinlunga “vâparh arsi” a lo chhuah tûr thu a sawi tel hian thil engmaw lo thleng ngâh mai tûr leh mi mal thil deuh hlek a kâwk zâwk niin a lang. “Vâparh arsi” tih chu Isua sawina a ni a (*Thupuan 2:28; 22:16*). An thinlunga Isua lo chhuak/lang tih awmzia chu Isua hriatna, amah chu rin tlatna leh anmahni mi mal nuna ðeuha minung Krista neihna a nih hmêl zâwk a ni.

Isua chu thurin dik ang ngawtin kan ngai tûr a ni lo va. Kan nun laipui luahtu leh kan rinna leh beiseina hnâr pawh a ni tel bawk tûr a ni. Chuvâng chuan Petera pawh hian ngun taka Pathian Thu zirna leh “vâparh arsi” Isua nêna inlaichînna nghet neih chu thil inzawm tlat ni-ah a ngai a ni.

Chu êng chu keimahni-ah a êng a nih phawt chuan mi dangte hnênah kan pe chhâwng ve ngei ngei dâwn bawk a. “Khawvêl pum pui hi Pathian ropuina thu nêna tihên chhuah vek tûr a ni a. Ram zawng zawng leh mi zawng zawng a ên

kim vek tûr a ni. Chu êng chu a dawng tawhte hnên ațanga lo êng chhuak tûr a ni a. Chhûn arsi chu kan chungah a êng tawh a, chumi êng chu thim hnuai a lêngte zawh mêk kawngah chuan kan enfir ve tûr a ni.”—Ellen G. White, *Christian Experience and Teachings of Ellen G. White*, p. 220.

Engtiangin nge nangmaha Pathian Thu i lo zir ve-na khân Isua hre chiang lehzuai tûrin a ținpui che?

NILAINI

MAY 31

Hrilh lâwkna thu nghet lehzuai chu

2 Petera 1:19–21 chhiar la. Hetah hian eng hrilh lâwkna nge a sawi? Hrilhlâwkna rêng rêng hi mahni maia lo hrilhfiah ve ngawt loh tûr a nih thu a sawi hian eng nge a sawi tum tak ni ang?

Kristian sâkhua/thurin hi vervêk taka phuahchawp thawnthu eng emawa inngat a nih loh thu a sawi pahin (2 Petera 1:16) a nih lohna chhan pahnih a sawi lang nghâl bawk a: a hmasa zâwk chu mita hmu ngeitute an awm tlat a (2 Petera 1:16–18); a pahnihna chu Pathian Lehkhabu-a hrilh lâwkna thute hi a ni (1 Petera 1:10–12).

Petera hian Pathian Lehkhaa thu hrilhlâwkna rêng rêng hi mahnia lo hrilhfiah ve ngawt tûr a nih loh thu a sawi bawk a (2 Petera 1:20). Mahse hetia a sawi hian, keimahnia Pathian Lehkhabu kan lo zir ve hi min khapsak tihna chu a ni lo. Chutiang chu “In rilru puan vengin ngaihven rawh u” (1 Petera 1:13) tih thu sawitu ngaihtuahnaah hian a awm lo hrim hrim ang tih a chiang a. Hrilhlâwkna thu an dawnte a awmzia hriatthiam tuma nasa chhui țin zâwlneite faktu (1 Petera 1:10) chuan Bible zir loh tûr tih lam hawi chu a sawi lo rêng rêng bawk ang.

Chuti a nih chuan eng nge a sawi tum ni ta ang? Thuthlung Thar kohhran member-te kha an ținang chho tâng zêl a, Pathian

Thu an zir ho zêl bawk. An zavai khân taksa pakhata pêng hrang hrangte an ni (*1 Korin 12:12–14*). Heti laia Peteran a khap hi chu ringtuten an zavaia dik tia an pawm tân hnâwl zâwnga tu-in emaw Pathian Thu a lo zir ve-na ang chi hi a ni a. Mi dangte nêna kan zir ho va, kan sawi ho hian a huho angin kan thang tâng thîn. Thlarau Thianghlim chuan kohhran chhôngah leh kohhran chhônga mi hrang hrangte hnênah hna a thawk thîn a. Thudik kan chhar tharte chu mi dangte hnênah kan hrilh chhâwng ve thei a, anni nên chuan thli fîmin thûk leh zualin kan hriat belh thei bawk. Mahse mahni ngawta zir a, mi dangte hmuh dân ngaihsak duh ve tlat lotu tân chuan dik lo taka Pathian Thute, a bîkin hrilh lâwknate pheh hi hrilhfiah mai a âwl êm êm a ni.

A châng dawt lehahte hian hetiang ngaidân a neih chhan chu kan hmu bawk a. Petera hian an zînga zâwlnei derte leh zirtîrtu derte awm ve-na Kristiante lo chhiar atân he lehkhathawn hi a ziak a (*2 Petera 2:1*). Pathian Lehkha Thu an hrilhfiahna chu kohhran inkaihhruaina hnuaiyah zêl kalpui tûrin a hrilh a ni. A hrim hrimin, Thlarau Thianghlimin a hruai ringtu inpâwlkhâwmte thurâwn ngaihsak duh loh avânga kal sual ta mi tam tak an awm a ni rêng lo'm ni? Hetih hunlaia thil hlauhawm hi tûnlai hunah pawh thil hlauh tak a la ni reng tho a ni.

Eng vângin nge kohhran thurawnte ngaihthla tûra inhawn hi a pawimawh viau? Chutih rual chuan, mi dangte ngaihdân ngaihchân chin tâwk kan neih chu a tûl ve tho si a. Eng chinah nge ramri kan kham ang?

NINGÂNÎ

JUNE 1

Kan nuna Pathian Thu awm chu

Kan hmuh tawh ang khân Petera hi chuan Pathian Lehkhabu Thianghlim hi a dah pawimawh khawp mai a. 2 Petera 1:19–21 hi kan Kristian nuna Bible-in hmun pawimawh

tak a chanzia leh Pathian Thu hi Pathian thâwk khuma ziah a nihzia nemnghahna ropui tak a ni. A sawi tum chu 2 Petera 1:21-ah hian Chiang takin a lang a. Bible hi chu lehkhabu dangte anga mihring thu-a ziaak ve ngawt a ni lo va. Thlarau Thianghlim hnathawh kaltlanga “Pathian mi thianghlimten” an ziah lehkhabu a ni.

2 Timothea 3:15–17 chhiar la. Engtin nge hêng thute hian kan nuna Pathian Lehkha Thu-in hna a thawh dân chu min hrilh? Engtin nge 2 Petera 1:19–21-in a sawi hi a dikzia a nemngheh?

Paula hian Timothea hnênah khân amah leh kohhran pawhin thil hlauhawm a hmachawn tûrte chu a hrilh a. Chumi hnu chuan Pathian Lehkha Thu pawimawhna sawi zuiin, “Pathian Lehkha Thu zawng zawng hi Pathian thâwk khuma pêk a ni a, zirtîr kawngah te, thiam loh chantîr kawngah te, zilh kawngah te, felna zirtîr kawngah te a sâwt baw a ni” a ti (2 Timothea 3:16). Hêng thil pathumte hi i lo thlîr teh ang u.

Zirtîrna/thurin (doctrine): Thurin chu kohhran zirtîrnate hi a ni a. Chûngte chuan kohhranin Pathian Thu (Bible)-a thupui pawimawh nia a ngaihte aţang chher thurinte chu an târlang a. Duhthusâmah chuan thurin mal tinah hian Krista chu a langsâr ber a ni zêl tûr a ni a, “Pathian duh zâwng ʒha famkim” (Rome 12:2) nêna inrema kan nun theih dân tûr min hrilhtu a ni ʒheuh bawk tûr a ni.

Kaihhruaina: Paula hian Pathian Lehkha Thu hi “thiam loh chantîr kawngah te, zilh kawngah te, felna zirtîr kawngah te a sâwt baw a ni” tiin Timothea a hrilh a (2 Timothea 3:16). Petera pawhin Pathian Lehkha Thu-a hrilh lâwknate hi hmun thim êntu khâwnvâr ang a nih thu a sawi ve bawk (2 Petera 1:19). ʒawngkam danga sawi chuan, Pathian Lehkha Thu hian kan nun dân tûr min kawhhmuh a, thil dik leh dik lo min hriattîr tihna a ni. Thlarau Thianghlim thâwk khuma ziah a nih tlat avângin Patian duhzâwng puanchhuahna a ni kan ti lo thei lo.

Chhandamna hmu khawpa mi tifing thei”: Pathian Lehkha Thu chuan chhandamna hmu khawpin mi a tihfin theih thu a sawi hian (2 *Timothea* 3:15), a sawi awmzia tak zâwk chu Pathian Lehkha Thu hian Isua min kawhhmuh a tihna a ni. Chhandamna chu kan sualte tlan nân Isua a thi tawh a ni tih rinnaah a innghat a. Zirtîr kawngah te, thil dik leh dik lo thu-a kaihhruaina kawngah te a ƣangkai bâkah, chhandamna kawng min kawhhmuh bawk avângin Pathian Thu hi khua a lo vâh a, vâhparh ari chu kan thinlunga a lo chhuah hma loh chuan hmun thim êntu khâwnvâh ang a ni zêl dâwn a ni (2 *Petera* 1:19).

ZIRTÂWPNI

JUNE 2

Ngaihtuah zui tûr: “A chhia leh a ƣha thliar hrang thei mihringte tih tûr hmasa ber leh pawimawh ber ni bawk chu Pathian Lehkhabu-a thutak awmte hi hriatthiam a, chumi ênga kal a, mi dangte pawh kal ve tûra puih a ni. Bible hi ni tin taima takin kan zir ƣhîn tûr a ni a, a thil sawi tinrêngte hi bûkin Pathian Lehkha Thu dangte nêh kan khaikhin zêl tûr a ni bawk. Pathian hmâah chuan keimahni ƣheuha kan la din dâwn avângin Pathian ƣanpuina nêh kan ngaihdân tûr chu keimahni ngeiin kan chher ang.

“Bible-in Chiang taka thutak a sawi lante hi lehkhathiam ƣhenkhat chuan rinhlelhna leh thimna nêna an chawhpawlh a, chûng mîte chuan finna ropui tak neia inngaiin Pathian Lehkha Thute hian a ƣawngkam hman phênah hian thurûk leh thuril, thlarau lam thuchah a pai niin an sawi ƣhîn. Mahse hêng mîte hi zirtîrtu derte an ni. Hetiang mîte hi Isua chuan, “Pathian Lehkha Thu in hre lo va, Pathian Thiltihtheihna pawh in hre lo bawk a ni” tiin a lo hau hrep tawh a (*Marka* 12:24). Bible thute hi, chhinchhiaahna emaw, namber emaw te a nih loh chuan, a awmze lang Chiang sa reng anga hrilhfiah mai ƣhin tûr a ni. Krista chuan, ‘Tu pawh ama duhzâwng tih duh chuan, ka thu zirtîr hi Pathian tihchhuah nge keima phuahchawpa ka

sawi a hria ang' (*Johana 7:17*) tiin a sawi a. Mîten Bible thute hi ziaak a nih anga an pawm mai a, anmahni hruai kâwitu leh an rilru tibuaitu zirtîrtu derte an awm lo a nih bawk chuan hna chu hlen chhuah a ni ang a, chu chuan vântirhkohte pawh tilâwmtu tûr leh kawng dik lova vâk bo mêk mi sâng tam takte Krista hnêna hruai thlentu tûr hna chu a hlen chhuak dâwn a ni."—Ellen G. White, *Indona Ropui*, pp. 600, 601.

Sawi ho tûrte:

- ❶ Pathian Lehkha Thute Chiang zâwka hrethiam thei tûr thil pawimawh dangte chu eng nge ni?
- ❷ Martin Luther-a chuan "Pathian Lehkha Thu hi amah mai hian a êng a ni" tiin a sawi a. A sawi awmzia chu Bible thute hi a inpumkhat tlat a, thuhlâwm pakhat hi thuhlâwm dang hriatthiamna atân a hman zêl theih a tihna a ni. Chutiang chu a nihzia sawi tûr i lo hre ve em?
- ❸ In pâwlah Thawhṭanni zirlaia in thlarau lam nun nghawngtu thil thlengte chungchânga zawhna in chhâna kha en nawn leh ula. Chûng thil thlengte chuan inan tlanna eng emaw an nei em? Mi dangte thil tawn aṭanga zir ve theih eng nge i neih?
- ❹ Mi tu emawin Bible i zirnain LALPA nêna in lên dunna a tihngheh theih dân zâwt ta che se la, eng nge i chhanna ni ang? Pathian Lehkha Thu zirna hmanga LALPA Isua hriat tuma i beihna aṭanga i thil zir chhuahte chu eng nge ni?

* * *

ZIRTÏRTU DERTE

CHÂNGVAWN: “Anni chuan chhiatna bâwih ni chung rengin mîte chu bâwih chhuah thu an tiam ðîn a; tu pawh hi anmahni thununtute bâwih an ni sî a,” (2 *Petera* 2:19, NRSV).

SABBATH CHAWHNÛ

JUNE 3

Chhiar tÛrte: Genesis 18:16–33; Matthaia 12:43–45; Johana 8:34–36; 2 *Petera* 2:1–22; Juda 4–19.

ALEHKHATHAWN hmasa zâwkah khân *Petera* chuan pastor a nih ang ngeiin a lekhathawn lo chhiartute chu tihduhdahna kârah pawh huaisen taka an rinna vuan tlat reng tûrin a fuih a nih kha. Heti laia tihduhdahna a sawi hi eng ang chiah nge ni tih chu kan hre lo na a, hetih hun hi Rome Lalram thuneituten “Kristiante” tia mîten an sawi mai ðincho tihchihmih vek an tum lai vêl kha a nih avângin kohhran chuan tihduhdahna râpðhlâk tak a tâwk ngei a ni tih chu a Chiang khawp mai.

Setana chuan ðhuang nhihin kohhran kha a bei a. Pakhat zâwk chu pâwn lam aţanga beihna a niin, Kristiante chu râwng taka nghaisak an ni ðîn a, an tawrh hi a namên lo hle. Mahse kohhran chuan thil hlauhawm tak dang hmachhawn a nei bawk a, chu chu pâwn lam aţanga tihduhdahna an tawrh âi mah hian a hlauhawm zâwk hial maithei nghe nghe. Hmânlai Juda-te kha zâwlni derten an lo tibuai fo tawh ðîn ang chiah khân,

Petera hunlaia Isua zuitute pawh hi “a rûka zirtîrna dik lo eng eng emaw kohhran chhûnga rawn pu lûttu” zirtîrtu derten an tibuai hle mai a (2 *Petera* 2:1, NIV). Chutih nâka laiin, mi tam tak chuan chutiang “boralna kawngte” chu an la zawh dâwn leh nghâl niin Petera hian a sawi a (2 *Petera* 2:2, NKJV).

Chûng zirtîrna dik lo tak tak nia Peteran a sawite chu engte nge ni? Engtin nge Petera hian a lo hmachhawn a, vaukhâna thu a sawite aţang hian tûnlai hun atân eng zirlaite nge kan zir chhuah theih ang le?

SUNDAY

JUNE 4

Zâwlnei derte leh zirtîrtu derte

Tirhkohte hunlai kohhran kha ţa leh duhawm bîk riauva sawi mai a awl ţhîn khawp mai a, Isua ringtu hmasate kha chu inrem leh lungual takin an awm tlâng dial dial ni tûrah kan ngai a ni mai thei e. Mahse chutiang chu a ni bîk hauh si lo. Amah Isua a dam lai ngei pawh khân kohhran chuan beihna a tâwk a tâwk fo va, a châng pheih chuan anmahni zîng aţang ngei khân a ni lehngâl (Juda kha ngaihtuah la). Thuthlung Thlar-a lekhathawnte hi kan chhiar chuan, an harsatna tawh tam tak kha anmahni zînga zirtîrna dik lo theh darhtu an awm ţhin vâng a ni tih kan hria ang. Kohhran hmasa khân beihna a tâwk a, chu beihna chu pâwn lam aţanga tihduhdahna chauh ni lovin, anmahni ngei zîng aţang pawh khân a ni ve leh tlat ţhîn a ni. He lekhathawnah hian Petera chuan chhûng lam aţanga kohhran tibuaiteu ţhenkhat chu chin fel a tum a. Chûngte chu eng nge ni hlawm? “Nimahsela mîte zîngah chuan zâwlnei derte pawh an lo chhuah [tawh] kha, chutiingin in zîngah pawh zirtîrtu derte an la awm ang, anni chuan anmahni leitu LALPA meuh [pawh] chu phatsanin, mi tichhe thei rin hrannate a rûkin an rawn luhpui ang a, anmahni chungah chawplehchilha boralna an thlentîr ang,” (2 *Petera* 2:1–3) tiin a sawi a. Heta aţang mai pawh hian Kristian hmasate zîngah khân remna leh inlungual ţatna chu a awm chiah bîk lo a nih hmêl e.

2 Petera 2:1–3, 10–22 chhiar la. Hetah hian eng chungchâng nge Petera hian a sawi? Kohhran chhûnga zirtîrna dik lo zeh luh rûk an tum mêk chu engte nge ni?

2 Petera 2:1 hian LALPAN lekhathawn ziak tûra Petera a thâwk khumna chhan chu a sawi niin a hriat a. Hmânlai hunah pawh zâwlnei derte an lo awm tawh thîn ang bawk khân nakinah pawh zirtîrtu derte an lo la chhuah tûr thu a sawi a. Chhng zirtîrtu derte chuan “mi tichhe thei rin hrannate” (2 Petera 2:1) kohhran chhûngah zep lûtin, fîmkhur lote chu chhiatna bâwihah an hruai lût dâwn a ni (2 Petera 2:19).

Heta tâng hian zirtîrtu derten an sawi chu zirtîrna hlauhawm tak a ni tih kan hmu thei a, chuvâng chuan na takin a khak lêt rêng bawk a. Petera hi chuan “thurin hi a pawimawh ber lo ve” tih ngaihdân ang chî hi chu a tawmpui ve lo tih a chiang hle.

Hêng zirtîrna dik lo tak takte Peteran a beih lêt dân hi chhiar la. Chu chuan thutak pawimawhzia engtin nge min hrilh a? Kohhran chhûnga zirtîrna/thurin dik lo zeh luh tumna rêng rêng lakah hian engtin nge kan lo invên theih ang?

THAWHTANNÎ

JUNE 5

Krista zâra zalênna maw?

“Thu lawilo pâwr tak taka sawiin, suala awmte zîng ata tlân chhuak mêkte chu tisa châknaah hurna-in an thlêm thlu si thîn,” (2 Peter 2:18).

He laiah eng chungchângah nge Peteran vaukhâna thu a sawi? Chu a thil vei tichiangtu 2 Petera 2:19-a a sawi chu eng nge ni? Châng 19-naa bâwih chhuah thu (Mizo Bible) emaw, zalênna (NIV) emaw tih thumal hi eng nge ni a pawimawhna?

Tawngkam chak thei ang ber hmangin Petera hian a lekhathawn lo chhiartute chu zirtîrtu derte hlauhawmzia a

hriattîr a. 2 Petera 2: 18–21-ah chuan hêng zirtîrtu derte hian–bâwih chhuah thu leh zalênna tiam eng ang mah se–mîte chu bâwihah bawb bâk an hnuh luh loh tûr thu a sawi.

Chanchin ða suasamna/tihbawrhbâna a va ni Chiang tehrêng êm! Krista zâra zalênna tih awmzia chu soal bâwih aţanga zalênna nei tihna a ni a (*Rome 6:4–6*). Krista zâra zalênna tih thu sawi ve tho si a, soal bâwiha mi la tâtîr rengna ang chî rêng rêng hi chu Petera chuan zalênna dik lo vek niin a sawi. He laia zirtîrna dik lo a beih hi eng chiah nge ni tih thu-ah mi thiamte ngaihdân thumun vek lo mah se, soal leh soal bâwiha mi awm chungchâng thu a ni tih erawh a Chiang hle.

Johana 8:34–36 chhiar la. Heti laia Krista thusawi hian engtin nge Petera thil sawi hi hrethiam thei tûrin min puih?

Hêng zirtîrtu derte hian eng thu pawh lo sawi ve mah se, an thu sawi âwihtu–LALPA Isua hmu thar hlim ve chauhte chu – an nun hlui سواله bawb an hruai kîr leh ðîn a. Thianghlim taka nun kher ðul lova inhriatna neihtîrtu khawngaihna tlâwm chanchin ða chu an zirtîr ðin avângin an tlânchhiatsan tawh “chhiatna” bâwihah bawb khân an luh leh phah ta ðîn niin a lang.

Krista zâra zalênna tih awmzia hi eng nge i hriatthiam ve dân ni rêng rêng le? Eng lak aţangin Krista chuan a chhuah zalên ve che han sawi teh.

THAWHLEHNÎ

JUNE 6

Ui-in amâ luak a ei leh ðîn

2 Petera 2:17–22 leh Matthaia 12:43–45 chhiar la. Krista pawm tawhte an nun dân ngai bâwka an lêt leh ðîn hi eng nge ni a hlauhawmna awm? _____

Peteran a helhkhâm ber mai chu zirtîrtu derten an nun hluia kîr leh tûra an hmin tâkte chan tûr lungchhiatthlâkzia a ni a (*2 Petera 2:18*). Zirtîrtu derte chuan zalênna an tiam a; mahse Peteran a sawi ang hian, zalênna an sawi erawh Isuan amah zuitute hnêna a tiam zalênna nên chuan a inpersan lutuk si. Petera hian a sawi na hle mai a. Felna kawng chu hre tawh zet si-a nun dân hluia lêtsan leh tho âi chuan hriat loh tawp lâw lâw pawh a that zâwk tûr thu a sawi hial a ni (*2 Petera 2:21*).

Hetianga a sawi avâng hian beisei theih engmah an nei tawh lo tihna erawh a ni lo. LALPA hawisan tawh hnu-a a hnêna kîr leh ta tu tute emaw chanchin sawi tûr kan hre theuhin a rinawm a. Chutianga a hnên an pan leh avâng a LALPA pawh a hlimzia leh lâwm taka a lo pawm thinzia pawh kan hre vek bawk âwm e (*Luka 15:11–32* chhiar la). A awmzia chu soal kawng zawh leh chu thil hlauhawm tak a ni a. Chutianga awmte chu ama luak ngei ei leh thîn ui leh, inbual fai ti ve lêm sia chirhdiaka tâl vêl mai mai thîn vawng ang chauh an nih thu a sawi. A tawngkam hman hi a dêngkhâwng viau nachungin an dinhmun erawh a sawifiah hle si a ni.

Peteran a sawi dân (*2 Petera 2:20*) ang deuh hian Isua pawh khân a lo sawi ve a (*Matthaia 12:45* leh *Luka 11:26* en la). Isua chuan a kawchhông ata thlarau bawhlhlawh chhuak ta mi pakhat chanchin a sawi a. Chu thlarau chu chawlhna tûr hmun zawngin a vâk a vâk a; mahse chawlhna tûr a hmuh si loh avângin, “Ka lo chhuahna inah bawng khân ka kîr leh mai teh ang,” a ti a (*Matthaia 12:44*). Chumi hmun a va thlen chuan a lo ruak vek a, phiah fai leh chei mawi a lo ni lehngâl a. Tichuan, amah âi pawha soal zâwk ramhuai dang pasarinh ngawt a rawn hruai a, an vai chuan an lût ta a ni. Ti hian Isuan a sawi a: “Chu mi nihna hnuhnông zâwk chu a hmâa a nihna âi khân a chhe zâwk a ni,” tiin (*Matthaia 12:45*, NKJV). Isua leh Petera ten nun hluia kîr leh hlauhawm theihzia an sawi hi a tak tak a ni a. Ring thar chuan tûn hmâa a nun lo luah thîntu thilte chu Thlarau Thianghlim thiltên a luahlan a tûl a ni tih a

hre tûr a ni a. Kohhran thiltihna hrang hranga tel ve-na leh mi dangte hnêna a rinna thar a hrilh chhâwnna te chuan tûn hmâa a thil lo tih thinte kha a luahlân lo a nih chuan, a nun dân ngai bawka lêt leh mai a âwl hle ang.

Kohhran hian, chhôngkua kan ni angin, kohhran member zawng zawng, a bîk takin ring tharte hi engtin nge kan châwm len anga zirtîr tha zâwkah kan siam theih ang?

NILAINÎ

JUNE 7

Petera leh Juda

Mi tam tak chuan Juda 4-19 hian 2 Petera 2:1-3:7 thu hi a sawi nawn niin a hria a. Pathian Lehkha Thu-in a hmâa a lo sawi tawh ang thu a sawi nawn leh rêng rêng hian Pathianin thil pawimawh tak eng emaw sawi duh a nei a ni tih kan hre tûr a ni. Petera leh Juda te pawh hian rinhlelh rual lohlin thutak pawimawh êm êm mai hriattîr duh min nei a ni tih a chiang a: Pathian chuan mi sualte chung a thuneitu chu Pathian a ni a, Pathian chuan mi sualte khawsa zia chu chîk takin a vil reng a ni. Chûng mi sualte chu mihring an ni emaw, suala tlu ta vântirhkohte kha an ni emaw a lêm chuang lo. Pathian chuan thil dik lo tak tak an tihte chu ngun takin a thlîr reng a, rorêlna nî-a hrem an nih dân tûr pawh a ruahman fel vek tawh nghe nghe a ni (*2 Petera 2:9, 17; Juda 6*).

2 Petera 2:1-3:7 leh Juda 4-19 chhiar la. Petera leh Juda ten Pathianin mi sualte a hrem dân a ni tih sawi nâna Pathian lo chêt tawh thîn dân an sawite chu eng nge ni?

Petera leh Juda te hian Pathianin phuba a lo lâk tawhna pathum an sawi lang ve ve a. Chûngte chu: tui lêt hmanga khawvêl a tihchhiat thu te, Sodom leh Gomorra khawpui a hâl ral vek thu te leh, thil sual titu vântirhkohte chu rorêlsaka khêk

tûrin khuarkhurûm thimah a khung thu te a ni a (*2 Petera 2:4–6; 3:7; Juda 6, 7*). Hêng thil thleng pathumte hian sual leh thil dik lote chhiat hlenna lam a hawi theuh a ni. Pathian Lehkhabu hian Pathianin khawngaihna leh lainatna a ngahzia sawi nasa hle mah se, dik taka rorêltu a nih tho bawk si avângin sual chu awm leh tawh ngai miah lo tûrin a la tiboral vek ang.

Chutiang hremna namên lo tak thlentu tûr sual chu engte nge ni? Chhiatna thlentu zirtîrna dik lo vawrh chhuah te, thuneitu (Pathian) pawisak duh miah loh te, mahni ngamtu (thununtu) apiang bâwiha intûk luh te, Pathian khawngaihna chu hurnaa chantîr te, Isua Krista chu LALPA leh Rorêltu awm chhun a nih tih pawm loh te, mahni taksa tihbawlhhlawh te, thu lawilo pâwr tak taka sawi thin te, thil hriat loh apiang sawi chhiat ngawt zêl thin te a ni (*2 Petera 2:1, 10, 19; Juda 4; Juda 8; 2 Petera 2:18; Juda 10*).

Mak angreng deuh mai chu, sual chi hrang hrang a sawi zîngah hian tharum thawhna lam leh min râp êm êmtu nunrâwnna sual dangte a tel miah lo hi a ni. Chutiang sualte chu sawi lovin, sual langsâr vak lo leh tê tham deuh hlek nia kan ngaihte a sawi zâwk teh hlauh a. A chhan ni âwm chû: hêng sualte hi chuan kohhran chhûng ngeiah pawh ngaihnam mai mai a hlauh châng a tam mai a. Chuvângin kohhranah hian simna tak tak leh insiamthatna a thlen fo a tûl a ni tih kan hre tûr a ni.

2 Petera 2:12 leh Juda 10 chhiar la. Petera leh Juda te hian chhiatna hmachhawn mêkte chu “ngaihtuahna nei lo ransa” ang mai an ni a, anmahni rilru puak chhuak chu an zâwm mai thin niin an sawi a. Hêng mîte awm dân leh Pathianin a tîra mihringte awm dân tûra a ruahman te kha khaikhin la, tichuan, chutiang chu i nuna a thlen ve loh nân engtin nge i invên theih ang?

Thuthlung Hlui ațanga zirlai dangte**2 Petera 2:6–16 chhiar la. Peteran suahsualnain a thlen tûr chungchâng sawi nâna entîrna dang a hmante chu eng nge ni?**

Chiangkuang taka Bible-a Sodom sawi lanna hmasa ber chu Genesis 13:12, 13 hi a ni a. Lota leh Abraham a te chuan “sum leh pai” chungchâng avângin awm hran zâi an rêl a. Lota chuan Jordan phâikuam a thlang a, “a puan in chu Sodom khaw thlengin a sâwn ta zêl a” (*Genesis 13:12*). Heti hian Bible chuan a sawi zui a: “Sodom mîte chu LALPA mithmuhin nasa taka suaksual leh mi sual an ni a,” tiin (*Genesis 13:13*). A hnu-a Pathianin Sodom khua tihchhiat vek a tum thu Abraham a hnêna a sawi khân, Abraham a chuan Pathian hnênah Sodom khaw chhûnga mi fel sâwm tal a awm a nih chuan tichhe lo tûrin a ngên a nih kha (*Genesis 18:16-33*). Mahse Sodom khawpuiah chuan mi fel sâwm takngial pawh an awm tling lo a nih tih chu Lota tlawh tûra tîr thuchah kengtute chung a thil thleng khân a tichiang khawp mai. Tichuan, Sodom khua chu tihchhiat a ni ta nge nge a; amah Lota leh a fanu pahnihte chauh chhanchhuah an ni (*Genesis 19:12-25*). Hemi chanchin ațang hian Petera chuan zirlai pahni a la chhuak a. A hmasa zâwk chu, Sodom leh Gomorra khuate hian Pathian ngaihsak lote chung a hremna thleng tûr chu a entîr (*2 Petera 2:6*).

Pahnihna chu, LALPA chuan hrehawm tawrhna ațangin mi felte chhanchhuah dân a hria tih a lantîr baw (*2 Petera 2:7-9*). Tichuan, Sodom leh Gomorra khuah chêng Pathianin a tihboral tâkte nun dân tînkhat chu a sawi lang bawk a: an tisa châkna bawhlhlahw tak angin an nung a, Pathian thuneiha an hmusit a, an huaisârin an tihmawh hle a, vântirhkohte meuh pawh an sawichhe hreh lo baw (*2 Petera 2:10, 11*). Hêng mîte nungchang leh Peteran zirtîrtu

derte leh anmahni zuitute awm dân a sawi hi a inang hle a ni.

Balaama chanchin hi Nambar 22:1-24:25-ah kan hmu a. Moab lal Balakan Israel mîte ânychhia lawh tûrin a ruai a. A tîrah chuan a lawh duh bîk lo; mahse pawisa tam tham tak pêk an tiam avângin a ẵng zo ta lo va (*Nambar 22:7–21*). Moab mi liante hmu tûra a kal chu “LALPA vântirhkohin” kawng lakah a lo dang a, a sabengtung chuan a hmuhin hêl a tum a, chuvâng chuan a nunna zuah a ni ta hlah zâwk a ni. Balaama thinrim chuan a sabengtung chu a vua a; mahse a mit tihvârsak a nih hnu chuan “LALPA vântirhkoh” chu amah pawhin a hmu ve ta a, a thil tih dik lohzia a hre chhuak a (*Nambar 22:22–35*). Tichuan, Israel mîte chu ânychhia lawh lovin mal a sâwm ta hlah zâwk a nih kha (*Nambar 23:4–24:24*). Petera chuan Balaama hi uirêna leh duhâmna in a thlêm thlûk tâkte entîr nân a hmang a (*2 Petera 2:14, 15*). Chutiang mîte chu Balaama ang chiah hi an ni a ti.

An kawng zawh tûr chu an pên bosan a. Bible leh Ellen G. White-i thuziakte vaukhâna thu kan hmuh zawnzawngte hi ngaihtuah ila. Eng vângin nge keini Seventh-day Adventist-te hi vuakhâna thu pêk kan ni lo tia sawi thei tûr kan nih miah loh le?

ZIRTÂWPNI

JUNE 9

Ngaihtuah zui tûr: Kristian-te zînga tam takin “Krista-ah chuan zalên kan ni tawh alâwm” tia an sawi hi kan hre fo ang a. Hei hi a dikna chin thui tak chu a awm ve âwm e. Dân ânychhe lak aẵng a chhuah zalênna leh chhandam nih inhriat chianna hi chu keimahni thiltih avâng ni lovin, kan tâna Kristan a tih avâng zâwk a ni miao a, chuvâng chuan a thlâwn a ni rêng a ni. Martin Luther-a pawh kha khawngaihna awmzia a hriatthiam hmâ kha chuan thiltih ẵng hmanga chhandamna hlauh chhuah tumna bawihah a

lo tâng ve reng tawh a nih kha. Kha khân Kristaa zalênna awmzia chu a lantîr Chiang viau âwm e. Amaherawhchu, Petera Lekhathawna kan hmuh ang hian, he thutak ropui tak mai hi a ni lo zâwngin a her daih theih ve tlat a ni.

“Chhandamna atâna Krista kan rinchhanna thutak ropui hi, rin thilthû kalsualpuina nêh a inhnâi viau mai a. Kristaa zalênna hi mi sâng tam takte chuan dân neih lohna angin an ngaisual thîn a; dân thiam loh chantîrna laka min tizalên tûra Krista A lo kal avângin, mi tam tak chuan dân chu bo ta angin an ngai mai a, a zâwmtûte lah khawngaihna dawng vê lo angin an ngai bawk a. Chutiang chuan thutak leh dik lohna hi inzûl hnâi riâu angin a lang thîn a, rilrû Thlarau Thianghlim hruai ni lote chuan thil dik lo chu pawmin, Setana bumna hnuai ah an tlu lût ngêi ang. Thil dik lo chu thutak anga pawm tûra hruaiin, Setana chuan Protestant khawvêl châwimâwina dawng tûrin a thawk mêk a ni.”— Ellen G. White, *Krista Dinchanna*, p. 322.

Sawi ho tûrte:

- ❶ Petera 2:19 leh Peteran zirtîrna dik lo rah chhuah dang a sawite hi ngun takin ngaihtuah la. Eng vângin nge thutak pawimawh tak ni-a kan rinte hi keimahni ngeiina kan zir ve a ngai a ni tih kan hriat a tûl? Kan thurin leh zirtîrnaa kan lungual tlân thât hi engtiang taka pawimawh nge a nih? Kan member-puite ngaihdân ang ni lo ngaihdân dang neih hi engtik hunah nge thil “hlauhawm” tak a lo nih thîn?
- ❷ Mi sualte hremna leh rorêlna lo thleng tûr chungchânga Peteran tawngkam hriam tak tak a hmante hi en la: “anmahni chungah chawplehchilha boralna an thlentîr ang” (2 Petera 2:1); “anmahni khawlohna chuan an boral vek ang” (2 Petera 2:12); “mi dik lote chu rorêlna nî atân hrem chungin a khêk” (2 Petera 2:9); “anmahni tiboraltu tûra chu a muthlu si lo” (2 Petera 2:3, NKJV). Hêng thute hian rorêlna chu lo thleng

tak tak tûr ni mai lovin, kawng dik lova a mîte hruaitute Pathianin a huatzia pawh engtin nge min hrilh?

③ “Kristaa zalênna” tih thu sawi thînte hian he thu an sawi hian Pathian dân hi a zawng zawng ni lovin, a palî-na, Sabbath serh tûra thupêk hi engtiangin ngaia a i rin sawi la. Hetiang zâwnga thlîrna hian engtin nge “Kristaa zalênna” tih hi a ni lo zâwnga lâk a nihna kawng dangte pawh hmu thei tûrin min puilh sawi bawh ang che.

* * *

INSIDE STORY

PATHIAN THLANGIN

THLALATU ka ni a, inneih leh hun pui hrang hrangah hian thlalâk leh video buaipui vêl hi chu ka ti nasa vê hlê thîn a. TV lama chhuah tûr leh sports vêla thlalâk pawh ka ti viau bawh a.

Adventist-a ka inpêk tîrh lam chuan, engtin nge Sabbath ka serh zui theih ang aw tiin a ngaihna ka hre lo viau mai thîn a. Thlâ ka lâk thinna thil tih ropui deuh rêng rêng hi Sabbath nî-ah a ni deuh zêl a, ka eizawna hnâ chhunzawm tûr chuan chûng chu ka tih zui zêl ngaiin ka hre bawh sî. Chhûngkaw châwm tûr ka nei a, chuvâng chuan tih tûr pawimawh êm êm ka neih loh châng chuan Sabbath nîin ka inkhâwm ziah a; chutiang hnâ ka neih erawh chuan ka thawk mai bawh a.

Mahse, Sabbath nîa hnathawh chuan lung muânna rêng ka nei ngai lo. Hnâ chu thawk rim viau mah ilang, hmâ ka sâwn thei rêng rêng lo. Kan chhûngzînga tû emaw hi dam lo vin, beisei loh insênna tûr hi a awm zêl mai a. Pastor leh kan kohhran member-te chu min tawngtaipui tûrin ka sâwm ta a ni.

Chutah tak chuan Pathian a lo pên chhuak ta a ni. Ka thawhna company chu mi dangin an lei a, eizawna hna

nei lo ka ni ta reng mai. Chutah mi dangin min ko lâwr min ko lâwr ta zâwk a. Chutiang chuan mahnîin hna bul ka ãan thei dâwn a ni tih ka hre ta a ni.

Chutah le, engang boruak hnuaiah pawh Pathian dân leh thupêk chungah kan rinawm tlat tûr a ni tih sermon ka'n ngaithlâ a. Ka chhia leh ãha hriatna ngêng a chhun ngat mai a. Pathianin rinawm taka awm tawh tûrin min duh a ni tih ka hria a. Tûn aãang chuan Sabbath nî rêng rêngin hna thawk tûrin ka chhuak ngai tawh lo vang tiin thutlûkna ka siam a. Thil tih ropui deuh hi kâr tâwp lama neih a nih deuh zêl avângin a harsa dâwn tih chu ka hria a. Mahse ka mamawhte min phuhrûksak tûrin Pathian rinchhan zêl ka tum ruh vê ta tlat a.

Thil chu a awlsam lêm lo. Eng emaw chângte phei chuan kan leibatnate hnênah min lo hrethiam rih tûra ngenna siamte pawh a ngai châk châk ãhîn a. Pathian erawh chuan min awmpui zui zêl thung a.

Sum leh pâi dinhmun harsa taka awm anga kan lan lai takin, tûnhma lama ka lei min batsaktu kha kawthlêrah ka tâwk a. Ani hian hun rei tak lei min batsak tawh a ni. Minit rei lo tê kan títî dûn a, sum leh pai chungchâng pawh eng mah kan sawi chuâng lo. Kan inãhen leh dâwn chuan lei min batsak chu min pe ta hlauh mai a. Chuta ãang rei vak lo vah, lei min batsaktu dang pakhat pawhin kum eng emawti chhûng min batsak tawh chu min rûl leh hlauh mai bawk a. Chuta ãanga thla eng emawti hnûah, hriat pawh ka hriat tawh loh lei min batsaktu dangin min pe leh ta a ni.

Sabbath nîa hnâ ka thawh lai khân hetiangam tam hi ka hlauh chhuak ngai lo, Pathian malsâwmna chu kawng dangin a lo thleng a ni ber mai. Ka fâte pawh an bawrhsâwm ngai ta mang lo va, beisei loh sum senna pawh kan nei ngai ta lo. Hmalam hun atân pawh eng mah hlauhthâwn tûr kan nei lo. Mi dangte pawh hi Pathian chungam rinawm tlat tûrin ka fuih vê ãhîn a, an mamawh chu Pathianin a ngaihtuhsak ang tiin ka hnêm ãhîn a ni.

LeDoux Bako-a hi Cameroon ram, Yaoundé khawpuia chêng a ni.

LALPA NÎ CHU

CHÂNGVAWN: “Hêngte hi chutianga chhe vek tûr chu a nih sî chuan, nangniho hi thianghlimna leh Pathian ngaihsakna kawngah mi eng ang tûr nge in nih ang le?” (2 Petera 3:11, NRSV).

SABBATH CHAWHNÛ

JUNE 10

Chhiar tûrte: Sâm 90:4; Matthaia 24:43–51; Johana 21:15–17; 2 Petera 3:1, 2; 3:3–13; 3:14–18.

HMÂN lai chuan Pathian awm ring lote chu mi rintlâk loh leh mi hlauhawm taka ngaih an ni t̄hîn a. Eng vâng maw? A chhân chu ho tê a ni a: Pathian awm an rin tlat loh avângin nakina kan thiltihte sawifiahna hun tûr rorêlna pawh hi anni chuan awm tûrah an ngai ve lo va. Chutianga kan thiltih ang zêla lâwmman emaw, hremna emaw pêk kan ni dâwn tih an rin ve miao loh avâng chuan dik vak lova thil tih mai pawh an tân chuan awl bîk nge nge a ni.

Chutiang ngaihtuahna chu tûnlai hun atân t̄hing tak (leh politic tak pawha dik lo ni baw) ni tawh mah se, a phêna thil awm erawh kan pâwng hnial thlâksak ngawt thei bîk lo vang. Ni e, mi tam tak hi chu nakina rorêlna lo la awm tûr an hlauh avâng maia thil t̄ha ti chu an ni lo ngei mai a. Mahse chutih rual chuan, Pathian hnênah kan thiltihte chhânna kan la pe dâwn a ni tih rinna hi chuan nungchang dik leh t̄ha nei tûrin mìn pui hle tih erawh a chiang ve hle tho a ni.

Kan hmuh tâk ang khân, Petera hian thil soal tituten Pathian rorêlna an la hmachhawn ngei tûr thu hi a sawi tîm lo khawp mai a, a chhan pawh Bible hian chutiang rorêlna chu a lo thleng ngei dâwn tih a sawi chian êm vâng a ni. Chumi chu hre rengin tâwpna hun chungchâng te, rorêlna lo thlen tûr thu te, Isua lo kal lehna te leh, thil bul zawng zawngte meia em ral vek an nih hun tûr (*2 Petera 3:10*) te chu ngaih soal theih miah lo tûr khawpa chiangin a sawi a. Kan zavai hian mi soal vek kan ni tih hriain, zawhna pawimawh tak: “Awm dân thianghlim leh Pathian ngaihsak kawngah chuan mi eng ang nge in nih tûr le?” (*2 Petera 3:11*) tih chu min zâwt ta a ni

SUNDAY

JUNE 11

Thuneihna inzawm chho

Petera hian a lekhathawn chhiartute chu kohhranin a hmachhawn mai tûr zirtîrna hlauhawm tak takte chu a hrihl lâwk sa vek a. Bâwih nihna ata zalêna thu tlângaupui reng chung a soal bâwiha tâng tûra mîte hruai thîntute lakah chuan fîmkhur hle tûrin a hrihl a, chûng mîten zalêna an sawi chu Kristaa tiam kan nih zalêna nên chuan inpersan tak mai a ni.

Vânduaithlâk takin, hei hi kohhranin zirtîrna dik lo a hmachhawn tûr awm chhun a la ni lo leh ta nghâl a. Zirtîrna hlauhawm tak dang pawh a lo la chhuak leh dâwn. Amaherawhchu, chumi atâna vaukhâna thu a sawi hmâ chuan thil eng emaw sawi hmasak phawt a nei a. Chu chu hei hi a ni: “Duh takte u, tûna in hnêna ka ziak hi ka lekhathawn pahnihna a ni a, a pahnihin in rilru-ah ngaihtuahna thianghlim chawk tho tûrin hêng thilte hi hriat nawntîr tûr che u-in ka ziak a ni. Zâwlnei thianghlimte thusawi lâwk leh in tirhkohte kâah Lalpa leh Chhandamtu thupêk chu in hriat rengna tûrin,” (*2 Petera 3:1, 2*).

A lekhathawn lo chhiartuten a lekhathawn an lo chhiar ngeina tûr chhan a sawi chu eng nge? Johana 21:15–17 pawh chhiar baw k ang che.

In 2 Petera 3:1, 2-ah chuan “zâwlnei thianghlimte leh tirhkohte kê” aṅanga chhuak thâwk khum thute chu hre reng tûrin a hrilh a. Bible-in (Thuthlung Hlui lekhabutten) an sawi chu ngaihsak tûra hrilhin, “hrilh lâwkna thu nghet lehzual” (2 Petera 1:19) an nei a ni tih hre reng baw k tûrin a chah a. An thurinte chu Pathian Thu-a zung kaih a ni tih Chiang taka hre tûrin a duh a. Thuthlung Thar lekhabutten-a eng thu mah hian Thuthlung Hlui thute hi a pawimawh tawh lo emaw, a pawimawhna a nêp ta emaw tih ngaihdân kan neih theihna tûr engmah an sawi lo. Chuti ahnehin, Thuthlung Hlui lekhabutten thil sawi hian Thuthlung Thar lekhabutten an sawi leh Peteran Isua chungchâng an sawi te ngei pawh hi hi an rintlâkzia an tilang zâwk a ni.

Mahse, hei chauh lo pawh hi thil dang a la awm. Petera hian “LALPA leh Chhandamtu tirhkohte” zînga pakhat a nih ve avângin a thil sawite pawh chu Thuthlung Hlui hunlaia “zâwlnei thianghlimte” thil sawi ang thova pawimawh leh thuneihna nei a nih thu a sawi a. A hna thawh mêk chu thaw k tûrin LALPA hnên aṅangin kohna a dawng a ni tih a hre Chiang hle. Hetiang taka chianga a sawi hi thil mak vak pawh a ni hran lo. A chhan pawh a thuchah puan lo chhuahna hnâr/bul chu a hriat chian êm vâng a ni.

Eng vângin nge kan hnam tih dân emaw, keimahni ngaihdân emaw ni lova Pathian Thu zâwk hi kan nun dân thuneitu chungnung ber leh a tâwp a nih ang? (Ni dang ni lova, ni sarihna Sabbath kher kan serh chhan pawh hi Pathian Thu-in serh tûra min hrilh vâng a ni lo’ m ni?)._____

Petera hian a lekhathawn lo chhiartute chu zâwlnei thianghlinten an lo sawi tawh thute leh, anni - LALPA leh Chhandamtu tirhkohho - thupêkte chu hre reng tûra a lekhathawn lo chhiartute chu a hrihl hnu-in (*2 Petera 3:2*) vaukhâna pawimawh tak pakhat a sawi ta a. He zirtîrna hi a hlauhawmzia a hre Chiang hle a ni ngei ang, a thusawi chu ama âwmhâwp thu mai ni lovin, Pathian hnên ațanga a dawn ngei a nih thu a sawi hmasa tē tē a ni.

2 Petera 3:3, 4 chhiar la. Krista lo kal leh ring chiah lotuten an țanhmun sawh ngheh nâna an hmante chu eng nge ni?

Zalēna dik lo zuartute leh Isua lo kal leh ring chiah lotute hian inanna tak pakhat an neih a awm a. A hmasa zâwkte hi “an tisa châknain a tur ang anga awmin hurna bawlhhlawh takah an tâl lût a (*2 Petera 2:10*, NKJV); chutiang deuh baw chuan, Krista lo kal leh ring lotute pawh hi “anmahni tisa châknain a tur ang angin a awm” ve tho baw (*2 Petera 3:3*, NKJV). (Thil sual tih châkna chuan zirtîrna dik lovah mi a hruai lût nge nge țhin a ni rêng lo’ m ni?).

Nuihzattute chuan, “A lo kal lehna thutiam chu khawiah nge?” (*2 Petera 3:4*) ti-a mi an la zawh el vêl tûr thu Petera chuan a lo sawi a. He leiah hian Isua chu a lo kal leh dâwn a, a lo kal țêp tawh baw a ni tih Kristianten an lo rin ngheh êm êm țhin chu an rawn cho vêl dâwn a ni. Eng pawh ni se, Petera hian ni hnuhnûng chungchâng a sawi miao avângin hêng nuihzattute pawh hian hnial thlâk ngawt theih bîk lo thil dik angreng tak sawi a nei ve a, chu chu: Kristian tam tak chu a thi tawh a, mahse engkim mai hi a awm dân pângngaiin a la awm chhunzawm zêl baw si tih hi a ni.

Han ngaih mai chuan zawhna âwm ang lo tak chu a ni bik hauh lo mai. Mi thianglim Enoka ngei pawh khân mi felte leh mi sualte chu lei vaivutah an kîr leh vek ang a, chu chu an tâwpna tûr niin a ngai a, chu chuan a rilru pawh a tibuai hlê niin Ellen G. White-i chuan a lo ziak a (*Thlahtubulte leh Zâwlneite*, p. 85). Tui lêt hmâ daiha awm tawh Enoka meuh pawhin he zawhna hi a chhâng hlei thei lo a nih si chuan a thih ațanga kum sâng eng emaw zât ral tawh hnua mîte chu sawi loh, “ni hnuhnûnga” mîte tân phei chuan chhân a har leh zual ngawt lo’ng maw?

Keini Seventh-day Adventist-te hian kan chhâng thei em? Kan kohhran hming hrim hrim pawh hian Krista lo kal lehna chu kan rinzia a tilang chiang hlê a. Mahse, tân thleng hian a lo la kal lo chu a nih si hi. Ni e, Peteran a lo sawi lâwk ang ngei khân nuhzattute chu kan tawng chho zêl dâwn a ni.

Nangma rinna nuntawngah khân engtin nge Krista lo la kal rih lohna hi i lo hriatthiam ve le? I chhânna chu in pâwla mîte i hrih ve dâwn nia.

THAWHLEHNÎ

JUNE 13

Kum sâng khat pawh ni khat ang

2 Petera 3:8–10 chhiar la. Nuihsantute thil sawi Peteran a lo chhân lêt dân chu eng nge ni? Krista lo kîr leh thuai loh chhan kan hriatthiam theihna tûr thil sawi a neih chu eng nge ni?

Khawvêla thil engkim mai hi siam an nih tîr ațang khân an kal dân pangngaiin an la kal chhunzawm zêl a ni ti-a an sawi chu Petera hian chhâng lêtin, chutiang chu a nih loh thu a hrih a. (Peteran Pathian Thu chu thulâkna hnâr leh țanchhan bera a hman dân hi lo chhinchhiah la). Nova hunlai khân sualna a punlun nasa hle a, chuwâng chuan khawvêl hi tui lêt hmangin Pathianin a tiboral ta vek a (*2 Petera 3:6*). Tui lêt chuan khawvêlah hian danglamna nasa tak thlenin, a sûlnû pawh

vawiin thlenga la hmuh theih a ni hlawn nghe nghe. Lalpa nî a thlen hunah chuan khawvêl hi tui ni tawh lovin, mei hmanga tihchhiat vek a ni ve thung ang (2 *Petera* 3:10).

Petera hian, “LALPA ngaih chuan ni khat hi kum sâng khat ang a ni a, kum sâng khat pawh ni khat ang” a nih thu a sawi bawk a (2 *Petera* 3:8). He thu hi Sam 90:4-a Davidan, “Nanga ngaih chuan kum sâng khat hi nimin ral ta ang lek kha a ni si a, zân vên khat chhông ang lek bawk a ni,” tih thu a sawi kha a rawn tuihnih ve a ni maithei. Tawngkam danga sawi chuan, hun kan ngaih/hmuh dân ang hian Pathian chuan a ngai/hmu ve lo va; chuvâng chuan, hun thu hlâa ngaihdân kan siamna kawngah kan fîmkhur hle tûr a ni.

Mihring thlîrna aţang chuan Krista lo kal lehna hi tihkhawtlai a ni ta emaw tih mai a awl khawp mai. Mahse chutiang ngaihdân kan neihna chhan chu mihring thlîrna aţanga thil kan thlîr thîn vâng a ni a. Pathian thlîrna aţang chuan tihkhawtlai engmah a awm hran lo. Dik tak phei chuan, Pathianin a dawhtheihna a lantîr avângin hun ţha dang min la pêk belh a lo ni reng zâwk a. Ani chuan mi tu mah an boral a duh lo va (2 *Petera* 3:9). Chuvâng chuan mi tam takin simna hun ţha an neih leh theih nân hun min la pêk belh zâwk a ni.

Pathian dawhtheihna chu thutlûkna siam lawk loh theihna hum remchângah kan hmang tûr erawh a ni lo. LALPA nî chu zâna rûkrû a lo kal thut thîn ang hian a kan rin loh hunah a lo thleng thut dâwn a. Mahse LALPA nî chu rûkru anga lo thleng thut tûr a nih rualin, a lo thleng ta a ni tih erawh chu hriat theih a ni ngei ngei dâwn thung. Peteran a sawi ang hian “chumi nî-ah chuan vânte chu nasa taka riin a boral ang a, thil bulte chu meia em ralin a awm ang,” (2 *Petera* 3:10). Hei hi Paulan, “Ngai teh, tûn hi hun lâwmawm chu a ni a, tûn hi chhandamna nî chu a ni,” (2 *Korin* 6:2) tih thu a lo sawi nên pawh khân a inrem hle nghe nghe a ni.

Chuti a nih chuan?

Tlângvâl pakhat chuan a nu-in Isua a lo pawm ve theih nân nasa takin a bei a. Isua thih thu leh a lo kal lehna thutiam te chu a hrilh a. A tih tûr chin chu ti t̄ha ve tâwka inngaiin a inchhuang angreng viau nghe nghe a ni. Isua chanchin leh a lo kal lehna chungchânga sermon pa tê a thlâk zawh hnu chuan, a nu chuan, “Chûng thute chuan ka tân pawimawhna eng nge a neih le?” a ti hah mai a ni âwm e.

2 Petera 3:11–13 chhiar la. “Chûng thute chuan ka tân pawimawhna eng nge a neih le?” tih zawhna Peteran a chhâna chu eng nge ni? Matthaia 24:43–51 en bawk ang che.

Kan sawi tawh angin, kan kohhran hming, “Seventh-day Adventist” tih hrim hrim pawh hian Krista chu a lo kal leh ngei dâwn a ni tih kan rinzia a tilang a. He thu hi Kristian kohhran inngahna lungphûm a ni a; Krista hi lo kal leh lovin, a thutiamte pawh hi dâwt mai lo ni ta ang se chuan, kan thurin zawng zawng hi awmze nei lo mai a ni ang.

Nimahsela, Matthaia 24:43–51-a chhiahhlawh rinawm lo dinhmun ang hi kan dinhmun pawh a ni ve thei mai lo ang maw? Chhiahhlawh rinawm lo takin a tih ang hi chu kan ti ve kher lo maithei; mahse chu chu he tehkhin thu-in min zirtîr a tum a ni lo (a thuhrimin, hei chu tehkhin thu mai a ni tih hria ila). Min hrilh a tum tak zâwk chu kan awm dânah, a bîk takin mi dangte chungka kan chêt dânah hian, inthlahdah a awl hle mai a, khawvêl lamah tlân nasa tial tialin, LALPA lo kal leh kan rinna pawh hi a dal ve tial tial thei bawk a ni.

Hman ata tawh tûn thleng hian, hrilhhlâwkna thute hi mahni zir zira zir a, Isua Krista lo kal leh nî tûr chhût chhuak ta nia insawi mai hi an awm nual tawh a. Mahse Seventh-day Adventist-ten an hmachhawn hlauhawm ber hi chu Krista lo kîr leh nî/hun tûr lo bithliah lam a ni ve chiah lo deuh a. Kum

a lo ral zêl a, kan ngaihtuahnaah a lo kal lehna thutiamin hmun a chang tlêm ta telh telh mai hi a ni zâwk.

Ni e, he khawvêla kan la châm rei poh leh Krista lo kal lehna chu kan hnaih tial tial tihna a ni a. Kawng lehlahmah chuan, khawvêla kan la châm rei poh leh, a lo kal lehna chu la hla hle anga ngaih mai a awl viau thung si, chutianga kan ngaih avâng chuan a lo kal lehna thutiam hian kan ni tin nunah nghawng a nei thei tak tak lo bawk thîn a ni. Pathian Lehkhabu hian a pâwnga taka ngaihtha taka awm ve ngawt lo tûr chuan mi hrihl a. Peteran a sawi ang hian, Isua a lo kal chuan rorêlna kan hmachhawn dâwn tihna a ni a, chuvângin Kristiante chu thianghlim tak leh Pathian ngaihsak takin an nung tûr a ni (*2 Petera 3:11*). Krista lo lehna chuan - engtik hunah pawh lo thleng se - tûna kan nun dânah hian nghawng a nei ngei tûr a ni si a.

Engtiang takin nge Krista lo kal lehna hian i ni tin nunah leh i ngaihtuahnaah nghawng a neih ve? I chhânna chuan i nun dân leh rinna chungchâng eng nge a sawi?

NINGANÍ

JUNE 15

Sâwmna hnuhnûng ber

Petera lekhathawn pahnihna hi a tîr aţanga a tâwp thlenga a lekhathawn pum pui luah khattu thupui pakhat hmangin khâr a ni a, chu chu: thianghlim taka nun leh “mi sualte dik lohnaa hruai bova” awm ve lohna tûra fîmkhur taka awm a ni (*2 Petera 3:17*).

2 Petera 3:14–18 chhiar la. Petera hian tute hnênah nge ngenna a siam a, he a ngenna chungchângah hian eng vaukhânna nge awm?

Peteran “kan unaupa duh tak Paula” (*2 Petera 3:15*) thuziakte âwih tûra ngenna thu nêna a lekhathawn ziah a

tlip hi a ngaihnawm hle mai. Paula pawh hian Isua lo kal lehna kan ngah chhông hian thlamuang taka kan nun a tûl thu leh, kan hun neihte pawh thianghlim taka kan hman a pawimawhzia a sawi ve a (*Rome 2:4; Rome 12:18; Filipi 2:12* hi en la).

Paula thuziakte Peteran a sawi chhâwn dân hian Paula thuziakte hi Kristian hmasate khân an ngai hlûin an dah sâng hle tih a tilang a. Paula thuziak, tûna Thuthlung Thar bu-a kan hmuh zawng zawngte kâwk hian a sawi nge ni a, a thuziak tam tak zînga a then azâr chauh a sawi zâwk tih chu kan hre lo va. Nimahsela, a sawi dânah hian Paula lehkhathawnte hi an dah sâng hle tih erawh lang.

A tâwp berah chuan, Paula thuziakte hi Pathian Lehkha Thu dangte ang bawka ngaih kawih/sual theih ve tho a ni a. Grik thumal, *graphia* tih chu “thuziakte” tihna a ni mai a; mahse Peteran a hman dânah chuan he thumal hian “thuziak thianghlimte,” entîr nân, Mosia lehkhawute leh zâwlneite lehkhawute hi a kâwk a. Hei hian Paula thuziakte hi Thuthlung Hlui lehkhawute ang bawka thuneitu nia ngaih a hlawh hma hle tih a tilang.

Bâwih chhuahna thu tiamtu zâwlnei derte chungchâng a ziah kan lo chhiar tawh kha ngaihtuah ila, Paulan zalênna leh khawngaihna chungchâng a ziate hi fel lo taka nun pawt tih loh phah nâna mi thenkhatin an lo hmang ta mai thîn pawh kha a mak vak hran lo. Paula khân rinna avâng chauha mi fela chhiar kan nih thu hi a sawi thîn a (*Rome 3:21, 22*); mahse a thuziakte zînga engmah hian thil sual tih phalna lam a hawi lo thung (*Rome 6:1–14* chhiar la). Amah Paula ngei pawh hian rinna avâng mi fela chhiar kan nih thu a sawi hi a ni lo zâwng lo la an awm a ni tih hriain a sawifiah hna a thawk bawk thîn a. Petera hian chutianga thuziakte la kâwi thîntute hian “anmahni boralna phahna tûrin” thil an ti niin a sawi (*2 Petera 3:16*).

Krista Isuaa nung tûra koh kan nihna anga i nun theihna tûrin tûnah hian eng duhthlannate nge siam theih i neih?

ZIRTÂWPNI

JUNE 16

Ngaihtuah zui tûr: Kan thlîrna aţang chuan Isua lo kal lehna hi nasa taka tikhawtlai niin a lang a ni maithei e. Isua ngei pawh khân chutiang chuan kan ngai dâwn a ni tih a lo hre sa vek nghe nghe a, a tehkhin thu sawi thenkhatah pawh hemi chhûnga kan lo fimkhur leh ngaihven loh palh hlauha thil thleng tûrte min hrilh a nih kha. Entîr nân, Matthaia 24:45–51-a chhiahhlawh pahnihte tehkhin thu hi lo en ila (Nilaini zirlaiah pawh kan sawi tawh kha), an pahnih hian an pû lo kîr leh hun tûr chu an nghâk ve ve a. Mahse an pû thang bo hlâna an awm dân erawh a inang lo hle. Pakhat chuan a pu chu engtik hunah pawh kîr se, inpeih renga lo awm a tum a. Pakhat dang erawh chuan a pû chu lo kîr lawk dâwn lovin a ngai a, chu chu remchângah la-in thil ʈa lo tak tak tih nân a hmang ta hlauh thung a nih kha. “A lo kal leh hun tûr tak chu kan hriat miao loh avângin inring renga awm tûra hriattîr kan ni a. ‘An pu a lo kal hunah bâwih lo nghâk reng a hmuhate chu an eng a thâwl ang.’ “Luka 12:37.

LALPA lo kal lehna ngaihventute chuan ʈuthluang chungin an lo nghâk ngawt ngawt ringawt dâwn lo va. Krista lo kal lehna an beiseina chuan LALPA a ʈihtîr ang a, bawhchhiatna chung a rorêlna a a thlentîr tûr chu an hlau hle bawh ang. Khawngaihna mi pêk a tum lo hnar chu soal lian tak a ni tih a hriattîr dâwn a. LALPA lo kal lehna ngaihventute chuan thutak âwihna hmangin an thinsung an silfai ang.”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 634.

Sawi ho tûrte:

❶ In pâwlah ʈhawʈanni zirlaia Krista lo kal lehna chungchâng zawhna in chhâna kha sawi ho ula. Krista lo kal rih lohna chhan nia kan hriatte chu engte nge ni? Kan chhâna neih ʈeuhte aţang hian eng zirlai nge kan zir chhuah theih?

- ② Seventh-day Adventist-te hian kan hnam zia emaw, tih thîn dân emaw, mi mal ngaihtuahna emaw aṭang ni lova, Pathian Thu aṭang chauha kan chher chhuah zirtîrna, tih ṭhan leh thurin eng engte nge kan neih?
- ③ Tûn kêr chhûnga kan hmuh tâk ang khân, Petera chuan thil sual tih duhna leh tih châkna chu zirtîrna dik lo nên inzawm tlat niin a ngai a. “Thil sual tih châknaten zirtîrna dik lova mi a hruai ṭhîn hi thil intawng palh ve satliah a ni ngawt lo” niin a sawi. Thil intawng palh ve satliah mai a nih lohna chhan chu engte nge ni? Hêng thil pahnihte hi a inzawmna dang eng engte nge awm?
- ④ Albert Einstein-a chuan hun hi chin nei lo leh famkim (absolute) a ni lo niin a sawi a. I awmna hmuna zir leh i chêt (kal) chak dân azir zêlin hun i hmuh dân leh mi dangten an hmuh dân chu a dang dâwn tihna a ni. A awmzia chu, hun hi thil mak deuh mai a ni a, a kal vêl dân pawh kan hrethiam tak tak lo. Engtin nge he ngaihdân hian Pathianin hun a thlîr dân chu keini’n kan thlîr dân nên hian a thuhmun lo a ni tih hrethiam thei tûrin min ṭanpui le (a bîk takin Krista lo kêr leh thuai lohna chhan kan inrinsiakna kawngahte hian)?

INSIDE STORY

MI TAM TAKTE NÛ

BIBLE worker ka ni a, ka vei ber chu rawngbâwlna a ni. Ni khat chu Pathianin ka rilrûah mî tû emaw bîkte zînga rawngbâwlna nei tûrin a thawk a.

Ni khat hna thawk tûra ka kal chu kohhran office kawtah dingin, a kiang hnâia mipa naupang ho ding chu ka’n en thuâk a. An zînga tam zâwkte chu chênna mûmal nei lo, dinhmun châu taka ding an ni hlawm tih ka hria a. ṭhenkhat chu mahnî chhûngkaw zînga tihduhdah tuâr vânga tlân chhuak te, retheih lutuk avânga mahnî ina awm thei lote an ni. Hêng naupangte hian an nûte chu an ngai vê hlêin ka ring a. Hlâuthâwng angreng tak chungin anni chu ka pan a.

Nui var var chungin, “Hello,” tiin ka va bia a.

Makti deuh tak chungin min en deuh hâ hlawm a, enge ka tih leh dâwn hre lo vin min en ðap a.

An zînga tam tak chu zû leh ruihhlo ngai an ni tih ka hre thei a. An zâ chuan an ril a ðâm tih pawh ka hre bawk a. Nun kawng dik leh dik lo kawhhmuh tûrin chhûngkua emaw, nû emaw tal chu an mamawh tlâng ðeuh tih ka hria a. Pathianin ka rilrûah thawkin, hêng mîte hnêna A hmangaihna hrilh tûrin min duh tih ka hria a. Intipachang takin, “Kei hi in nû ka nih hi. Tûte nge in nih hriat chian deuh che u ka duh a,” tiin ka bia a.

Mahse an zakin, an hlâuthâwng deuh hlawm a. La naupang deuh hlawm mah se, suahsual an chhuah duh chuan ka thil neihte min hnehchhuh thei tih ka hria a. Mahse anmahni ka biak lai chuan hlim hmêl ka pu reng a. Tlêma ngaih muâng deuh zâwka kan awm tlân thlengin kan inbe zui zêl a. Thukhawchâng sawipui tûrin thingbuk hlim panpui tûrin ka sâwm a.

An hreh deuh hlawm a, a tâwpah chuan lo kalin, an ðtu ta hlawm a. Tu nge ka nih ka inhriattîr phawt a, chutah an zâ chuan Pathianin a hmangaih ðeuh tih ka hrilh zui a. Tichuan an chanchinte min hrilh vê ta hlawm a. Kâr lehah pawh chulai hmuna inhmuh leh tûrin ka sâwm a.

Thawhtanni lehah chuan eitûr eng ilo leiin, ka keng a. Eitûr mûmal hmu lo, rilâmin an awm fo tih ka hria a. Mîte hnêna kut dawh leh tûten emaw an pêk zeuh zeuh ringa nung mai an ni.

Foo-foo (alu, balhlâ leh cassava chawhpawlh) siamin, antui hâwp tûr nêl ka keng a. An lo thlen chuan eitûr rim chu hriain, an nui var var hlawm a. Hlim takin an ei a, chutah tîti hona kan nei zui a. Min nêl deuh tâkah chuan foo-foo chu an tui tihzâwng a ni vak lo va, thil dang eng emaw siam zâwk tûrten min ngên a. Kâr tinin eitûr chi dang zêl ka keng a, nuam pawh an ti tlâng sâwt khawp mai.

Kâr tin hian Pathian chungchâng sawiin, Bible-te kan chhiar a. ðawngtâina neiin, chutah kan ei ho ta ðhîn a. A tîrah chuan an ei leh in duh vânga hawihhâwm chhuah maiah ka ngai a, mahse chutiang ngawt ni lo vin, thil zirtîr ka tumte chu an tuipui vê tak tak a ni tih ka hre ta a ni.

Kâr lohah an nû tak tak angin min en hlawm a, keimahah rinna nghatin, min rinchhan a. Thenkhat pheï chuan an awmdân leh ruihhlo tih thînte bânsan an duh thû min hrilh a, an thil rûk chînte pawh bânsan an duh a. An hnênah chuan nun hlim leh rinawm taka nun a that thûte ka hrilh a. Taima taka hna thawh a hlimawmziatê pawh ka hrilh a. Bible-a mîte chanchinte hrilhin, thlêmna do va Pathian ruâhmanna an zui a, an kiang vêla mîte nun an tihdanglam dânte pawh ka hrilh a. Ngun takin an ngaithlâ a, nun thar nei tûrin Pathian rinchhan duhnate an nei a. Nû leh pâ la neite pheï chu mahnî in lama hâwng leh tûrih ka fuih a. Chutianga hun eng emaw chen infuih nâna kan hman hnû chuan, thenkhat chu mahnî in lamah an hâwng leh ta a ni.

Mipa naupang pakhat, Pierre-a chu, kum 7 leka upa a nih laiin in aţangin a tlân bo va. A nû hnêna pêk tûr a pawisa ken a tihbo avângin, a nû hauh leh hrem hlâuvîn inah a hâwng ngam lo va, a tlân bo ta a ni. Engtin emaw khawpui a rawn thleng a, kum 8 lai kawthlêrah a khawsa zui a. Bible-a fapa tlân bo chanchin ka hrilh hnû chuan, ani pawh an inah a hâwng leh a. Mahse mahni maia kal chu a ngam lo va, kalpui tûrin rem kan ruat ta a ni.

Kan pahnihin bus station kan pan a, an khuaa hâwnna tûrin ticket kan lei a. Kan thlen chuan kawng a bo deuh that that a, a tâwpah an in chu kan thleng a. A nu chuan a lo en vang vang a, tlangvâl sâng vê tawh tak a hmâa ding chu a fapa bo ta kha a ni ang tih a hre lo. Ani chuan a thi tawhah a lo ngai mai a. Hun eng emaw chen a'n en vang vang a. A hriat chhuah hnû chuan, hlim leh lâwm takin a fapa chu a kuah vawng vawng a, lâwm avângin a ţap hial a. Thenawm khawvêngte âu vin, a fapa chu rawn en tûrin a ko va. Chû mi zân chuan fapa bo lo hâwng leh avâng chuan hlimna nasa tak a thleng a ni.

Chû mi zân chu Pierre-te inah ka riak vê a, tichuan chuta pastor hnênah chuan ka hruai a. A hnênah chuan Pierre-an Isua chu Chhandamtua a pawm a, tûna ina a lo hâwn tâk chungchângte ka hrilh a. Châwm leh enkawl zui a mamawh hlê dâwn a ni.

[*Karlehah chhun zawm tur*]

1 LEH 2 PETERA-A THUPUI LIAN DEUHTE

CHÂNGVAWN: “Sual thihsana felna neia kan nun theih nân amah ngeiin thingah khân a taksain kan sualte a phur a; a hliamte chuan tihdam in ni ta,” (1 Petera 2:24, CL).

SABBATH CHAWHNÛ

JUNE 17

Chhiar tûrte: Leviticus 11:44; 16:16–19; Isaia 53:5, 6, 9; Rome 13:1–7; 1 Korin 14:40; 2 Timothea 3:16.

PETERA lehk Hawthawn 1 leh 2 hi a taka kan nuna hman tûra ziah a ni a. A lekhathawn pakhatnaa khel ber chu Kristianten tihduhdahna an tawrh chungchâng a ni a. A pahnihnaa a thu khel lian êm êm ni leh chu zirtîrtu derte chungchâng a ni ve thung. A lekhathawn lo chhiartute fuih a tumna lamah leh, chona chi hrang hrang an hmachhawnte chungchâng a vuakhâna a pêkna lamah tawngkam hriam deuh hlekte pawh a hmang ve a, thunei ni âwm takin a sawi thîn bawk.

Thil pawimawh tak kan hriat tûr chu - hêng thil pahnihte hi Petera hian Pathian thu nêna inrem taka hrilhfiâh pahin a chhâng lêt tih hi a ni. Tihduhdahna-in a thlen tawrhate chuan kan chhandamna rah chhuahtu Isua tawrhna leh thihna te ngun takin a ngaihtuâtîr a. Zirtîrtu derte chuan rorêlna an la hmachhawnte dâwn a. Chu rorêlna chu vâna kum sang khat chhûng rorêlna zawh a nih hnu, he leia Isua leh a

chhandamte an lo kal hnu-ah a thleng ang. Hêng thute hi Peteran a lehkhathawn pahnihtea a sawi berte chu a ni.

Tûn kê zirlai hian Peteran a khel thupui pangate: kan chhandamna thlentu Isua tawrhna; rorêlna hnahnung berah chuan kan thiltih ang zêlin Pathianin a rêl dâwn a ni tih kan hriat avângâ kan awm dân tûr; Isua chu a lo kal leh thuai dâwn a ni tiha beiseina kan neih; khawtlâng leh kohhrana mumal taka thil tih a tûlna leh; kan nun kaihruaitu atâna Pathian Lehkha Thute kan hman thiam a tûl thu te a ni.

SUNDAY

JUNE 18

Tawrhna, Isua, leh chhandamna

Hêng Bible châng târlante hi chhiar la, engtiangin nge chhandamna chungchâng an puan chhuah hlawm sawi rawh.

1 Petera 1:2 _____

1 Petera 1:8, 9 _____

1 Petera 1:18, 19 _____

1 Petera 2:22–25 _____

1 Petera 3:18 _____

Peteran chhandamna a sawi hian, Isuan mi sualte Âiawhtu a nihna anga a tawrhna kêwkin a sawi deuh zêl a. Entîr nân, 1 Petera 2:22–2-ah chuan Isua tawrhna chungchâng a ziak a, chutah chuan Isaia 53:5, 6, 9-in a sawi kha pho langtu tûr tawngkam a hmang a. Kraws-ah khân “[Isua] chuan ama taksa ngeiin kan sualte a lo phur tawh a, amah an vuakna vualte hmang chuan tihdamnin kan awm ta” (1 Petera 2:24, NKJV) tih thu a sawi hian âiawh nihna leh sualthâwina thu a târlang.

Thuthlung Hlui lama inthâwina an sawite zînga tam takah hian mi sualte chuan an sual thâwina tûr temple-ah an rawn keng a, chumi chungah chuan an kut an nghah thin thu kan hmu baw. Chutianga an tih chuan an sualna chu an âiawha thi ta ran hnênah an nghat tih a entîr a (Leviticus 4:29, 30, 33, 34; 14:10–13).

Maichâma bawlhhlawhna leh bawhchhiatna sual zawng zawng an chhêk khâwm chu Tlanna Nî-ah khân then thianghlîma lâk kian vek a ni thîn a (*Leviticus 16:16–19*). Inthâwina thisen khân sual tlanna atân dinhmun pawimawh tak a luah a. Kristiante chu Isua thisen hlu tak chuan tlan kan ni tawh (*1 Petera 1:18, 19*). Paula pawhin kan âiawha Isua a thih thu tho hi a lo sawi ve a: sual rêng rêng hre lo Isua chu kan tân (keimahni avângin) sualah siam a ni a (*2 Korin 5:21*). 1 Petera 3:18-a kan hmuh angin, Krista chu kan sualte avângin a tuar a, mi fel (Isua) chuan mi fel lo (keimahni) tawrh âi a tuar a ni.

Paula (*Rome 3:21, 22*) pawhin a lo sawi angin, Petera hian rinna kan mamawhzia uar takin a sawi a. A lehkhathawn lo chhiartu tûrte hnênah khân heti hian a sawi: “Amah chu in la hmu lo nachungin in hmangaih tho a. . . in rinna rah, in thlarau chhandamna chu in dawng si a,” tiin (*1 Petera 1:8, 9, NRSV*). Chhandamna chu Pathian tîh taka nunna hmanga hlawh chhuah ngawt chî a ni lo; kan tâna Isuan a lo tih tawhte chu kan lo rin a, keimahni mi mal Chhandamtu-a amah chu kan lo pawm chiah hian a pêka pêk kan ni ta thîn zâwk a. Chhandam kan ni tih inhriat chianna chu keimahni-ah ni lovin, amahah zâwk chuan a awm a ni.

Chhandam nih inhriat chianna chu keimahni-ah hian awm ni se, a ngaihthat thlâk tak tak ngût ang em? Eng vângin nge Isua hi, nangma Âiawhtu a nihna ang hian, chhandamna beisei theihna chhan ropui tak a nih? He thudik mak tak aţang hian eng thlamuanna nge i chhar chhuah theih?

THAWHTANNÍ

JUNE 19

Engtiangin nge kan nun ang?

Thu dang zawng âia Peteran a sawi zin ber chu 2 Petera 3:11-ah hian zawhna hmangin a sawi lang a: “Hêng thil zawng zawngte hi chutianga chhe vek tûr a nih si chuan, nangniho hi

thianghlimna leh Pathian ngaihsakna kawngah chuan mi eng ang nge ni tûr in nih le?" (NRSV) tiin.

Hêng Bible châng târlante hi chhiar la. Peteran Kristiante nungchang ni tûra a duhte chu eng nge ni? 1 Petera 1:15–17, 22; 1 Petera 2:1; 1 Petera 3:8, 9; 1 Petera 4:7–11; 2 Petera 3:11.

Petera hian Kristiante nungchang tûr nia a duhte chu a lehkhathawn pahnihaahte hian a sawi tam hle a, chumi zînga thenkhat phei hi chu a sawi nawn zing hle nghe nghe. A hmasa berin, Pathian rorêlna leh Kristian nungchang chu thil inzawm a nih thu vawi hnih ngawt a sawi a (*1 Petera 1:17* leh *2 Petera 3:11*). Pathian chuan mi tin chungah an thiltih ang zêlin ro a la rêl dâwn a. Chuvângin, Kristiante chu thianghlim takin an nung tûr a ni.

A pahnihaah chuan, Kristiante chu an thianghlim tûr a nih tih thu vawi tam tak a sawi bawk. Hebrai Bible (Thuthlung Hlui)-ah chuan thil thianghlim tih chu temple-a hman atân emaw (*Exodus 26:34; 28:36; 29:6, 37*), Pathianin a hman atâna emaw-a (entîr nân, Sabbath chu Pathian tâna hman tûr a nih thu Genesis 2:3-ah kan hmu a) a serh hran sawi nân hman a ni tlângpui a. Dik takin, Pathian chuan a mîte hi amah a thianghlim ang bawka thianghlim ve tûrin a duh a, chu thu chu Petera pawh hian a sawi lang ve nghe nghe a (*Leviticus 11:44; 19:2; 1 Petera 1:15, 16*). Thil eng emaw thil thianghlim atâna serh/dah hranna hi "tihthianghlimna" tia sawi thin a ni a, Petera pawh hian a lehkhathawn chhiartute chu Thlarau Thianghlimin a tihthianghlim tawh leh Isua âwihtu lo ni tûrin a duh êm êm a ni (*1 Petera 1:2*).

A pathumnaah chuan, tihthianghlim ni tawhte nêna inrem nungchang thenkhat a sawi leh a. Kristiante chuan mi elrelna te, vervêkna te, depdê-na te, mi dangte îtsîkna te leh sawichhiat duhna an nei tûr a ni lo bawk (*1 Petera 2:1*). Rilru hmun khata awmin, inhmangaih tawn leh rilru-a inngaitlâwm takin an awm

tûr a ni a (*1 Petera 3:8, 9*). Thatna, Pathian ngaihsakna leh hmangaihna an nei baw k tûr a ni (*2 Petera 1:5-7*). An inhmangaih tawn theuh tlat reng tûr a ni a (*1 Petera 4:7-11*). A tâwp berah chuan, an thil veite leh an manganna zawng zawng Isua hnêna thlen tûrin a chah baw k (*1 Petera 5:7*).

Peteran a lekhathawn chhiatuten nei se a tih ang nungchang hi nei theuh tûrin engtin nge infuih tawn dâwn kan zir theih ang?

THAWHLEHNÎ

JUNE 20

Isua lo kal lehna beiseiin

Hêng Bible châng târlante hi chhiar la. Engtin nge nakîna thil lo la thleng tûr chungchâng an sawi hlawm?

1 Petera 1:4 _____

1 Petera 1:17 _____

1 Petera 4:5, 6 _____

1 Petera 4:17 _____

2 Petera 3:1-10 _____

Petera lekhathawn pakhatna chhiar hmasa bertute leh hre hmasa bertuten harsatna lian tak an tawh chu tihduhdahna a ni a. A lekhathawn lo chhiartute chu thlamuanin, tihduhdahna chuan an nun tibuai hle mah sela, vânah an tâna buatsaih lâwmman chu a awm a, chu an lâwmman dawn tûr chu tu ma'n an lâk bosak thei lo. Kristiante chuan vânah khian an tâna kaw l that rochan chhe thei lo chu an nei tih a lo sawi daih tawh baw k a ni (*1 Petera 1:4*).

Petera hian nakîna lo la thleng tûr thil pahnih a sawi a, chûngte chu: rorêlna hnahnûng ber leh Setana tihboral hlenna te a ni. Tawngkam danga sawi chuan, tûnah hian tihduhdahna thleng mêk mah se, rorêlna chu lo thlengin dikna a dingchang ang a, tichuan ringtute pawhin an chatuan lâwmman chu an dawng tawh ang.

Petera hian vawi thum ngawt mai rorêlna chungchâng a sawi a (*1 Petera 1:17; 4:5, 6, 17*). Pa Pathian chuan tu mah thlei bîk nei lovin mi zawng zawng hi an thiltih ang zêlin a la rêlsak vek ang (*1 Petera 1:17*). Isua ngei chu mi nungdamte leh mitthi tawhte chungthu rêl tûrin a inpeih reng tawh thu a sawi a (*1 Petera 4:5*). Rorêlna chu Pathian chhûngte-ah tân hmasak phawt a nih tûr thu pawh a sawi a ni (*1 Petera 4:17*).

“Pathian ngaihsak lote” chu meipuia an kan ral vek tûr thu a sawi a (*2 Petera 3:7*). Isua chu a lo kal leh ngei dâwn nge dâwn lo tih chungchâng a zawhna lo chhuakte chu a chhâng nual bawk (*2 Petera 3:1–10*). Isua lo kal lawk lohna chhan chu mi tam zâwkin an sual an lo sim a, chhandam an lo nih phah ve theihna tûr a nih thu a sawi a. LALPA nî chu lo thleng ngei ngei tûr a nih tlat avângin mi tinte hi thianghlim tak leh sawisêl bova nung tûrin a chah a ni.

He leiah leh tûn huna Kristiante nun dân tûr chungchâng sawi nasa hle tho mah se, a lehkhathawn lo chhiartute chu nakîna thil lo la thleng tûr anmahni nghâktu lam chu thlîr thîn tûrin a fuih a. A tâwi zâwngin sawi ila, tûna an harsatna tawh mêk chu eng pawh lo ni se, rinna leh thuâwihna nêh hma lam an pan zêl a ngai a ni.

Tûna harsatna i tawh mêk chu eng pawh lo ni se, eng vângin nge rinna leh thuâwihna nêna hma lam i pân zêl a ngaih le? Chu lo chu kawng dang a awm rêng em?

NILAINÎ

JUNE 21

Khawtlâng leh Kohhrana kal dân mumal neih

Hêng Bible chângte hi chhiar la. Sawrkâr leh kohhrana hruaitute dinhmun leh pawimawhna an sawi chu eng nge ni a, engtin nge chûngte chu Kristianten an lo chhân lêt ang? Hêng a thil sawite hi engtin nge kan tûnlai hunah hian kan hmehbel dâwn?

1 Petera 2:11–21

Petera kha Kristianten sawrkâr leh sakhaw hruaitute tihduhdahna an tawrh ðhin lai huna chêng a ni a. Hei hian amah leh Paula ten sawrkâr thuneitute tih tûr chungchânga eng eng emaw an lo sawi pawh hi sawi âwm rêng a nihzia a tilang (*1 Petera 2:13–17; Rome 13:1–7*). Petera leh Paula te ngaihdân chuan sawrkâr hruaitute hi thil soal tih tumte vêngtu tûra Pathian ngeiin a ruat leh a dah an ni a. Hetih rual hian, rorêlna fawng chelhtute pawh hian thil tih dik loh châng an nei ve ðhin tho a. Chutianga thil dik lo an tih chu Petera hunlaia Kristiante pawh khân an lo tuar tawh ðhin nghe nghe a, kum eng emaw ti chhûng chu a nasa telh telh dâwn lehngâl.

Mahse, dân tlângpuiah chuan, sawrkâr ðha chuan dân leh thupêk ðha takin a keng kawh a, a kua leh tuite himna a ngaihtuhsak ðhin bawk. Tûnlai hunah pawh hian ðha taka dân leh thupêk kengkawh thei tûr sawrkâr rintlâk kan la mamawh hle reng a. Sawrkâr ðha hi Pathianin mihringte hnêna malsâwmna a pête zînga mi a ni tih hi thudik tak a ni e.

Petera hian kohhranah inawpna ðha leh fel fai a awm a pawimawh thu Paulan a sawi hi a ðawmpui viau ang tih a Chiang a. Paula chuan kohhranhote Pathian biak inkhâwmah hian, “engkim mâwi tak leh fel taka tih ni se,” a duh a (*1 Korin 14:40*). Hetiang deuh bawk hian Petera pawhin kohhran hruaitute chu an thuhnuaia awm Pathian berâmte chu ðha taka enkawl tûrin a chah a (*1 Petera 5:2, NRSV*). Chu hna chu inngaihtlâwmna leh mi dangte dinhmun hriatthiamsakna nêan an thawk tûr a ni bawk. Tual chhûng kohhrante hi ðha taka kaihhruai a ðul a. Hruaitu ðha chuan hmahlîr ðha tak an nei a, kohhrana mi a ngheh theih nâna hna thawkin, thlarau thilpêk an kawlte chu Pathian ropui nâna hmang ðheuh thei tûrin an fuih ðhin bawk a ni.

1 Petera 5:5-ah chuan thuhnuairawlhnaa inthuum tûrin hrihl kan ni a. Engtin nge chutiang chu kan tih theih ang? Mi dangte nêna in-indâwr tawwnaah he thurâwn hi engtin nge a takin i hman theih ang?

NINGANI

JUNE 22

Pathian Lehkha Thu hmasak berna chu

Hêng a hnuai Bible chângte hi chhiar la. Kan nun dân leh rinna kawnga Bible pawimawhna kan hriatthiam theihna tûrin eng thu nge an sawi hlawm?

1 Petera 1:10–12 _____

2 Petera 1:16–20 _____

2 Petera 3:2 _____

2 Petera 3:16 _____

A lekhathawn pahnihnaah hian zirtîrtu derte chu a hmachhawn a. A lekhathawn lo chhiartute chu thuneihna hnâr pahnih a awm thu sawiin, “Hmânlai zâwlnei thianghlimte thusawi leh in tirkhohte kal tlanga Lalpa leh Chhandamtu thupêk te chu in hre reng tûr a ni” tiin a hrihl a (*2 Petera 3:2*, NRSV). Tûnlai mîte pawh hian “zâwlnei thianghlimte” thusawi - Thuthlung Hlui lekhhabute hi kan ring ve tho tûr a ni a. Tirkhohte pawh kha thi zo vek tawh mah se, keini hian thil tha zâwk kan neihna chin a awm tlat mai: Thuthlung Thar lekhhabu-ahte hian Pathian thâwk khuma an ziak thu tha leh pawimawh tak tak chu kan hmu a ni.

Matthaia, Marka, Luka leh, Johana te khân Isua nun, a thihna leh, a thawhlehna chanchin rintlâk tak min hnutchhiah a. Tirkhohte Thiltih bu-ah hian tirkhohte thiltih hrang hrang kan hmu bawk. Tin, anmahni tirkhohte thuziak ngei pawh chhiar tûr kan nei a. Paula chuan Pathian Thu-in ringtute nuna thu a neihzia chiang takin a ziak a (*2 Timothea 3:16*). Petera pawhin a lekhathawn chhiartute chu thurin chher

nân leh thil ƣa leh ƣa lo teh nâna Pathian Lehkha Thu hmang ƣhîn ƣûrin a hrilh bawk a ni.

2 Petera 3:16-ah hian Petera chuan Pathian Lehkha Thu chu thutak lo chhuahna hnâr ni tho mah se, Thlarau Thianghlimin hrethiam ƣûra min duh thuchah chu ngun taka kan ngaihtuah rân si loh chuan, thutak lo chhuahna hnâr ngei pawh hriatthiam loh palh theih a nih thu sawiin, chu chuan nghawng râpƣhlâk tak a neih theih thu pawh a sawi tel nghê nghê.

Hêng a thil sawite hi Bible zirtute tân chuan inkaihruaina ƣa tak a ni a. Pathian Lehkha Thute hi ƣawngƣaina nêh chhik takin kan chhiar ƣhîn ƣûr a ni a. A bung mal ang te, a lehkhabu mal ang te leh, a Bible pum ang te pawhin, a ziah lai hun bâkah, tu hnênah leh eng vânga ziake nge a nih tihte ngaihtuah chungin kan chhiar ƣhîn ƣûr a ni bawk. Kan thu/lehkhabu chhiar chu ziah a nih lai huna thil thlengte ngaihtuah chungin kan chhiar ƣûr a ni a (Entîr nân, 1 leh 2 Petera hi chu kum zabi pakhatna lai vêla RomeLalram chhûnga ziah a ni). Thlarau lama tihvârna zawng chungin leh Krista thihna-in chhandamna a thlen a tih tih hi Bible thuchah laimu ber a ni (*1 Petera 1:10–12*) tih hre reng chungin kan chhiar ƣûr a ni. A tâwp berah chuan, keimahni nun ƣheuha hmeh bel theih dân ƣûr kan zawng bawk ƣûr a ni a. Eng thutak nge Pathianin dawng se min duh? Ziaka awm Pathian Thu hi keimahni nunah Pathian ram zauhna ni ƣûrin engtin nge kan hman theih ang?

ZIRTÂWPNI

JUNE 23

Ngaihtuah zui ƣûr: Petera lehkhawhawnte hian Pathian thu harsa leh ƣhuk tak tak chu khel tho mah se, Kristian nun leh mi dangte chung a thil kan tih dân ƣûr pawh min kawhmuh tho a. ƣawngkam danga sawi chuan, thutak chu Isua-a a awm ang hian kan hmuh a ngai a tihna a ni. Mahse chu âi pawha pawimawh zâwk cheu chu, thutak chu kan

nunpui tûr a ni tih hi a ni a. A lehkathawn hmasa zâwk bung tîr lamah chuan he thu ropui tak mai: “Unaute hmangaihna tak tak nei a, Thlarau [Thianghlim] zârah chuan thutak zâwm a, in rilru in tihthianghlim tawh avângin, thinlung thianghlim leh tih tak zetin inhmangaih tawn rawh u,” (1 Petera 1:22, NKJV) tih hi a lo sawi daih tawh a. Kan rilru tihthianghlimna leh thutak âwih chu thil inzawm tlat niin a sawi. Thutak chuan min tidanglam a, “thinlung thianghlim” leh tih tak zeta inhmangaih tawn thîn mi-ah min siam thîn bawk.

Thuâwihna, thinlung thianghlim leh, hmangaihna te hi thil inzawm kual vek a ni a. Hemi nei tûr hian theihtâwp kan chhuah tûr a ni. Chumi ang chuan awm ni ta ila, kan nun leh kan kohhran ngei pawh hi a danglam nasat dân tûr i mitthla thiam em? Thil dangah chuan thawk vak lo pawh lo ni se, kohhran inpumkhatna atân tal chuan a va han thawh hlâwk dân êm! “Unaute u, Krista rilru hi in inah leh in kohhran theuhah in hâwnpui hlawm dân lo’ m ni? Rin lohna leh sawisêlnate hi in paih bo daih dâih dân em? Tûn hmâ zawng âia kan inpumkhat a, hna kan thawh ho a tûl hun chu kan lo thleng ta. Tanrualnaah hian chakna a awm a. Inrem lohna leh inthen darhnaah chuan chak lohna a awm ve thung a ni.”—Ellen G. White, *Selected Messages*, book 2, pp. 373–374.

Sawi ho tûrte:

❶ 2 Petera 3:12-ah hian LALPA nî lo thleng tûr chu nghâkhlel taka thlîr tûr leh, a lo thlen thuai theih nâna hna thawk bawk tûr kan nih thu kan hmu a. A chhan pawh chumi nî a lo thlen hunah chuan vânte khi a kâng ral vek ang a, thil bulte pawh mei sa tak chuan a em ral vek dân vâng a ni. LALPÂ nî a lo thlen thuai thei nâna hna thawk a tih hi eng nge ni a awmzia? Engtin nge LALPÂ nî (Isua lo kal lehna) chu kan thlentîr thuai theih ang?

② Leilunga Pathian thil siam chi hrang hrang awmte hi Pathian “lehkhabu pahnihna a ni” tiin kan sawi thîn a. Mahse vânduaitlâk takin, Pathian lehkhabu pakhatna (Bible) hi dik lo taka hrilhfiah thîn a ni ang bawkin, he lehkhabu pahnihna pawh hi dik lo tak bawkin hrilhfiah a ni fo va. Entîr nân, mi tam tak chuan Pathian chuan khawvêla thil awmte hi uluk tak leh tum nei rânin a siam a ni tih thuchah hi thil siamte aţang ngei hian an thâi chhia a, thil nung (nungchate) hi anmahni aia mâwl zâwk thil nung dang aţanga lo piang chhuak a ni tih ngaihđân chuan an luahlantîr ta a ni. Khawvêl pawh hi ruahmanna fel tak hnuaia siam a ni lo nia sawiin, siam ang takin a lang mai mai niin an ngai. Chuti a nih chuan, engtin nge he lehkhabu pahnihna hi dik taka kan chhiara kan hrilhfiah theih tâk ang le? Lehkhabu pahnihnain Pathian chungchânga min hrilh theih phâk bâk thilte chu eng nge ni? Lehkhabu pahnihnain min hrilh hi dik taka kan hriatthiam theih nân lehkhabu pakhatna hian engtin nge min tanpui theih ang? Lehkhabu pahnihna kan hrilhfiahna leh lehkhabu pakhatna kan hrilhfiah dân chu a lo inkalh châng hian eng thil nge thleng thîn?

* * *

INSIDE STORY

MI TAM TAKTE NÛ

Pierre-ate khuaa kohhran enkawltu pastor chuan beihpui thlâkna an neih thuai tûr thû a hrilh a, ani pawh chuan inkhâwm vê zêl a tiam a. A hnûa pastor-in min hrilh dânin Pierre-a pawhin baptisma a chang a, taima takin a inkhâwm thîn tih thû min hrilh a. Berâm bo pakhat chu ina hruai hâwn a ni leh ta a ni.

Mipa naupang dangte pawhin mahnî in lama hâwn an intiam hlawm a.

Chuta la awm mipa naupangte nên chuan kan inhmu zui zêl a. An ţangruâl tlâng a, mi dang lo tel vê pawh rem an ti lo. Ka

hnênah hian, “Nu, sâwng naupang lakah sâwn fîmkhur rawh. Ring miah suh. I bag an rûksak mai ang che,” tiin min hrilh a. Mahse mi dangte pawh chu lo telin, naupang 15 aṭangin 30 lai an ni ta mai a ni.

Kâr tina chûng naupangte tâna eitûr tuihnâi buatsaihsak ziah chu a hâutak ta hlê mai a. Ka sum neihin a daih ta meuh lo a ni ber mai. Ka khawngaihin ka lainat hlê a, mahse eitûr siamsak zui zêl chu ka ti thei tawh sî lo. Tûte emaw chuan min han chhâwk vê bawk ṭhîn nân, mawhphurhna chu ka chung a tla leh zêl a. A tâwpah phei chuan ka tihsak chhonzawm thei tawh dâwn lo tih ka hrilh a ngai ta hial a. Inkhâwmna chu ka neihpui zui zêl tho va, khawpui hmun danga kan inhmuh chângte pawhin min ko lauh lauh ṭhîn a. An tân hian ka ṭawngṭaisak zui zêl a, Amah tâwk tûra an inpeih theih nâna ṭanpui tûrin Pathian ka ngên ṭhîn a ni.

Tûn kuartar Thirteenth Sabbath thawhlawm ṭhenkhat hi Gabon rama Libreville khuaa sikul sak nân a kal dâwn a. Hê sikul hi Africa khawthlang lama French ṭawng hmangtûten an tangkaipui hlê dâwn a ni.

Thirteenth Sabbath thawhlawm hi Nigeria rama Babcock University-a youth center sak nân a kal dâwn bawk a. Hê hmuna zirlai 10,000 lai zînga atam zâwkte hi non-Adventist an ni a, Nigeria hmâr lama Muslim pawh an ṭahnem hlê.

Ṭawngṭai leh thilpêkte hmanga Adventist Mission in tâwiâwm avângin lâwmthû kan sawi e!

Anastasié Ndah-i hi Yaoundé, Cameroon-a Bible worker a ni a, khawpuia nawhchizuarde zînga rawngbâwlna zâu tak neiin, nun ṭha zâwk leh nakin hun atâna beiseina kawng a kawhmmuh ṭhîn a. A rawngbâwlna zârah mipa leh hmeichhe tam takin Isuâ hnênah an thinlungte an hlân tawh a ni.

Mizo Conference
Personal Ministries Department
Pamphlets

No.	Code	<i>Lehkhàbù Hmíng</i>	Rate
1.	A	Israel leh Efraim	5.00
2.	B	Khawngaihna Vék	1.00
3.	C	Ní Thúm leh Zàn Thúm (Thar)	5.00
4.	D	Pathian Dǎn leh Mosia Dǎn	1.00
5.	E	Thlarau Biakna Setana Hmanrua	1.00
6.	F	Lei Aṭanga Lo Chhuak Sàkàwllh	1.00
7.	G	Babulon Sualna Chì Sawm	1.00
8.	H	Tûnlai Húna Setana Hmanruate	1.00
9.	I	Trinity (Pathiana Mi Pathumte)	5.00
10.	J	Sabbath & Sunday Thûa Zàwhna	5.00
11.	K	Sàkàwllh Nambar 666	5.00
12.	L	Thúthlúng Hlui & Thár	1.00
13.	M	Ṭawng Hriatloh (Thar)	5.00
14.	N	Mihring: Thìh Hnù Awmdǎn	5.00
15.	O	Chhandamna Tluantling	5.00
16.	P	Baptisma	5.00
17.	Q	Sawipuitu Isua	4.00
18.	R	Ei leh In Chungchang	6.00

Khawwélzawngzawng hì Kan ṚṚṚṚ Kristâ ram a lo nih theih nân, Kohhran, Department, Pâwl leh mì mal tinten Pathian thú theihdàrh lamah thàhném ngaiin theihṭâwṭp chhuah tlâng ila, remchānna paroh i lei zél ang u. Kan sùm leh pâiten hlùtna a la nèih lai hian, thil engmah lo mai maia tlákrál lovin, lúkhāwng nei tûrin, Pathian ram zāu nân i hmáng phal ang u.